

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 10/št. 103
september 2014
www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji v BukliPlus: Vlado Kreslin, Žiga Valetič, Meta Osredkar ter Mohsen in Margit P. Alhady

buklaplus

Naslovni intervju:
pisatelj in esejist DRAGO JANČAR
o svojih knjigah *Pisanja in znamenja* in *Maj, november*

Naslednja številka izide 10. oktobra 2014.

Novo iz založbe Družina!

Roman
o življenju
z demenco

Tanja Mlakar

VSILJIVKA V DRUŽINI

Mančina mama se začne čudno obnašati, vse bolj je pozabljiva in dogodke si napačno razlaga. V življenje razširjene družine se prikrade vsiljivka – Alzheimerjeva bolezen, demenca. Manca mora zdaj bolj kot prej skrbeti za vse bolj onemogle starše, zaradi česar je prizadeta njena družina: mož in odraščajoči hčerki.

TVITI PAPEŽA FRANČIŠKA

Knjižica prinaša izbor najlepših misli, ki jih je papež Frančišek sporočil svetu prek Twitterja. Razdeljene so v tematske sklope: Besede spodbude, Kako živeti po veri, Gradimo skupnost in Postanimo misijonarji.

»Svetost ne pomeni, da delamo izredne stvari, pač pa da običajne stvari delamo z ljubeznijo in vero.«

Knjige založbe Družina na voljo tudi kot eKnjige

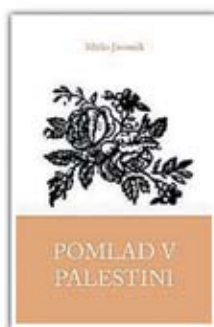
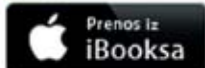
eKnjige Družina

Ferdinando Camon
Oltar za mater

Cena: **19,90 €**

v košarico

Mirko Javornik
Pomlad v Palestini

Cena: **24,50 €**

v košarico

Aplikacija je
brezplačno na voljo
v App Storu.

Naročila in informacije:
Družina d. o. o., Krekov trg 1, Ljubljana
tel.: 01/360-28-28, www.druzina.si

**ZALOŽBA
DRUŽINA**

IZDAJATELJ

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Tine Logar

Pisci: Sabina Burkeltja, Nina Gugleta,
Iztok Ilich, Klara Jarc, Maša Ogrizek, Renate
Rugelj, Samo Rugelj, Vesna Sivec Poljanšek,
Kristina Sluga, Žiga Valetič

Gostujoči pisci: Živa Borak, Sašo Dolenc,
Nada Grošelj, Manca Košir, Kristina Picco,
Vlasta Vičič, Boštjan Videmšek, Urban Vovk

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s.p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografija na naslovnici: Borut Krajnc

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 041/670 666

Brez pisnega dovoljenja izdajateljica je vsaka
javna priobčitev, predelava ali uporaba
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne
nujno mnenja uredništva.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezava

bukla

Brezplačna revija o dobrih knjigah.

Izdajo te publikacije je sofinancirala Javna
agencija za knjigo Republike Slovenije.

buklaplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v
BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

dr. Samo Rugelj razmišlja

KAKŠNE SO IN KAKŠNE BODO NOVE
SLOVENSKE KNJIŽNE ZALOŽBE*

Ko kupec v knjigarni prime v roke novo knjigo in na njej poišče založbo, pri kateri je izšla, nima čisto predstave, kakšne vrste založba stoji zadaj. Logotipi so po navadi majhni, založbe pa so lahko majhne ali pa tudi velike, lahko obstajajo že sto in več let ali pa je to šele njihova prva knjiga. Če pogledamo obstoječo slovensko založniško pokrajino, lahko vidimo, da ta predstavlja svojevrsten preplet starega in tradicionalnega ter novega in sodobnega. Še zmeraj delujeta dve založbi, ki sta z izdajanjem knjig začeli v devetnajstem stoletju. Celjska Mohorjeva založba je lani praznovala 160-letnico svojega obstoja, Slovenska matica pa letos obeležuje svojo 150-letnico. Naslednji paket še delujočih založb izhaja iz obdobja skoraj stoletje pozneje; ustanovljene so bile, pogosto kar z dekretom, kmalu po drugi svetovni vojni in nekaj jih deluje še danes. To so Mladinska knjiga s Cankarjevo založbo, DZS, ki zadnje desetletje izdaja večinoma učbenike, ter Tehniška založba Slovenije, ki pa se v zadnjem času sooča z vse večjimi poslovnimi težavami. Leta 1947 je začela delovati tudi založba Kmečki glas, pri kateri so štiri leta poprej že začeli izdajati istoimenski časopis. Naslednji, sicer manjši založniški val je nastal v osemdesetih letih, ko beležimo ustanovitev tako humanističnih založb, kot sta denimo Studia Humanitatis in Krtina, kot tudi nastanek prvih klasičnih sodobnih založb, kot je denimo Didakta. Devdeseta leta, ki so v Slovenijo prinesla podjetništvo in kapitalizem, so povzročila nastanek največjega vala založb, ki delujejo še danes. V tem času je nastalo veliko založb, ki danes sooblikujejo slovenski knjižni prostor, od založb Učila, Modrijan in Rokus prek založb Družina, Kres in Sanje do Študentske založbe, založbe *cf in Sophie. Nastajanje založb se je nadaljevalo tudi v tretjem tisočletju in poteka tudi zadnja leta, v času krize. Seveda pa se način delovanja in organizacija novonastalih založb vse bolj razlikujeta od tistih, ki poslušajo že vsaj dve desetletji in več.

Založbe, ki so v Sloveniji v tretjem tisočletju izdajale več kot trideset knjižnih naslovov, kar je predstavljalo nekakšno naravno mejo za vzpostavitev klasične knjižne strukture z vsemi spremljajočimi funkcijami (uredniške in poslovne), so bile do začetka krize večinoma klasično organizirana podjetja z jasnimi delovnimi mesti, delovnimi prostori in konvencionalnim poslovnim obnašanjem. Kriza pa s svojim vsestranskim padanjem knjižnih prihodkov založbe sili v povsem drugačne poslovne modele. Tako založbe v obliki rednih delovnih mest ohranjajo samo svoje čvrsto jedro, ki je po navadi, če gre za klasično gospodarsko družbo, neposredno pogojeno tudi z ustanoviteljem založbe. Druge delovne funkcije pa skušajo zapolniti s pogodbenimi sodelavci različnih vrst ali pa jih preusmeriti na druga specializirana, denimo distribucijska podjetja. Ko je dr. Miha Kovač na spomladanskem kongresu založnikov primerjal škotsko in slovensko knjižno založništvo, je bila ena od posebnosti, ki jo je zaznal med svojim obiskom knjižne Škotske, precejšnje število založb, ki delujejo v »dveh ali treh pisarnah« (od katerih je ena po navadi priročno skladišče), v katerih je samo nekaj zaposlenih, ki neposredno, običajno kot uredniki in

podobno, sodelujejo pri nastajanju vsebine (gre torej za komunikacijo z avtorji, saj se tam veliko bolj kot prevajanju posvečajo izdajanju izvirnih del) in aktivno seznanjajo distributerska podjetja z njihovimi izdajami. Vse druge funkcije založbe so prenesene na podizvajalce ali kooperante. Glede na to, katere založbe so v zadnjih letih, letih krize, nastale pri nas, lahko ugotovimo, da se tudi v Sloveniji že nekaj let vzpostavlja podoben tip založb.

Nove knjižne založbe delujejo po drugačnem poslovnem načelu. Poslušajo z izjemno nizkimi fiksnimi stroški, kar pomeni, da pogosto nimajo najetih niti pisarn, ampak delujejo kar od doma, kjer je tudi priročno skladišče. Te založbe nimajo nekega posebnega administrativnega ali prodajnega osebja, vse funkcije so združene v osebi ali dveh, ki nadzorujeta nastajanje novih knjižnih naslovov od ideje pa do natisa. Ne glede na to pa so te založbe zelo aktivne pri promociji svojih knjig, saj se zavedajo, da se lahko samo tako prebijejo iz anonimnosti. Pri tem pa so nekatere prodajne poslovne funkcije, kot je distribucija knjig po knjižnicah in knjigarnah, pogosto ločene od same založbe ter predane podizvajalcem, tj. drugim, specializiranim podjetjem.

Na prvi pogled bi lahko menili, da gre za založbe s t. i. barbarskim, torej ne dovolj izdelanim in samo priložnostnim načinom poslovanja, a primerjava z majhnimi škotskimi založbami hitro pokaže, da gre za koncept, ki bo najbrž zaznamoval prihodnje delovanje (novih) majhnih slovenskih knjižnih založb. Še posebej to velja ob naslednjih dveh dejstvih: a) da zdaj na trgu stabilno poslušajo založbe z zelo koncentrirano upravljavsko strukturo, pogosto tudi družinskega tipa, in b) da se slovensko založništvo nahaja tudi v obdobju t. i. menjave generacij, torej notranjega vsebinskega prestrukturiranja, saj panogo ob koncu svoje delovne kariere počasi zapuščajo še zadnji uredniki starega kova, ki so se v prvi vrsti vsebinsko ukvarjali s knjigami, na drugi strani pa vanjo prihajajo novi kadri, ki knjige gledajo tudi veliko bolj v tržnem kontekstu. Še več: ta koncept je po svoje enak oziroma zelo blizu delovanju majhnih (programskih humanističnih) in drugih založb z letnim programom, ki povprečno vključuje deset do petnajst knjižnih naslovov. Take založbe lahko delujejo ob predpostavki, da del splošnih stroškov poslovanja pokriva javna podpora ali pa kaj drugega.

Slovenska knjižna pokrajina se v zadnjih letih torej pomembno spreminja. Nekaj, kar je bilo včasih veliko, lahko zdaj tudi izginja. Na drugi strani pa nastajajo nove majhne založbe, ki bodo kot takšne morda lahko tudi preživele. Letošnja jesen bo spet prinesla nekaj sprememb na založniškem trgu, vsekakor pa bo prinesla tudi veliko novih knjig. Eno pa je gotovo: tako logotipi knjižnih založb kot tudi njihove knjige so si lahko med seboj podobni, vendar pa so založbe, ki so jih izdale, po svojem notranjem ustroju povsem različne.

* Del uvodnika je privržen iz knjige Izgubljeni bralec; slovensko knjižno založništvo v času krize, ki jeseni izide pri založbi Litera.

fotografija: Borut Krajnc

Žiga Valetič (1973) je pred dobrim desetletjem delal tudi na naši založbi, kjer si je za nedoločen čas »izposodil« tudi nekaj naših knjig, potem pa ga je vest grizla v taki meri, da je to javno priznal v pismih bralcev v časniku Delo. No, od tistih let se je razvil v odzivnega oblikovalca knjig, s katerim redno sodelujemo tudi mi, propulzivnega filmskega scenarista, ki je pravkar dočakal snemanje celovečernega filma po svojem scenariju, prevajalca, ki je prebudil slovensko zanimanje za Rumija, družbenega angažiranca, ki je napisal polemično knjigo Samomor, ter tudi opaznega literata, ki se je z romanom Optimisti v nebesih uspel prebiti v finale natečaja Modra ptica. Z njim smo se pogovarjali ob predstavitvi njegovega novega romanesknega dela.

»Danes imamo štiri do pet generacij velikanskih razlik!«

Optimisti v nebesih

Žiga Valetič

Mladinska knjiga, zbirka Nova slovenska knjiga, 2014, pt. v., 139 str., 22,95 €, JAK

Bukla: Ali lahko rečemo, da je po desetih letih objavljanja in zelo raznolikem opusu (od romanov, poezije, strokovnih monografij, humoresk in stripovskih romanov do poezije) nominacija za modro ptico velik uspeh zate kot ustvarjalca ali pa taka »strokovna« potrditev prinaša kvečjemu dodatno breme (ali pa morda še večji motiv?) za tvoje nadaljnje pisanje?

Valetič: Nominacijo sem dejansko občutil kot uspeh in potrdilo, ne nazadnje je to prva knjiga, katere avtor sem, ki mi je ni bilo treba grafično oblikovati. ☺ V oblikovanju knjig, ki jih sam napišeš, je nekaj narcisoidnega, tega sem se končno malo otrešel. Bremena nikakor ne čutim, prej kot to sem dobil krila.

Bukla: Glede na tvoje minulo delo je sicer nekako logično, da si za osrednje junake izbral družino humoristov, čeprav je (po mojem mnenju) taka družina v slovenskem prostoru precej neobičajna. Zakaj prav humoristi? Iz česa si izhajal? Si našel navdih v kaki resnični družini ali so vsi liki v celoti izmišljeni?

Valetič: Družina je izmišljena, čeprav v Sloveniji obstajajo družine humorističnih ustvarjalcev, ki pa delujejo v nekoliko drugačnih konstelacijah z vidika humornih panog. Zazdela se mi je, da sem med publicističnim spremljanjem humorja, med prevajanjem knjige *Smeh in kladivo* in med ustvarjanjem dokumentarca *Burkež Pavliha* dobil dovolj vpogleda v miselnost humoristov in humoristk, da sem takšno družino lahko vzel kot ogrodje za roman. Želel sem, da bi bila družina Narobe v nekih trenutkih »večja od življenja«, a še vedno dovolj prizemljena. In seveda, humoristi morajo ne glede na težo življenjskih preizkušenj na koncu ostati humoristi.

Bukla: V romanu se lahko sprehaš med občutji in razmišljanji vsaj treh različnih generacij. Sam si (generacijsko) nekje vmes, od kod ti izkušnje starejših in mlajših junakov? Še posebej težave ženski junakinj Ele in Beti si popisal precej pristno ...

Valetič: Zadnje tri datumske številke mojega emša (973) so se končno pokazale kot prednost! Verjamem, da pripadam ozkemu generacijskemu segmentu, ki še kar dobro razume štiri do pet aktualnih generacij, med katerimi obstajajo velikanske razlike, morda največje v dosedanji zgodovini človeštva. Kar se tiče ženskih težav, pa ... v petem razredu sem se v enem od razrednih sporov postavil na stran deklet ... in preživel!

Bukla: Poleg humorističnih vlog je najbolj izoblikovan še lik knjižničarja Damjana. Si z njim namerno rahlo zbadel knjižno panogo, še posebej knjižničarje? Se ti zdi, da imajo knjižničarji premalo pogoja, domišljije, da živijo povsem varni v svojem svetu?

Valetič: Sebe sem razpršil v različne like (tudi v ženske), največ pa me je verjetno prav v Damjanu, oba namreč likava. Téma socialnega položaja knjižničarjev v primerjavi z avtorji/avtoricami sem vsekakor odprl načrtno. Celotno najbolj brani slovenski avtorji ne morejo živeti izključno od pisanja. Kdo je tukaj zaradi koga?

Bukla: Kratka in osredotočena poglavja bralcu ne dajo občutka počasnega spoznavanja junakov, ampak jih premetavajo iz ene zgodbe

v drugo. Si namerno uporabil tako kratko formo, ki spominja na filmsko, scenaristično?

Valetič: Sem pristaš kratke romaneskne forme. Če se zgodba ne razvije do petdesete strani, me ne zanima. Po drugi strani pa sem se za večglasje navdušil ravno ob romanu *Vprašaj očeta*, ki ga je napisal češki pisatelj Jan Balabán (1961–2010). Med branjem niti na petdeseti strani nisem imel pojma, o čem govorim, ampak me je kljub temu neznansko vlekel. Drži tudi to, da scenaristika vse bolj postaja moja obsedenost; hotel sem torej izpeljati eksperiment glede tega, ali je mogoče v kratkem romanu zgostiti občutja, ki jih doživljamo ob hitrem gledanju ene sezone dramske TV-nanizanke.

Bukla: Veselje in žalost, smeh in bolečina ali pa rojstvo in smrt so v življenju vedno nekje skupaj, vseeno pa med njimi obstajajo nasprotja. Kako si vse to vpletel v roman?

Valetič: Mesec in pol sem pisal odklopljen od vsega, kot v transu, v časovni luknji. Bolj kot pameti, ki je vedno omejena, sem sledil surovemu občutku, instinktom. Ko počneš to, so meje med »prav« in »narobe« vse bolj zabrisane, hkrati pa taista »prav« in »narobe« postajata vse bolj razločna. Ne bom se pretvarjal, da do konca razumem čarovnijo Zgodbe. Liki so zaživeli, na koncu pa sem se počutil precej razosebljenega. Ko sem med korekturami še nekajkrat prebral roman, nisem imel občutka, da knjiga odraža mene, da je »moja«.

Bukla: Zdi se, da imata humor in samomor posebno mesto v tvojem knjižnem ustvarjanju in družbeno angažiranem delovanju. Kako to?

Valetič: Za odgovor je tu premalo prostora, ampak lahko potegnem vzporednico z družino Milčinski, kjer sta bila oče Fran in pa sin Frane vrhunska humorista, medtem ko sta se druga sinova Janez in Lev ukvarjala s smrtjo. Prvi je bil svetovno znani patolog, drugi pa prvak slovenske suicidologije. Smeh in smrt mogoče nista v tako hudem sporu, kot jima ga pripisujemo.

Bukla: Kaj raje počneš, pišeš knjige ali jih oblikuješ?

Valetič: V zadnjih treh letih imam srečo, da obojega delam v približno enakovrednem obsegu. Raje pišem, ampak je tudi bolj naporno.

Bukla: Lahko poveš kaj o svojih naslednjih projektih?

Valetič: Trenutno na Primorskem snemajo prvi celovečerec, za katerega sem napisal scenarij, gre za ljubezensko komično dramo *Stvari, ki sem jih hotel početi s tabo*. Dejansko sva ga napisala skupaj z režiserjem Miho Knifcem, ob nedavnem obisku snemalnega dne pa sem bil navdušen, ko sem videl, da so tudi igralci vzeli zgodbo za svojo. Razvijam še televizijsko serijo in dva celovečerna scenarija. V resnici so *Optimisti v nebesih* prvi del trilogije, vse pa se je začelo s tretjim delom v obliki scenarija. Ko sem hotel poglobiti filmske like, sem naredil dva koraka nazaj in tako je nastal roman. Če bodo *Optimisti* komu všeč, bom skoraj zanesljivo napisal preostala dva dela.

Žiga Valetič

Foto: Žiga Koritnik

Potaknjenci

Maja Gal Štromar

Goga,
2014, t. v., 223 str., 24,90 €, JAK

Maja Gal Štromar

Okvir *Potaknjencev*, četrtega romana Maje Gal Štromar, je narahlo načrtan kot kriminalni: avtorica v osrednjo prvoosebno pripoved Patrika Šelca, brezposelnega biologa srednjih let, vstavlja kratka policijska poročila

o posilstvu in pozneje umoru mlajše ženske; obe pripovedni liniji se v nadaljevanju stakneta, saj se izkaže, da sta osumljeni P. Š. iz poročil in Patrik pravzaprav ena in ista oseba. Pa sta res? Avtorica načrtno zavaja bralca, ki mu izmenično ponuja različne perspektive, iz katerih pa na koncu ni mogoče sestaviti koherentne celote. Je Patrik podredljiv mamin sinček brez lastne volje? Impotenten mož, ki gospodinja in vzgaja »podtaknjene« otroke? Perverzni psihopat? Avtorica vsakega od delnih likov vpelje prek enega od usodnih Patrikovih odnosov: z mamo in babico, z ženo ter (platonsko) ljubico. Roman je gosto prepreden z enciklopedičnimi navedki o posameznih rastlinah, ki Patriku omogočajo umik v čustveno nevtralen diskurz, avtorici pa obenem služijo kot pomenljive metafore. Osrednji poudarek romana je skušnjava: zaradi želje v čisti obliki človek cveti; kadar pa jo potlači, se podtalno razraščča, ga duši in slednjič uničevalno izbruhne na dan. > **MAŠA OGRIZEK**

66,3 m²

Vladimir P. Štefanec

Mladinska knjiga,
2014, pt. v., 160 str., 22,95 €, JAK

Vladimir P. Štefanec

Vladimirja P. Štefanca (1964) seveda najbolj poznamo po njegovem ustvarjanju literature za odrasle, med katero se je do zdaj znašlo tudi nekaj žanrskih, kriminalnih romanov, čeprav se je nedavno po nekaj letih vrnil z mladinskim romanom *Sem pank čarovnica*. S svojim kratkim romanom *66,3 m²* se Štefanec torej vrača na območje, ki ga je leta 2010 zapustil s socialno konotiranim delom *Odličen dan za atentat*. Tokrat je v središču dogajanja mlad par arhitektov, ki si šele utira pot k eksistenčni samostojnosti. Aleš in Zala imata skromno, a v teh časih za mlade ljudi pogosto (še) nedosegljivo željo: rada bi se zbužala v svojem stanovanju in potem tudi delala v njem. Prekerna, slabo plačana zaposlitev jima tega ne omogoča, dokler Zala ne podeduje zajetnejše vsote denarja. To par, ki se na tej poti proti odraščanju in osvobajanju začne tudi odtujevati, spodbudi k iskanju primerne stanovanja in posledično ogledovanju velikega števila (finančno nedosegljivih) nepremičnin. Vse se zavrti v nepričakovano smer, ko Aleš opazi objavo na spletni strani, kjer zbirajo ponudbe za stanovanje v izmeri 66,3 m², ki je sicer daleč od optimalnega, a ponuja pot do njunega, samo njunega sveta. Štefanecev literarni odgovor na sodobno družbeno stvarnost. > **SAMO RUGELJ**

o posilstvu in pozneje umoru mlajše ženske; obe pripovedni liniji se v nadaljevanju stakneta, saj se izkaže, da sta osumljeni P. Š. iz poročil in Patrik pravzaprav ena in ista oseba. Pa sta res? Avtorica načrtno zavaja bralca, ki mu izmenično ponuja različne perspektive, iz katerih pa na koncu ni mogoče sestaviti koherentne celote. Je Patrik podredljiv mamin sinček brez lastne volje? Impotenten mož, ki gospodinja in vzgaja »podtaknjene« otroke? Perverzni psihopat? Avtorica vsakega od delnih likov vpelje prek enega od usodnih Patrikovih odnosov: z mamo in babico, z ženo ter (platonsko) ljubico. Roman je gosto prepreden z enciklopedičnimi navedki o posameznih rastlinah, ki Patriku omogočajo umik v čustveno nevtralen diskurz, avtorici pa obenem služijo kot pomenljive metafore. Osrednji poudarek romana je skušnjava: zaradi želje v čisti obliki človek cveti; kadar pa jo potlači, se podtalno razraščča, ga duši in slednjič uničevalno izbruhne na dan. > **MAŠA OGRIZEK**

Jezik je živ. Jezik je naš.

samo do 30. 9.

60 €
prihranka
v prednaročilu

- 110.180 slovenskih besed v 97.631 geslih
- Besedje iz doslej najdaljšega obdobja – od druge polovice 19. stoletja do leta 2013
- Po več kot dvajsetih letih druga izdaja
- Vključeno tudi novejša besedja zadnjih desetletij
- S knjižno izdajo dobite tudi dostop do elektronske različice

Temeljna knjiga vseh, ki govorimo slovensko!

Medijska pokrovitelj: **RADIO TELEVIZIJA SLOVENIJA** **DELO**

Naročite Slovar slovenskega knjižnega jezika:

☎ 080 12 05 ☎ v knjigarnah ☎ www.mladinska.com/sskj ☎ pri zastopnikih

V Sibilinem vetru

Alojz Rebula

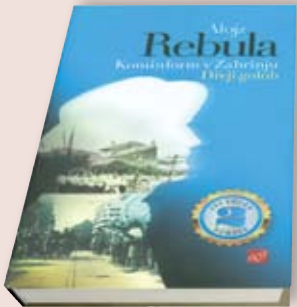
Cankarjeva založba,
2014, t. v., 736 str., 34,96 €

Kominform v Zabrinju; Divji golob

Alojz Rebula

Celjska Mohorjeva družba,
Goriška Mohorjeva družba in Mladika,
2014, t. v., 487 str., 25 €

Lani je svojo stoletnico praznoval Boris Pahor, letos pa svojo devetdesetletnico praznuje Alojz Rebula, še en izjemen primorski pisatelj, pesnik in esejist. Častitljiva obletnica je bila povod za ponovno izdajo njegovih starejših, pa tudi novih romanesknih del. Kot prvega gre izpostaviti njegov zgodovinski roman *V Sibilinem vetru*, ki je izšel pri Cankarjevi založbi. Za današnje čase se zdi neverjetno, da ta virtuožno, v arhaičnem jeziku napisani roman, ki je prvič izšel leta 1968 (takrat pri Slovenski matici) in bil razprodan v nekaj tednih, do letos ni bil nikoli ponatisnjen, a v tistih časih je bila tovrstna (založniška) politika seveda čisto drugačna. Roman *V Sibilinem vetru* bralca vase potegne že po nekaj straneh. Rebula, sicer klasični filolog, je v njem združil strast do pisanja in antike. Glavna pripovedna oseba je starec Nemezian, ki se na jesen življenja odloči, da bo zapisal zgodbo svojega življenja (Zdaj pa, pisalo, začni – zakaj to ne bo kratka pot). Ta se začne v rimski pokrajini Jacigiji, nekje v okolici današnjega Ptuja (roman je sicer postavljen v obdobje cesarja Marka Avrelija in rimskih vojn), ki se zdi varna pred Rimljani, dokler ti nekega dne ne prihrumijo v naselje, pohabijo ženske (moških ni, ker so že poprej odšli v spopad z njimi), otroke pa odženejo v sužnost. Življenjska pustolovščina Nemeziana se s tem začne, pot pa mu nastavi vzpone in padce, ženske in bolezni, na koncu pa ga ustali ob reki Timavi na zdajšnji skrajni zahodni slovenski meji, kjer piše svoje spomine. Za razliko od mnogih (bolj akcijsko ustrojnih) prevedenih zgodovinskih romanov, ki se v zadnjih letih zgrinjajo tudi na naše knjižne police, je *V Sibilinem vetru* tudi literarno dognano in etično izmojstreno delo. Pisatelj ga je ravno zato, da je lahko izrazil svoje ideje, postavil v neobremeno zgodovinsko preteklost, zaradi česar ga lahko zlahka postavimo med zimzelena slovenska dela.

Celjska Mohorjeva družba pa je v eni knjigi izdala dva Rebulova romana. *Divji golob* iz leta 1972 (takrat je v zbirki Večernice pri Mohorjevi založbi izšel v 66.000 izvodih) sledi usodi tržaškega bogoslovca, ki študira v komunistični Brljani (kot je avtor poimenoval Ljubljano) in se potem vrne pastirovat v zaledje Trontlja (tako je poimenoval Trst), branje romana pa je izzivalno ravno zaradi njegove polpretekle zgodovinske konotacije, saj je nastajal v povsem drugačnem političnem okolju. Knjiga pa se dejansko začne z novim, krajšim romanom *Kominform v Zabrinju* (2014). Ta nas popelje v zakulisje bivanjskih stisk narodno zavednih primorskih Slovencev, ki jim je fašizem namenil popolno uničenje, potem pa jim je prihodnost v obliki komunizma in dogajanja ob resoluciji Informbiroja, s katero se začne roman, ponudila nov izziv. Rebula – klasik slovenske družbeno angažirane in budiželjske literature! > SAMO RUGELJ

Ljubezenski vrtiljak

Zoran Šteinbauer

Cankarjeva založba,
2014, t. v., 216 str., 27,96 €, JAK

Življenje v tipičnem slovenskem bloku poteka predvidljivo in zdolgočasno: starejši prebivalci se vznemirijo le še takrat, ko se pred vrati ustavi rešilni ali mrliški avto. Toda nekega dne se v trenutku vse spremeni: v blok se preseli nadvse zapeljiva in privlačna profesorica angleščine Manica Munro, zaradi katere začne upoko-jencem iz bloka srce podivjano biti, njihove žene pa postanejo sitne in ljubosumne. Zdi se, da je vrtinec, v katerega je prav vse prebivalce bloka (ne)hote potegnila prikupna profesorica angleščine, čez noč spremenil vse stanovalce. Šteinbauer v svojem tretjem romanu večše prodira v globine človeških duš, iz njih spretno in pronicljivo beza na površje različne tabuje in spono vseh vrst, na koncu pa z vso to (čustveno) navlako pomete s spoznanjem o pomembnosti odprtosti v odnosih in nasploh v ljubezni. Knjiga, ki zaradi odlično izdelanih profilov romaneskni likov in njihovih spretno prepletenih usod v hipu osvoji bralca! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Informbiro in oslovski kašelj

Milenka Pungerčar

Morfem, 2013, t. v., 269 str., 22,90 €

Doživeto in iskreno napisati knjigo o času, ki ga marsikdo označuje že kot »polpreteklo zgodovino«, zna biti precej zahtevno opravilo. A ne za Pungerčarjevo, ki s tekočo romaneskno zgodbo takoj osvoji bralca. Glavna junakinja Mira, nekdanja partizanska aktivistka, ki začne po vojni graditi ne le svoje lastno življenje, ampak tudi domovino, je predstavljena tako večplastno in brez olepševanja, pa vendar tudi nežno in čuteče, da zgodba kar kliče k potopitvi v njen svet. To je svet povojnega pomanjkanja, odrekovanja, pa tudi osebnega in splošno družbenega hrepenenja po boljšem in svetlejšem jutri. A Mira vendarle ni čisto tipična predstavnikinja takratne ženske: ne želi se podrediti vsem zahtevam oblasti, niti možu, ki ji po njenem ne izkazuje dovolj ljubezni. Prav zato bije boj: sama s sabo, pa tudi z (najbližjo) okolico ter njenimi pričakovanji in zahtevami. Vse dotlej, dokler ne najde v sebi moči za odločilne življenjske korake. Prepričljivo branje z avtobiografskim pridihom! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Sabina

Tomaž Kosmač

Goga, 2014, t. v., 160 str., 24,90 €, JAK

Po romanah *Hvalabogu* (2006) in *Varnost* (2011) se Tomaž Kosmač v novem delu s preprostim, a pomenljivim naslovom *Sabina* vrača z ljubezenskim romanom. Seveda pa si ne predstavljajte običajne ljubezenske zgodbe; ne, gre za dolgoletno približevanje in oddaljevanje prvoosebnega pripovedovalca, pisatelja in boema s kar nekaj avtobiografskimi potezami avtorja, in Sabine, njegove fatalne muze. Ta ga neskončno privlači, ko pa se približa (ta) temu, kar želi (ta), pa med njiju iznenada plane hlad, ki ju spet potegne narazen. To nenavadno ljubezensko razmerje zaznamuje obešenjaški humor, pri katerem se ljubezen meša s pijanskimi izpadi, sodoben ton pa mu daje tudi Facebook. > SAMO RUGELJ

Njegova Ekscelenca Christian Grasset

Franc Mikša

Miš, 2014, t. v., 279 str., 29,95 €

Mikša (1953) je dolgoletni diplomat, ki je opravljal razne funkcije še v času Jugoslavije in iz prve roke aktivno spremljal tudi osamosvojitve Slovenije. V svojem literarnem prvcu je na privlačen in berljiv način združil dve svoji strasti: do erotike in diplomacije. V romanu prek pogovora dveh diplomatov (eden od njiju je njegova ekscelenca Christian Grasset), ki se brez svojih partnerk odpravita na dvotedenski golfski turnir na Karibe, Mikša v radoživem stilu analizira izzive in probleme moške in ženske erotike v zrelih letih. Takrat se moški že sooča z upadanjem čvrstosti svoje moškosti, kar skuša preprečiti na različne načine – denimo tudi z japonsko metodo davljenja, ki utrdi erekcijo (na svojevrsten način jo citira tudi Joyce v *Uliksesu*), včasih pa povzroči tudi smrt neučakanega ljubimca. Ob tem Karibsko otočje z mnogimi mladimi ženskami sogovornikoma za vzplamtevanje strasti nudi mnogo priložnosti, pri čemer se ves čas spominjata tudi svoje diplomatske preteklosti in obnavljata politično zakulisje rojevanja slovenske države. Erotika in diplomacija kot dve plati istega kovanca. > **SAMO RUGELJ**

Sto romanov in nekaj komadov

Uroš Zupan

Cankarjeva založba, 2014, t. v., 296 str., 27,96 €, JAK

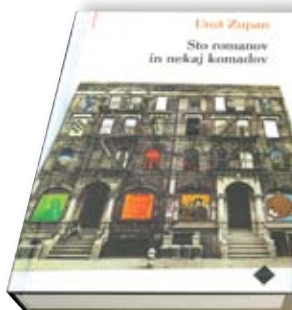
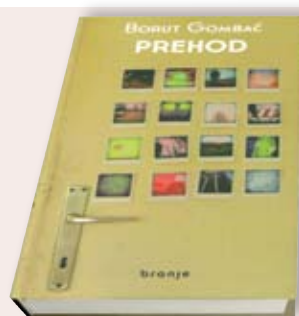

Foto: Tihomir Pintar

Uroš Zupan vijuga med pisanjem poezije in esejistike in se v obeh smerih počasi, a vztrajno približuje deseti knjižni izdaji. Za njegove eseje je značilna kulturološka nostalgija, duhovno (spo)prijateljevanje s prebranimi avtorji, s slišanimi glasbeniki. Nepretrgana zaveza literaturi se prevesi v poglobljene umetnostnozgodovinske zapise, ki, tako kot v *Pešču* (2003), ostajajo izkustveno osebni, a so tokrat še bolj temeljiti in pregledni. Zupan bere intuitivno, a z vero v neko sistematično logiko, ki se odkrije šele v notranji predelavi gradiva, v nakopičenju bralskih in življenjskih izkušenj ter v končni razelektritvi ob refleksiji le-tih. Sto romanov iz naslova se nanaša na istoimensko zbirko, pa tudi na količino predihanega. Najdaljši del je posvečen prozi, sledita ji poezija in (zabavna) glasba. Zdi se, da je pisec skozi že omenjenega *Pešca*, pa tudi v zbirkah *Čitanka Panini* (2007) ter *Rilke proti Novim fosilom* (2009) brusil slog, s katerim se bo nekoč zmožen v velikem zamahu spraviti tudi nad ljubezen do proze, kar je, išoč trajnost, nespremenljivost in »klasiko«, kulminiralo prav v tej knjigi. > **ŽIGA VALETIČ**

... najdaljši del je posvečen prozi, sledita ji poezija in (zabavna) glasba ...

Prehod

Borut Gombač

Pivec, zbirka Branje, 2014, 120 str., 18 €

Gombač (1962) je mariborski pesnik, pisatelj in dramatik, tudi avtor radijskih iger in knjig za otroke, ki je svojo prvo pesniško zbirko, *Razblinjene dlani*, izdal 2004, tri leta pozneje pa se ji je pridružila zbirka balad *Sence in sinkope*. V *Prehodu* Gombač prehaja med poezijo in prozo – s pesmimi v prozi, ki jih umetelno plete na različne načine od ene do druge pomladi. To so lahko drobni lirični zaznamki (denimo Ob prometnem znaku – teloh ob prometnem znaku za obvezne verige v primeru snega), opažanja partnerske odtujenosti (Vzdolž perona, v katerem se par ure in ure sprehaja vzdolž perona in se ne prepozna več, za trenutek pa se jima zazdi, da tiri niso več na tleh, temveč visoko nad njima) ali pa povsem zaokrožene zgodbe, v katerih se simbolika prepleta z realnim dogajanjem (Oblaki v očeh). Občuteno. > **SAMO RUGELJ**

Pripovedka o Maci

Breda Smolnikar

ilustracije: Laura Ličer

Blodnjak, 2014, t. v., 43 str., 85,41 €

Tudi v tretji pripovedki Brede Smolnikar je nosilni lik ženska; a za razliko od Dursume in Ábrnce, ki sta pragmatični in zvijačni, je Maca bolj skrivnostna, enigmatična. Maca, lepa delavka v tekstilni tovarni, se razkriva le posredno – kot objekt poželenja svojega nadrejenega in tolažilni, materinski lik, ki blaži bolečino grbastega kurjača, s čimer priklicuje arhetipski lik Marije Magdalene. Prvi dve pripovedki sta ironično oponašali zlobno gostobesednost (vaške) obrekljivosti, *Pripovedka o Maci* pa je bolj zgoščena in se približuje pravljicnemu diskurzu – seveda takemu »izključno za starejše«. Knjigo je tudi tokrat ilustrirala Laura Ličer, ki je nakazano simboliko prevedla v črno-bele-rdeče podobe. > **MAŠA OGRIZEK**

Hudomušnice

Andrej Arko

Mohorjeva Celovec, 2014, m. v., 259 str., 21,90 €

Na Slovenskem sta se humor in satira, kolikor ju je ostalo, po osamosvojitvi (potem ko je s *Pavliho*, ki je preživel komunizem in socializem, ugasnila stoletna tradicija tovrstne periodike) preselila v blokovsko razdeljeno elektronsko pokrajino. Kot da bi bila v novi demokraciji kritika družbenih praks skozi priostreno optiko humorja nepotrebna?! Tako smo, da ne bi ostali povsem brez tiskanih spodbujevalcev smeha, veseli tudi lakotnih humoresk, šaljivih dovtipov, ljubeznivih hudomušnosti, ki jih pisci praviloma ne uperjajo zoper nasprotnike ali kritike vredne pojave, temveč

... Andrej Arko je izkušen mojster peresa ...

v njih blago ironizirajo lastno podobo v zrcalu. Andrej Arko, pisatelj in uspešen lomilec najtrših prevajalskih orehov, je tako izkušen mojster peresa, da se je dobro znašel tudi v tej vlogi. Tako v prostodušno iskrenih spominih na učna leta kot v ne vedno zabavnih ljubeznivskih, družinskih in službenih pripetljajih, ki jih doživlja v svoji ali tuji koži. Pri tem pa v teh »humoreskah ali kar so že« zbujanje smeha ni cilj za vsako ceno. > **IZTOK ILICH**

Drago Jančar je preprosto naš najbolj priznani pisatelj. Je najbolj prevajani domači avtor v tuje jezike, ki je poleg tujih literarnih nagrad, denimo evropske književne nagrade za leto 2011, trikrat prejel tudi nagrado kresnik za najboljši slovenski roman in dvakrat Rožančevo nagrado za najboljšo esejistično knjigo. Vsak njegov roman je torej prvovrsten slovenski kulturni dogodek. V njegovem najnovejšem delu s pomenljivim naslovom *Maj, november*, nekakšnem post-tranzicijskem delu, ki se odvija v polletnem obdobju med majem in novembrom, spremljamo tridesetletnega Cirila, ki se poskuša ustvarjalno prebiti na Dunaju, potem pa ga nazaj posrka kruta podoba sodobne Slovenije. Z avtorjem smo se pogovarjali tudi o njegovem novem romanu in spomladanski esejistični knjigi *Pisanja in znamenja*.

»Sanjali smo o svobodi, zbudili pa smo se v kapitalizmu!«

Pisanja in znamenja

Drago Jančar

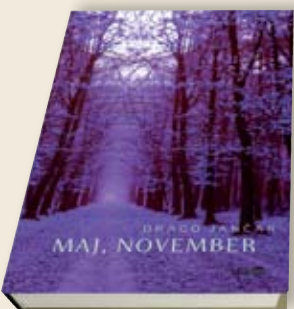
Modrijan, zbirka Svila,
2014, m. v., 160 str., 14,90 €, JAK

Maj, november

Drago Jančar

Modrijan, 2014, t. v., 328 str., JAK

Rugelj: Letos vam je spomladi že izšla knjiga esejev *Pisanja in znamenja*, zdaj vam izhaja roman *Maj, november*. Kako znotraj svojega ustvarjanja in ustvarjalnega opusa prehajate med esejističnim in literarnim ustvarjanjem? Je to posledica temeljitega premisleka ali se ti dve ustvarjalni niti spontano prepletata med seboj?

Jančar: V središču je zmeraj roman, ki ga pišem, novela ali drama. Eseji so ob tej poti nekakšne sprotne refleksije, estetske ali družbene, v knjigi *Pisanja in znamenja* najpogosteje v svojem medsebojnem prepletu. Sodim med tiste avtorje, ki so tudi strastni bralci – vsi, kot vem, niso. Vsakemu novemu branju se skušam prepustiti, čakam, ali me bo potegnilo za seboj, ne zgodi se več tako pogosto kot nekoč. A včasih se zgodi, vznemiri me, oblije me nekaj, čemur bi si z malce rezerve upal reči: lepota. Kdaj pa kdaj tudi profesionalno občudovanje, pomešano z malce zavisti. Pomislim, da bi bilo dobro ob kakšni knjigi kaj napisati, včasih to storim. Ob knjigah mi pred oči prihajajo tudi usode avtorjev in njihovih del. Nekaj takih je v tej knjigi: Irene Nemirovsky, Joseph Roth, Ivo Andrič ... pa tudi sopotnikov: Niko Grafenauer, Andrej Hieng, France Forstnerič ... V tem ni nič sistematičnega, to so, kot rečeno, sprotne zapisi. Neka skupna linija je moj lasten odnos do pisanja in položaja literature in pisatelja v različnih družbenih in zgodovinskih okoliščinah. Vzvod, ki nas ženejo v pisanje, v zgodbe, v način pripovedovanja, ritem besed in stavkov, pa so mi tako neznan kakor v tistih mladih letih, ko sem začel potovanje v imaginarne prostore, tudi v življenje med resničnostjo in domišljijo.

Rugelj: Eno od besedil v knjigi esejev je govor ob podelitvi evropske književne nagrade za leto 2011. Kako to, da ste najbolj prevajani slovenski avtor, dobro znan tudi mednarodno, vpliva na vaše literarno ustvarjanje? Ali to dejstvo v čem pogojuje izbiro vaše snovi za roman(e) ali način njegove obdelave?

Jančar: Ne vpliva in nikakor ne pogojuje. Tudi po vseh teh prevodih ob novem delu nikoli ne pomislim, kako bo delovalo na francoskega ali poljskega bralca, kaj šele na urednika. Če bo iz moje tavajoče izkušnje in literarne razrešitve našel nekaj, kar se bo dotaknilo njegovega sveta, potem sem morda zadel neko človeško in estetsko točko, ki je hkrati univerzalna in drugačna. Pred kratkim sem v Parizu naletel na bralca, ta je tudi sam

pisatelj, ki je rekel, da si je potem, ko je prebral dve moji prevedeni knjigi – *Severni sij* in novele *Joyceov učenec* –, zaželel, da bi prebral čisto vse, kar sem napisal, zdaj bere, kar je še dosegljivo v angleščini. Kakor me je to razveselilo, sem se tudi nekoliko ustrašil: denimo, da bi se to res zgodilo: kaj če bo tak bralec razočaran? A Bog pomagaj, jaz sem pač zmeraj pisal, kar me je v določenem trenutku prizadevalo, kar me je potegnilo v vrtlogovi-ko bližnjih in tujih življenj ali celo samo literarne igre, igre besed in zgodbe, veselja do pripovedovanja, paradoksov, ironije in globljih pomenov.

Rugelj: Od vašega romana *Petintrideset stopinj* letos mineva štirideset let. Ste se novega romana po štiridesetih letih pisanja lotili lažje ali težje?

Jančar: Tega zadnjega sem začel kar malce lahkomišeln, ob poslušanju mladega uličnega muzikanta na Dunaju, igral je sijajno. Kaj ga je zaneslo sem? Bo kdaj igral v koncertni dvorani? Ali pa je premražen mladenič že zgodba o izgubljenih iluzijah? Pomislil sem da sem v svojih mladih letih poznal precej fantov njegovih let, ki so sanjali o umetniški poti v življenje na različnih področjih, bili bi pesnik, slikar, eden med njimi je bil obetaven violinist, v njegovi mariborski sobici sem ga včasih poslušal. Ampak umetnost je zahtevna gospa in ne usliši vsakogar. Gospa usoda pa je sploh muhasta in je hotela drugače, pesnik je postal, za kar se je šolal – kuhar, slikar je šel delat v Nemčijo in tam ostal, ne vem, ali ga še zanima slikanje, za prijateljem violinistom, ki je potem študiral tehniko, pa sem izgubil vsako sled. Vsekakor se ne bo našel v mojem romanu, če ga bo po naključju prebral. Mojo zgodbo je od prve zamisli o izgubljenih iluzijah skupaj s svojim junakom odneslo še kam drugam. Vaše vprašanje je zanimivo zato, ker je tu res neka vzporednica s knjigo *Petintrideset stopinj*. Zadnjega romanesknega besedila sem se lotil lahkotno kot tistega prvega pred štiridesetimi leti, pripovedi o uliksovsko blodečem študentu skozi vroč dan v mestu, z nekaj potezami lastnih izkušenj in takratne družbene atmosfere. Začel sem ga kakor takrat, bolj s slutnjo kot z jasnimi načrtom. A ko se v pisanju začne izrisovati življenje, ko izmišljena oseba začne postajati resnična, je stvar nenadoma zahtevnejša, težja. Zlagoma se me potem polasti občutek, da imam opraviti z živim človekom in življenjem in družbo okrog njega.

Rugelj: S svojim romanesknim opusom ste do zdaj segli že v marsikatero zgodovinsko obdobje. Vaše najnovejše delo, *Maj, november*, je postavljeno v sodobno, (post)tranzicijsko Slovenijo. Kako to, da ste se odločili za to: ustvarjalna ali družbeno angažirana potreba?

Jančar: Kaj pa vem, mogoče sočutna. Misel na človeka, ki se v življenju ne znajde. Ki bi želel v svet vtisniti svojo enkratno, in vsaka je enkratna, podoba: to sem jaz, glejte, imam talent, znam, hočem navzgor. A ta sodobni svet je brezobzirno pridobitniški, briga ga za njegovo človeško enkratnost, kaj šele za njegovo umetniško dušo. Roman se začneja z nekaj ironije, celo mladostne zafrkancije, potem stvari postanejo resnejše.

Rugelj: V romanu spremljamo razkroj Slovenije skozi dve (oziroma tri) generacije: sedemindvajsetletni Ciril ne uspe v svojem namenu, da bi se prebil na Dunaju, zato se s finančnim poslovnežem Štefanom vrne nazaj v Ljubljano in se sčasoma zaposli pri njem. Nekje v ozadju je Cirilov oče, ki svojega sina ves čas zasleduje z vprašanjem, kaj zna in kaj lahko pokaže. Ste s tem delom skušali izrisati skico sodobne Slovenije, brezperspektivnost mladih, špekulativnost srednje generacije in priseganje na sadove lastnega dela stare generacije?

Foto: Borut Krajnc

Drago Jančar

Jančar: Lahko bi se tako reklo, res pogosto mislim na mlade ljudi v današnjem slovenskem času, nekatere poznam, o drugih slišim in berem: pri svojih tridesetih letih še zmeraj živijo pri starših, z diplomami v žepih tavaajo od enega urada in razpisa do drugega, govorijo jim, za kaj so se bojevale in izpostavljale generacije pred njimi, govorijo jim o življenjskem smislu, ampak prekleti vsakdan jih zmeraj znova postavlja pred najosnovnejša eksistenčna vprašanja. Minevajo leta, en bo dosegel svoj cilj, vsi drugi ga ne bodo dosegli. Dosegel ga bo tisti, ki so zanj poskrbeli drugi, najpogosteje starši, ali pa tisti, ki bo postal brezobziren povzpetic. Tu je nekaj hudo narobe, saj vsi vidimo, da je.

Rugelj: Roman *Maj*, november spada med vaša krajša, koncizno izpisana romaneskna dela z jasno idejo. Ste želeli biti kar se da neposredni in niste želeli puščati nobenega dvoma, kaj želite povedati?

Jančar: Potem bi povedal samo to, kar sem pravkar rekel. V središču pa je vendar živ človek s svojimi umetniškimi sanjami, ki se spreminjajo v životarjenje. Ki se skuša včasih s humorjem, včasih s sarkazmom prebijati skozi svet ostrih robov, velik del romana tudi z vse bolj medlečim upanjem, da je v umetnosti, v glasbi njegova življenjska pot. In človek, ki ga spremlja senca nesrečnega dogodka iz otroštva, ki je poškodoval njegovo mlado dušo. Govori o očetu, nazadnje zvedemo, da je ves čas nevidno navzoča mama, ki je ni več. Izjalovljeni ljubezenski poskusi niso samo posledica njegove nesposobnosti za družbeni vzpon, tega ni kriva samo »družba«. V njegovem umetniškem in človeškem tavanju je neka globlja eksistencialna negotovost. A o tem v romanu ne morem filozofirati, govorim skozi njegovo življenje. Upam, da bo to bralec videl ali začutil.

Rugelj: Roman se mi zdi izrazito družbeno kritičen – Slovenija s sedanjim konceptom delovanja nima prihodnosti! Kaj kot družbeno angažirani kulturnik menite o sedanjih podobi Slovenije? Kje jo vidite čez deset let?

Jančar: Na eksplicitni ravni sem povedal, kar sem imel povedati. Rad bi bil samo še pisatelj, ki skuša razumeti, kaj je s človeško dušo in življenjem posameznika v tem času, v tem primeru z dušo in življenjem nekega mladega človeka, ki se v tem svetu ne znajde.

Rugelj: Objavljati ste začeli že pred več kot štirimi desetletji, v začetku sedemdesetih let. Kako bi opisali položaj umetnika vašega kova v tem obdobju. Kaj nam, vam je prinesla osamosvojitvev?

Jančar: Morda so v *Petintridesetih stopinjah* obrisli portreta umetnika kot mladega moža, takratne zagatne družbene atmosfere, a hkrati veselja do življenja, mlad človek pač misli še na kaj drugega kot na kvadrataste glave, ki mu stopajo na pot. Ampak osemdeseta leta, ki so jim sledila, so bila pa že leta silne razgibanosti, sanj o svobodi in demokraciji. Osamosvojitvev je že v redu, demokracija tudi, problem je drugje. Kot sem rekel v Londonu na predstavitvi Best European Fiction: Sanjali smo o svobodi, zbudili pa smo se v kapitalizmu. In to kakšnem, tranzicijsko podivjanem. Zlasti poslušalci iz Vzhodne Evrope so dobro razumeli, kaj sem hotel reči.

MIHA MAZZINI IZBRISANA

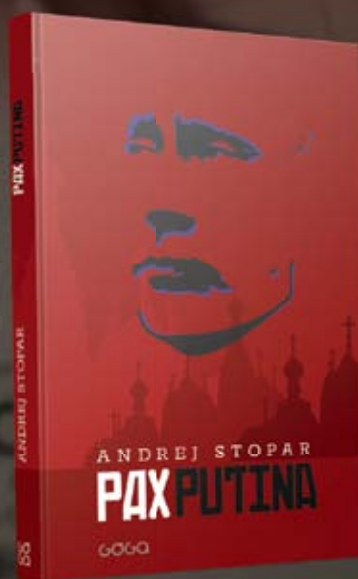
Pred očmi celotne Slovenije je bilo izbrisanih več kot 20.000 ljudi, sosedov, znancev, prijateljev. Skozi napeto zgodbo borbene Zale, ki ji hočejo odvzeti novorojenčka, spoznamo mehanizme, ki omogočijo izbris.

Očitno smo morali čakati več kot dvajset let, da smo dobili suveren, s svojevrstno vehemenco izpisan roman o izbrisanih.
Gabriela Babnik, Pogledi

ANDREJ STOPAR PAX PUTINA

Dopisnik RTV iz Moskve je strnil osem let opažanj družbenega brbotanja v Rusiji.

Nujno branje za vse, ki hočejo razumeti, kaj se dogaja v Rusiji in Ukrajini.

Sistematično zbrani pregled najnovejše ruske politične zgodovine.
Bernard Nežmah, Mladina

Po poklicu je diplomirana arheologinja, ob tem pa končuje tudi študij angleškega jezika s književnostjo. Obožuje prevajanje najrazličnejših del, rada išče sledi, ki jo vodijo v daljno preteklost, pri srcu ji je zborovsko petje. Delček vseh teh svojih osebnih strasti je Meta Osredkar spretno vtakala tudi v svoj knjižni prvenec *Umor v Šmihelski vasi*. Ta je dobil svoje idejne obrise bolj v šali kot zares na počitnicah na morju, kjer sta z bratom začela graditi osnutek zgodbe, pozneje pa je celotna stvar mlado pisateljico tako potegnila k ustvarjanju, da je med pisanjem in oblikovanjem likov na vso moč uživala. In prav to je občutiti na vsaki strani te odlične detektivke!

»Ni je čez duhovitost – sploh v resnih in težkih delih!«

Umor v Šmihelski vasi

Meta Osredkar

Miš, zbirka POPisano,

2014, t. v., 300 str., 27,95 €

Bukla: V prevajalskih krogih ste kljub mladosti že uveljavljeno ime; prevedli ste več kot 30 del, tako leposlovnih kot tudi strokovnih. Kakšna literatura pa vas osebno najbolj prepriča in pritegne k branju?

Osredkar: Rada imam zelo različna dela in težko bi kaj posebej izpostavila, razen tistega najbolj splošnega in pravzaprav samoumevnega trojčka: dober slog pisanja, dobri liki in dobra zgodba. Zelo pa cenim duhovitost in vsaj kak ščepec humorja, tudi – ali pa še posebej – v sicer resnih in težkih delih.

Bukla: Kdaj je dozorela zamisel za pisanje lastnega romana? Vas je k temu spodbudilo tudi dejstvo, da ste med delom obkroženi z najrazličnejšo literaturo, ki vas lahko tudi marsičesa nauči?

Osredkar: Prej je bilo obratno; ker sem od nekdaj rada brala in se poi-gravala s pisanjem, ni bilo kakšno posebno presenečenje, da sem se na zadnje znašla v poklicu, kjer se veliko ukvarjam z literaturo. Vsekakor bi pisala, tudi če bi opravljala kakšno povsem drugo delo, mi je pa prevajanje leposlovja gotovo pomagalo kot dober trening za lastno ustvarjanje.

Bukla: V vašem prvencu se meša več žanrov, od prevladujočega kriminalnodetektivskega romana do družbene satire in celo fantastike. Gre le za naključje, do katerega je prišlo med samo fazo pisateljevanja, ko ste postavljali zgodbo, ali za premišljeno potezo, ki je za sabo potegnila ogromno raziskovanja, načrtovanja in nadgrajevanje celotnega poteka?

Osredkar: George R. R. Martin je rekel, da obstajata dva tipa pisateljcev: arhitekti, ki imajo vse vnaprej načrtovano do najmanjše podrobnosti, in vrtnarji, pri katerih se zgodba in liki razvijajo bolj organsko. Pri detektivki bi najbrž pričakovali, da bo potreben natančen načrt, vendar je bil *Umor v Šmihelski vasi* vsekakor vrt. Jaz v takšnem oblikovanju zgodbe uživam – všeč mi je, da liki rastejo sami in se včasih razvijejo v nekaj povsem drugega od tega, kar sem imela na začetku v mislih; všeč mi je, da jim ne ukazujem, kaj naj počnejo, ampak se sprašujem, kaj bodo naredili. Navdušena sem bila, kako se je na koncu vse sestavilo skupaj in kako so se kaki povsem drobni ali naključni detajli na koncu smiselno vklopili v celoto.

Bukla: Umor župnika se zgodi v župnišču, kjer se, kot se izkaže pozneje, dogaja kup že prav mističnih reči, za nameček pa odigra svojo vlogo posredno tudi soška fronta in celo čas med drugo svetovno vojno. Koliko vam je pri snovanju poteka in zapleta zgodbe pomagalo dejstvo, da ste po poklicu diplomirana arheologinja, ki jo za povrhu zelo privlači ljudsko izročilo? Ste prav zaradi vsega omenjenega postavili dogajanje romana na dobro poznana domača, slovenska tla?

Osredkar: Arheologija in detektivke so si v bistvu zelo podobne: gre za iskanje sledi, prek katerih skušamo rekonstruirati nekaj, kar se je zgodilo.

Dogajanje sem postavila v okolje, ki ga dobro poznam, določene niti pa segajo v bolj ali manj oddaljeno preteklost. To roman obogati z dodatno dimenzijo, da se ne dogaja v nekem sterilnem svetu, ampak v prostoru, kjer se je odvilo že veliko zgodb, ki so vse na njem pustile sledi.

Bukla: Profili junakov so skrbno izdelani, od dolgočasnega policijskega inšpektorja in njegovih mladih sodelavcev do zvedavih vaških opravljivk, skrivnostnih članov pevskega zbora in vseh drugih. Kako dolgo ste jih gradili, da so dobili svoje trdno mesto v knjigi in da so lahko prepričljivo odigrali pomembno vlogo pri razrešitvi umora?

Osredkar: Samo pisanje je trajalo precej dolgo in liki so se sprosti oblikovali in kalili. So pa bili glavni trije liki, inšpektor Kos, Simon in Edi, postavljeni zelo hitro – oni so pravzaprav razlog, da je ta roman nastal – in se ne glede na to, koliko sem potem še brusila slog ali vsebino, skoraj niso več spreminjali.

Bukla: Roman je na prvi pogled napisan v klasičnem slogu kriminalnih romanov Agathe Christie, pa vendar ste ga močno osvežili tudi s humorjem, ki mehča brutalnost umora ter sploh osveži in popestri celotno dogajanje. Mnogi menijo, da je prav humor ena od vaših največjih odlik pisanja ...

Osredkar: Da, kot sem že rekla, mi je humor pri literaturi precej pomemben. Je pa res, da je lahko tudi zelo temen, in če je knjiga zabavna, to še ne pomeni, da je tudi vesela in optimistična. Slovenska literatura na splošno slovi – upravičeno ali pa tudi ne – kot težka in zamorjena, iz česar sem se v romanu nekoliko ponorčevala. Vesela sem, da *Umor v Šmihelski vasi* bralci dojemajo kot optimističnega.

Bukla: Vaš prvenec je zdaj že med bralci, prvi odzivi nanj so odlični ... Verjetno vam je tako precej odleglo in se boste nadaljnjih del odslej lotili še laže. Imate v glavi ali celo v nastajanju že kaj novega?

Osredkar: V glavi imam precej zelo raznolikih idej, nikakor ne samo za detektivke. So mi pa glavni trije liki *Umora v Šmihelski vasi* že toliko prirasli k srcu, da se mi je od njih težko ločiti. Trenutno imam v načrtu še eno zgodbo, v kateri bi jih uporabila, četudi z nekoliko drugačno zasnovo.

Foto: Jana Jocič

Meta Osredkar

Ultrablues

Kako so se trije kompanjoni lotili ultramaratona

Boštjan Videmšek, Samo Rugelj, Žiga X Gombač

UMco, zbirka Preobrazba, 2014, m. v., 447 str., 24,90 €

Po treh dokaj plodovitih letih, ko so slovenski založniki po tekočem traku izdajali raznovrstne tekaške knjige, je še poleti kazalo, da bo letos sušno leto. A bojazen je bila odveč. Rekreativci, ki so si doma med kuharskimi priročniki in odtenki sive izborili svojo žanrsko polico, jo zdaj lahko dopolnijo s prav posebno bukvicco.

Kaj dobimo, če se trije intelektualci, pisci in vsepovsod navzoči publicisti spravijo skupaj na tek, recimo na legendarni tek trojk? Slej ko prej se mora izcimiti kaka nora misel, kak peklenski načrt. Točno to se je zgodilo in sredi vročega lanskega poletja je trojica zaplodila idejo, jo skoraj devet mesecev skrbno razvijala in ob njej trpela. *Ultrablues* je rodil tri nove ultratekače skozi znoj in solze že precej prej kot v trenutku, ko so se zagnali na start prašnega stokilometrskega teka Zion po puščavah in mesah ameriškega Utaha.

Ultrablues ni niti klasična tekaška knjiga niti biografija, kot smo jih navajeni. Je kolaž doživetij skozi skupne ali soloteke treh različnih tekačev. Samo, rojeni kapetan ekipe, preudarno počasen, a izjemno vzdržljiv, Boštjan, skoraj samo uničujoče nepopustljiv in vedno na robu, ter Žiga, neuničljiv, železni tekač, ki vedno lahko gre še hitreje ali še dlje. Kako iz popolnoma individualne tekaške discipline narediti ekipni šport? Trije kompanjoni, hribolazec, nogometaš in boksar, so se zavezali, da jim bo uspelo.

Če ste vajeni tekaških alegorij in štorij ameriških, evropskih, celo slovenskih ultraških legend, boste ob tej knjigi prijetno presenečeni. Brez olepšane resnice tekaških supermenov se bolj ko s tekom naši trije protagonisti vseskozi soočajo z lastnimi pomanjkljivostmi, se borijo z demoni in zatirajo svoje dvome. Ob tem spoznamo še tri življenjske zgodbe ljudi, ki so svoje značaje kalili v premnogih življenjskih preizkušnjah. Ni presenetljivo, da nihče od njih ni bil ubogljiv in priden učenec v šoli. Uporništvu je zrastle v njih in z njimi, zato je bila odločitev, da podredijo sebe, večkrat pa tudi ljudi okrog sebe, projektu, ki od njih terja toliko mentalne in fizične energije, po svoje edino logična.

Tekač začetnik ali veteran bo v marsikateri povedi te zgodbe našel tudi sebe. Kako si postaviti svoj tekaški cilj in mu slediti, vremenu in zdravstvenim težavam navkljub? Kako uskladiti naporno službeno in vedno prekratko, skozi prste polzeče družinsko življenje? Kompanjonom to uspeva; ko jim pa ne, si odkrito priznajo, da so samo smrtniki, in se poskušajo učiti na napakah. Omnibus treh zgodb je nekaj posebnega; tri perspektive skupne zgodbe, skupne teke (kot je, recimo, tako domače prečenje Polhograjcev) prikaže na tri popolnoma svojevrstne načine. Skozi doživeta pričevanja si vsi vedno bolj priznavajo, da je tek nepogrešljiv in integralni del njihovega osebnostnega udejanjanja ali samouresničevanja, če hočete.

V zgodbe se boste tako hitro vživeli, da knjige ne boste želeli odložiti. *Ultrablues*, naslov na prvo branje zavaja, saj ne gre za ležerno podajanje zgodbe, ampak vedno bolj napeto, stopnjevano dogajanje. Drame je vedno več, mišice pokajo, iskre se krešejo, odločitve padajo. Usoda projekta večkrat obvisi na nitki; jim bo uspelo sploh priti do starta? Na vrhuncu zgodbe, na sami tekmi, v polnosti zaživijo še »grofičina dekleta«, zveste spremljevalke po puščavi klatečih se mož. Kako bi te zgodbe zapisale Renate, Maja in Vesna? Branje letošnje tekaške jeseni le vzemite v roke in postanite del tega fanatičnega in fantastičnega potovanja z izjemnim in presenetljivim vrhuncem. Prepričan sem, da vas bo zamikal tudi vaš lastni ultrablues. > **MARKO ROBLEK**

Foto: Drago Videmšek

Doberdob

Vojni roman slovenskega naroda

Prežihov Voranc

Beletrina, zbirka Beletrina, 2014, t. v., 509 str., 35 €, JAK

Klasični slovenski roman iz leta 1940, ponovno izdan ob stoletnici začetka prve svetovne vojne (in opremljen s spremno besedo Igorja Grdine), v katerem je Prežihov Voranc tudi avtobiografsko opisal lastno izkušnjo v spopadih velike vojne. *Doberdob* je jasno razčlenjen, kompozicijsko jasen, kompleksen in z izdelanimi liki zgrajen štiridelni roman, ki ga je Voranc snoval skoraj desetletje, v njem pa je prek junaka Amuna Mohorja – v nadaljevanju, ko opisuje krvavo zadržje upora bolnih in lačnih slovenskih vojakov v Judenburgu pa tudi drugih človeških usod – zaobjel še danes aktualno spoznanje, da v vojnah preprosto ni zmagovalcev. Dokumentaristično. > **SAMO RUGELJ**

Komedija človeškega tkiva

Vitomil Zupan

Študentska založba, zbirka Beletrina, 2014, t. v., 879 str., 35€, JAK

Eden ključnih Zupanovih romanov, izšel je leta 1980, v času največje pisateljeve ustvarjalne moči (*Igra s hudičevim repom* je izšla dve leti poprej, *Levitani* pa dve leti pozneje), je bil ponovno izdan ob stoletnici avtorjevega rojstva. Obsežno delo bralcu ponuja silovito, pretežno avtobiografsko, a tudi esejično obteženo pripoved prvih tridesetih let njegovega življenja, ki je bilo polno pustolovskih avantur in nepredvidljivih erotičnih razmerij, kar vse poteka na ozadju druge svetovne vojne, med katero je Zupan najprej deloval v OF, potem bil interniran v taborišču; kasneje pa je izkusil tudi politični zapor. Eruptivno. > **SAMO RUGELJ**

Pomlad v Palestini

Mirko Javornik

Družina, zbirka Pretkanja, 2014, t. v., 359 str., 24,50 €, JAK

Javornik (1909–1986), talentirani literat in potopisec, se je rodil leta v Cerknici, se hitro uveljavil kot novelist, esejist, potopisec in poročevalec, potem pa se je pred prihodom partizanov leta 1945 umaknil v tujino, kjer je nekaj časa kulturno deloval v Trstu, od tam pa se leta 1960 preselil v ZDA, kjer je delal pri State Departmentu in bil spremljevalec predstavnikov iz Jugoslavije. *Pomlad v Palestini* je njegov jezikovno izčiščen potopis obiska Palestine leta 1934, ki je v knjižni obliki izšel leto pozneje, pred nami pa Javornik izriše slikovit portret prebivalstva, načina življenja in medverskih odnosov v deželi, ki je že tedaj, ko vanjo še niso posegale velike sile, dajala videz velike napetosti, ki je tik pred eksplozijo. > **SAMO RUGELJ**

IZŠLO V ZADNJIH MESECIH

za najmlajše

proza, esejistika

poezija

Informacije in naročila:

Založba Pivec

Krekova 13, 2000 Maribor, tel. 02 250 08 28
info@zalozba-pivec.com – www.zalozba-pivec.com

zalozba.pivec

Prenovljene izdaje poezije

Labrador in nove pesmi

Kajetan Kovič; ilustracije: Meta Wraber
Mladinska knjiga,
2014, t. v., 108 str., 24,94 €, JAK

Ponovno izdano (prvič je izšla leta 1976) zbirko pesmi je estetsko in neskončno nežno ilustrirala Meta Wraber. Knjiga, ki vsebuje tudi nove pesmi in spremno besedo Nine Kovič, je eden vrhuncev Kovičeve lirične in bivanjsko izpovedne poezije. Ta je pred nas položena v šestih poglavjih, ki so jim v sedmem, Romanju, dodane nove pesmi. Tudi te s svojo tematiko posegajo v večne teme (Jesen, Kam, Odsotnost), so hvalnica naravi (Dež, Potok, Listje, Cvetovi) in nas v prihajajoči jeseni zazibajo v tisti neponovljivi sentiment, ki pa hkrati v nas budi tudi akcijo. Taka je, denimo, pesem Zbežal bom, v kateri si pesnik obljublja, da bo nekoč zbežal iz svojega, s knjigami napolnjenega sveta pred vsem, »kar presega naravo z napuhom lažne nesmrtnosti«, in si bo neke na samem shranil »le kakšen verz kakšnega starega pesnika, napol še v zametku in napol pozabljen, podoben koži ledu nad zimskim potokom ali šentjanževi praproti v visokem poletju«. Čudovito. > SAMO RUGELJ

Poezije

Simon Gregorčič

ilustracije: Anton Koželj

Celjska in Goriška Mohorjeva družba,
2014, t. v., 152 str., 18 €

Duhovnik Simon Gregorčič (1844–1906) sodi med najbolj priljubljene slovenske pesnike vseh časov, k čemur je botrovalo tudi dejstvo, da je Celjska Mohorjeva družba natisnila njegove

Poezije v visoki nakladi 80.000 izvodov. Ko je bil Gregorčič živ, so pesmi izšle v treh delih, dve leti po smrti pa je ugledala luč sveta integralna izdaja, ki je bila dostopna tako rekoč vsakomur, ki je govoril slovensko. Pozneje je izšlo več ponatisov, zaradi zanimanja za izvirnik pa se je nekaj več kot sto let po prvotnem izidu založba odločila ponatisniti prvo izdajo, faksimile, v katerem so ohranjene tako pisava kot tudi umetelne slike Antona Koželja, enega prvih knjižnih ilustratorjev pri nas. Gregorčičeve pesmi sicer prežema raznolika motivika. V njih je pesnik izražal ljubezen do narave in domovine, pa tudi odnos do soljudi in do smrti. Edini dodatek k novi izdaji je redakcijsko poročilo urednikov Jožeta Faganela in Marijana Smolika, v katerem najdemo zgodovinski pregled vseh Gregorčičevih izdaj. > ŽIGA VALETIČ

Mehanikom!

Mehaniki in šoferji!

Srečko Kosovel, Sava Kosmač

Sanje, 2014, m. v., 32 str., 7 €

Konstruktivistično delo Srečka Kosovele tudi dandanašnji spodbuja mlade likovnike k preizkušanju angažiranega pesniško-likovnega sloga. Pred deseti leti je Mobitel v odmevnem sodelovanju z Akademijo za likovno umetnost izdal zajeten snop konstruktivističnih razglednic, na katerih je bila na novo oblikovana Kosovelova poezija, tokrat pa je kot diplomsko delo Sava Kosmač nastal manjši sklop manifesta *Mehanikom!*, ki z uporabo minimalističnih grafičnih prvin (eksperimentalne postavitve črk, zlogov in besed, črno-rdeče barvno kombiniranje, kotni zamiki, uporaba samo osnovnih geometrijskih likov) ustvari nekakšne mini plakate, ki svet deklarativno rušijo in ga hkrati gradijo na novo. »Človek stroj bo uničen!« > ŽIGA VALETIČ

Strašni delavci

2009–2014

Ivo Svetina

Mladinska knjiga,
2014, pt. v., 132 str., 24,94 €, JAK

Nova pesniška zbirka vsestranskega literarnega ustvarjalca zajema pesmi, nastale med letoma 2009 in 2014, ki jih je avtor razvrstil v cikle. Ti že s svojimi naslovi (Vignyjevi volko-

vi, Šest kitajskih od, Odisej – eden od mnogih, Indija, 4.–5. stoletje) razodevajo, od kod se napaja njegova poezija. Lahko bi rekli, da gre za klasične teme Svetinove poezije, ki dobesedno prekipeva od življenjskosti v vseh pojavnih oblikah. Včasih že skoraj gnusni prizori se prepletajo z visoko poetičnimi ali strastno erotičnimi, religioznimi in mitološkimi, pri čemer upesnjevanje preteklosti izraža tudi kritiko sedanosti. Pesniški subjekt obuja spomine, pri tem pa ga ves čas preganja misel na bližajočo se smrt. > KRISTINA SLUGA

... prekipeva od življenjskosti ...

Divji kostanj

Boris Paš

Littera picta, 2014, t. v., 116 str.

Boris Paš je sicer pravnik, ki pa se je že v študentskih letih zapisal literaturi (Perspektive). Doslej je izdal eno pesniško in eno esejistično zbirko, zadnja izdaja pa poleg uvodnega eseja O »božanskem« v pesništvu prinaša še nove pesmi (portreti, poezija, ki so jo navdihnili dogodki iz okolja ali pesniški vzorniki) in misli. Avtor v eseju razloži svoje pojmovanje »božanskosti« v poeziji. Gre za tiste vrhunske pesmi, »ki jih ne more skovati razum«, ampak so izključno plod navdiha in v bralcu sprožijo katarzo, ki ga notranje spremeni. Nato na posameznih primerih (Rilke, Strniša, Novy, Vodušek) poda poglobljeno primerjalno analizo nekaterih pesmi omenjenih avtorjev. > KRISTINA SLUGA

Smeh je pol zdravja 2

Janez Gril

ilustracije: Karmen Smodiš,
Miki Muster

Družina, 2014, m. v., 104 str., 14,90 €

Teolog Janez Gril, nekdanji urednik Družine, med letoma 1994 in 2009 pa tudi direktor istoimenskega podjetja, že nekaj let zbira šale in zabavne anekdote, ki izhajajo v tedniku slovenskih katolikov. Smeh je učinkovito orodje duševne sprostitve in tako je tu že druga zbirka humorja iz verskega in duhovnega življenja, ki jo opremljajo kakovostne ilustracije Karmen Smodiš. Dotika se različnih vidikov in tematik, od božjih, angelskih in nebeških do župnijskih, bibličnih ter misijonarskih. Čeprav krščanstvo ne slovi ravno po svojih humoristnih plateh tako kot, denimo, judovstvo, uspe avtorju sestaviti zavirljiv nabor komičnih utrinkov, kjer se sveto nadvse rado pomeša s posvetnim. > ŽIGA VALETIČ

Jazbec in otok mrtvih

2. del trilogije

Jazbec in ostali svet

Marko Kociper

Forum, zbirka Republika Strip,
2014, m. v., 64 str., 7 €, JAK

Pet let je minilo od prvega stripa o Jazbecu, ki ga je Marko Kociper zasnoval kot trilogijo, vmes pa svojemu opusu dodal *Sveto jezo* – v strip prelito pridigo Vinka Mödrndorferja – ter knjigo *Strip je že v redu mama* po zapisu Andreja Rozmana Roze. Pred nami je torej druga Jazbečeva pustolovščina, v kateri se z žalujočim prijateljem Orlom podata na otok mrtvih, da bi z njega pregnala vesoljce, »ki čuvajo mejo med svetom živih in svetom mrtvih«. Nikakor ne zaobideta avanturic v perversnosti, sem in tja pokadita kak džoint, naletita pa tudi na spečega otoškega poglavarja, ki mu ukradeta glavo. Na videz nemogoča misija: doseči, da mrtvi za vedno ostanejo le med mrtvimi. > ŽIGA VALETIČ

22. 9.–18. 10. 2014

Knjigo kup!

Slovinci smo poleti dobili prvi prevod Korana neposredno iz arabskega izvirnika. Izšel je pri založbi Beletrina. Prevod 114 sur oziroma poglavij, skupaj 6236 aj, kolikor jih sveta knjiga vsebuje, je nastal izpod peresa Margit P. Alhady in Mohsena Alhadyja, slovensko-jemenskega prevajalskega para. V pogovoru sta spregovorila o samem prevodu in prevajalski poti, ki sta jo morala ob tem prehoditi.

»Iskanje najboljše možne rešitve znotraj spreminjajočih se okvirjev«

Korán

Prevod iz arabskega izvirnika

prevod: Mohsen Alhady,
Margit P. Alhady

Beletrina, 2014, t. v., 608 str., 68 €

Bukla: Kakšne so po vašem mnenju posebnosti in pasti pri prevajanju svetih besedil? Kakšno odgovornost nosi prevajalec takšnega besedila?

Alhady: Pri prevajanju tovrstnih besedil mora biti prevajalec posebej pozoren na kakovosten, pristen in točen prenos izvirnega besedila iz ene kulture v ciljni jezik druge kulture, dobro mora poznati jezikovne značilnosti in posebnosti obeh jezikov in paziti na pomensko točnost, besedno izbranost ter na jezikovno doslednost, celovitost in odprtost. Prevajalec svetega besedila brez dvoma nosi in prenaša vso odgovornost za svoje delo v okviru okoliščin, v katerih je lahko ustvarjal.

Bukla: Do kakšnih zapletov in zagat je prihajalo med samim prevajanjem Korana? Kakšne odločitve sta morala kot prevajalca sprejemati?

Alhady: Najino prevajanje Korana je v nekajletnem sodelovanju z drugimi prehodilo pravzaprav vse zgodovinske stopnje večstoletnega prevajanja Korana: od pokristjanjevanja prevoda ter različnih ideoloških in objektivno-kritičnih poskusov do specifično verskih pristopov, kot sta bila, recimo, zahtevano zapisovanje imen po turško-osmanski tradiciji ali uveljavljanje ustaljene bošnjaške hermenevtike. Prevajalca sva morala prevod usklajevati tako z izvornikom kot s slovenskim jezikom in slovensko kulturo ter ves čas preverjati, tehtati in iskati najboljše možne rešitve znotraj spreminjajočih se okvirjev.

Bukla: V čem se vaš prevod bistveno razlikuje od dosedanjih slovenskih prevodov poleg dejstva, seveda, da gre za prvi prevod neposredno iz izvirnika?

Alhady: Najprej verjetno v projektnem prevodnem cilju, ki je bil ustvariti pomensko ustrezen pravoverni prevod Korana v lepi knjižni slovensščini. Potem v načinu prevajanja, ki je v ta namen potekalo po natančno predpisanem postopku, z usklajevanjem z obsežnimi tafsirji, to je z razlagami in tolmačenji priznanih islamskih učenjakov, kot so Ibn Kasir, Sujuti ali Mahluf. Posebnost tega prevoda so po izvorniku ustrezno zapisana in predstavljena arabska osebna in stvarna imena, arabski izrazi in pojmi, ki se v slovenskem prostoru pojavljajo prvič, in tisti, ki v slovenskem jezikovnem korpusu odpirajo identifikacijsko in strokovno korektno zapisovanje arabskih besed. Potem so tu seveda še jezikovne rešitve, kot so na primer besede: vsemilosten, vseusmiljen, vseslišen, vseodpuščajoč, vsedarujoč ipd. (ob nam znanih izrazih vseveden in vseviden).

Bukla: Je bila to, da ste prevajali v paru, prednost ali izziv? So se med delom kdaj kresala mnenja med vama oziroma je bil kak primer, ko

sta zagovarjala vsak svoje prevajalsko stališče, ali so bile kritike konstruktivne narave?

Alhady: Najprej je bila to vsekakor svojevrstna prednost, saj vsak od naju zelo dobro pozna svojo materinščino in goji do nje veliko in posebno naklonjenost, kar je za dober prevod verjetno izvrstna podlaga. Bil pa je seveda tudi izziv, saj sva dejavno in neposredno (pre)izkušala lastnosti, posebnosti in meje obeh jezikov v izjemno občutljivem besedilu, ki terja celovit pristop in premišljene odločitve. Najino delo je bilo dinamično, zelo zbrano in burno obenem, pri odločanju so se kresale iskre in nutili kresovi in morala sva seveda tudi rušiti, podirati, da sva lahko gradila, ustvarjala. Če sva imela do določene prevajalske dileme različno stališče, je prevladala rešitev tistega, ki je z močnejšimi argumenti uspel prepričati drugega. Vsekakor je bila to tudi za naju edinstvena (pre)izkušnja.

Bukla: Bi se prevoda zdaj, ko je za vami, morda lotili drugače?

Alhady: Prevoda bi se lotila enako, saj meniva, da gre za pravo izhodišče in pravilno naravnane jezikovne rešitve, bi ga pa vsekakor drugače (do)končala, ko bi nama bile okoliščine bolj naklonjene. Za vsak tako izjemno zahteven prevod svetega besedila so namreč predvideni verske konzultacije na najvišji ravni in intenzivno delo prevajalcev z vrhunskimi islamskimi recenzenti, za kar sva bila prevajalca v celoti prikrajšana. Uspela pa sva tik pred zdajci po osebнем posvetu z učenjaki medinskega Inštituta kralja Fahda in po njihovih natančnih navodilih opraviti tako imenovano avtorecenzijo. Prevajalca sva jezikovno odprta, radovedna in odprta za pogovor, obljubljenega dela z islamskimi avtoritetami sva se resnično veselila, podprlo pa naju je tudi Društvo slovenskih književnih prevajalcev.

Bukla: Kaj je po vašem mnenju ta prevod prispeval slovenskemu bralcu – tudi nevednemu?

Alhady: Slovenski bralec lahko s tem prevodom v materinščini spozna in razižče islamsko sveto knjigo takšno, kakršna je bila dana človeštvu v razmislek v arabskem jeziku in jo poznajo in razumejo muslimani po vsem svetu. Njen namen je, da bralec odkriva in raziskuje Boga, sebe, (so)človeka, človeštvo, življenje in svet ter pri tem razmišlja o odgovorih na temeljna življenjska, bivanjska in filozofska vprašanja, ki jih prinaša ta knjiga, ter najde in razižče v njej temeljna življenjska vodila, ki spremljajo človeštvo od njegovega nastanka. Slovenski bralec lahko z novimi in pravilno zapisanimi prevodi arabskih besed obogati in razširi svoje besedišče slovenskega knjižnega in govorjenega jezika, s pomensko ustreznostjo prevoda pa pridobi jasen vpogled v sveto besedilo islamske kulture. Tako lahko izoblikuje in izpopolni svoje poznavanje in razumevanje islama in kultur, ki se po tem besedilu ravnajo. Ker je slovenski prevod Korana narejen pravoverno, to je z namenom, da verodostojno predstavi islamsko ortodoksno tradicijo, je primeren tako za informativno kot za poglobljeno branje, za učenje, v študijske in raziskovalne namene, pa tudi za versko rabo, vendar ne za verske obrede, saj ti potekajo izključno v arabskem jeziku in zato zanje noben prevod ni primeren. Skratka, meniva, da gre za besedilo, ki sodi v današnjem času k splošni, temeljni in osebni razgledanosti in izobrazbi.

Kronika ptiča navijalca

Haruki Murakami

prevod: Iztok Ilc

Mladinska knjiga, zbirka Roman,

2014, t. v., 681 str., 39,96 €

Haruki Murakami

Vse se je začelo s tem, da je Toru Okada pustil nezanimivo službo, kar mu je svetovala tudi njegova žena Kumiko, in začel postopati doma ter razmišljati, kaj bi res rad počel v življenju. Njegovi dnevi so potekali monotono, vstajanje, branje, kuhanje, nakupovanje, pričakanje popoldanske (kdaj pa tudi večerne) vrnitve žene iz službe, dokler ga nekega dne ni zmotil malce bizaren telefonski klic ženske, ki je od njega želela samo deset minut, v katerih bi se lahko dobro ujela. »Ujela?« je presenečen Toru Okada. A to je šele uvod v zaporedje nenavadnih in tu in tam tudi nesrečnih dogodkov, ki se začnejo vrteti v vse intenzivnejšem tempu, ko Okada (in njegovi ženi) izgine mačka. Iskanje le-te ga privede do rahlo prismuknjene deklice v sosesčini, ki je, poleg telefonskih klicev, znak za še bolj nenavadno nadaljevanje njegovega življenja. Do njega pride, ko Okada nekega dne izgine še žena Kumiko, iskanje nje (in mačke) pa ga pelje zelo nepričakovanim ljudem in pripetljajem naproti. Od sester, ki so zmožne napovedovati prihodnost, prek vojnega veterana, ki je bil navzoč pri (dobesednem) mesarjenju v drugi svetovni vojni, do temne strani Kumikinega brata Nobura Wataya, in vse do vodnjaka, v katerem skuša Okada priti bliže sebi, nas Haruki Murakami v svojem romanu iz leta 1995, ob *Kafki na obali*, *Norveškem gozdu* in *IQ84* najbrž najbolj znanem njegovem delu, vodi v svoje prepoznavno veselje, v katerem se tudi tokrat mešajo vzporedne resničnosti in različne stopnje zavesti. *Kroniko ptiča navijalca* je neposredno iz japonsčine prevedel Iztok Ilc, pri čemer velja poudariti, da za razliko od angleščine, v kateri je prevod bistveno okrnjen, v slovenščino dobivamo integralno besedilo. Obvezno branje za vse, ki jih priteguje ta najbolj znani sodobni japonski avtor, in primeren roman za vse, ki si želijo vstopiti v Murakamijev pripovedni svet. > SAMO RUGELJ

ko dobro ujela. »Ujela?« je presenečen Toru Okada. A to je šele uvod v zaporedje nenavadnih in tu in tam tudi nesrečnih dogodkov, ki se začnejo vrteti v vse intenzivnejšem tempu, ko Okada (in njegovi ženi) izgine mačka. Iskanje le-te ga privede do rahlo prismuknjene deklice v sosesčini, ki je, poleg telefonskih klicev, znak za še bolj nenavadno nadaljevanje njegovega življenja. Do njega pride, ko Okada nekega dne izgine še žena Kumiko, iskanje nje (in mačke) pa ga pelje zelo nepričakovanim ljudem in pripetljajem naproti. Od sester, ki so zmožne napovedovati prihodnost, prek vojnega veterana, ki je bil navzoč pri (dobesednem) mesarjenju v drugi svetovni vojni, do temne strani Kumikinega brata Nobura Wataya, in vse do vodnjaka, v katerem skuša Okada priti bliže sebi, nas Haruki Murakami v svojem romanu iz leta 1995, ob *Kafki na obali*, *Norveškem gozdu* in *IQ84* najbrž najbolj znanem njegovem delu, vodi v svoje prepoznavno veselje, v katerem se tudi tokrat mešajo vzporedne resničnosti in različne stopnje zavesti. *Kroniko ptiča navijalca* je neposredno iz japonsčine prevedel Iztok Ilc, pri čemer velja poudariti, da za razliko od angleščine, v kateri je prevod bistveno okrnjen, v slovenščino dobivamo integralno besedilo. Obvezno branje za vse, ki jih priteguje ta najbolj znani sodobni japonski avtor, in primeren roman za vse, ki si želijo vstopiti v Murakamijev pripovedni svet. > SAMO RUGELJ

Na svidenje tam zgoraj

Roman o prvi svetovni vojni

Pierre Lemaître

prevod: Matej Leskovar

Celjska Mohorjeva družba,

2014, m. v., 391 str., 25 €, JAK

Z Goncourtovo nagrado leta 2013 nagrajeni roman *Na svidenje tam zgoraj* je napisal francoski pisatelj Lemaître (1951), ki je bil do zdaj najbolj znan po svojih policijskih romanih, ki so jih odlikovali presenetljivi zapleti in paradoksi. V romanu, v slovenščino prevedenem kmalu po izidu, pisatelj bralca sprva popelje v strelske jarke iztekaajoče se prve svetovne vojne (nagrada vojnemu romanu tik pred stoletnico začetka te vojne najbrž ni naključje), kjer morajo francoski vojaki ravnokar zlesti na plano ter steči na juriš in zavzeti koto 113. Krogle švigajo, granate treskajo, vojni tovariši pa skušajo preživeti tudi v tej bitki izčrpavajoče vojne, ki je videti, kot da bi pobegnili iz filma *Reševanje vojaka Ryana*. Hkrati pa njen opis vsebuje tudi razne spominske reference glavnih likov, ob čemer se morajo vojaki bliskovito odzivati na trenutne bojne okoliščine. Ranjenci in mrtveci, vojaki, obtoženi dezertstva ter vse bolj zasvojeni z morfijem, ki lajša postoperacijske bolečine, so že povsem druga plat vojne, ki jo doživimo po bitki. Drugi del knjige, ki nas prestavi v čas po koncu vojne, pa nam nadaljnjo bitko vojakov za preživetje v državi, ki slavi svoje mrtve, svojih preživelih pa se skuša znebiti oziroma jim onemogočiti prejemanje pokojnine, postavi v povsem drugo perspektivo. Po vojno klimo zaznamujeta tako iznajdljiva preračunljivost, ki lahko spretnim trgovcem s preprodajo zdaj nepotrebne vojaške opreme hitro prinese bogastvo, kot posttravmatski sindrom, ki ga še povečuje odvisnost od morfija. Vse to bivše vojake vodi na rob zakona ali celo čezenj. Tako spremljamo preživela vojaka Alberta in Édouarda, ki si skušata z uporabo dovoljenih in tudi nedovoljenih sredstev zagotoviti dostojno prihodnost. Ta pa ju postavlja na preizkušnjo, se jima oddaljuje, jima spodmika tla pod nogami ter ju potiska v sleparije. Vrhunski roman o veliki vojni, po kateri so tudi nekateri njeni zmagovalci stopili na pot poražencev. > SAMO RUGELJ

... vrhunski roman o veliki vojni ...

ti prejemanje pokojnine, postavi v povsem drugo perspektivo. Po vojno klimo zaznamujeta tako iznajdljiva preračunljivost, ki lahko spretnim trgovcem s preprodajo zdaj nepotrebne vojaške opreme hitro prinese bogastvo, kot posttravmatski sindrom, ki ga še povečuje odvisnost od morfija. Vse to bivše vojake vodi na rob zakona ali celo čezenj. Tako spremljamo preživela vojaka Alberta in Édouarda, ki si skušata z uporabo dovoljenih in tudi nedovoljenih sredstev zagotoviti dostojno prihodnost. Ta pa ju postavlja na preizkušnjo, se jima oddaljuje, jima spodmika tla pod nogami ter ju potiska v sleparije. Vrhunski roman o veliki vojni, po kateri so tudi nekateri njeni zmagovalci stopili na pot poražencev. > SAMO RUGELJ

knjigokup

22. 9. – 18. 10. 2014

MODRIJANOVA KNJIGARNA
Trubarjeva 27, Ljubljana

40 založb • 1000 knjižnih naslovov
od 1 do 15 € • pester program dogodkov

Davek na dodano vrednost

Katja Perat

LUD Literatura, 2014, m. v., 51 str., 19 €

Poletje me je svežilo z dežjem in osvežili sta me presežni zbirki, tako sveži, tako živi: pesniška zbirka Katje Perat in zbirka esejev Boštjana Narata. Obe poetično mladi po pisavi in modri po uvidih v ljudi in stvari, z ostrim pogledom na svet, polnim nežnosti.

Gotovo obstaja kdo, piše Katja, preizprašujoč položaj književnosti, jezika in pesnjenja v več pesmih, *nekdo, ki se mu bo slovenščina globoko poklonila, / potešena po stoletnem pričakovanju*. In pribije: *Nikar ne obupajte, / samo ne računajte name*. Lažna skromnost? Trenutek obupa pesnice mlade? Ne, le sunek k dodani vrednosti, nenavaden sunek v pesniško pokrajino, vpeto v dogodja vsakdanjega življenja na povsem svojevrsten način. Tja, kjer dejstva ne držijo pritiska pričakovanj / in se v zgoščenih naključnostih nenadzorovano kopiči resničnost, / v spodletelih poskusih, kako se prebiti skozi noč, / rokovati s strahom, / vsakič na novo nekaj narediti prav. Vsakič na novo pogumno stopiti na razgledni stolp pesmi in sikniti verze v veselje znotraj in zunaj, s pozornostjo gladkega jezika iz temnih ust razsodnega človeka, ki ve, da je sam, in hoče razumeti razdaljo.

V veselju, / ki neobvladljivo množi in opušča, / samota uči, / česar raje ne bi znali, / in spodbuja, / da bi nekoč temu zmogli reči / moč ali svoboda. Katjine pesmi zmorejo odpirati vrata, čeprav pesnica sama skozi nobena vrata ne more vstopiti v pesem. Saj v tem je čar poezije, da odpre nevidna vrata, ki nam omogočajo, da se, ko odidemo skozi, ne zmoremo vrniti nespremenjeni. Kljub sedmim naglavnim grehom smo lahkotni in prosojni, spojeni s časi vzporednih svetov, kot da nihče ne bo nikdar umrl / in lahko v bližini drugega ostanemo celi.

Partija

Boštjan Narat

Pivec, 2013, t. v., 128 str., 18 €

Boštjan Narat je v podobnem dihu pisal eseje in *Partijo* napovedal z verzom Edvarda Kocbeka iz Lipicancev: *vztrajati v slutnji*. Biti zvest tej vztrajnosti pomeni vztrajati v smislu, ki ga čudež življenja v zajebanem kaotičnem svetu ima. V tem svetu grmadenja stvari, ki lahko obležijo brez pomena ali pa se jih dotakne svetloba umetnikovega pogleda in postane vsaka stvar sveta. »Oznaka svetosti ni pretirana, takšna se zdi zgolj tistim, ki jih moti vse, kar je onkraj sfere vulgarnosti življenja. Tistim, ki se ne ukvarjajo z lastno smrtjo. S svetostjo ni nič narobe, nasprotno; svetost je celovitost, jasnost, trdnost, neizbežnost, absolutnost,« piše Narat. Zanj je zavest bivanja »absolutna afirmacija življenja in – kot takšna – čudež. Čudeži se dogajajo v trenutkih svetosti, in ker je vsak trenutek potencialno svet, so čudeži vse kaj drugega kot izjemnost nadnaravnega. Povsem vsakodnevni so, tako kot je vsakodnevno vse okoli nas. Banalnost je čudovita oziroma čudežna,« ugotavlja.

Narotovi eseji so napisani v različnih formah, od »šahovskega« dialoga do pisma prijatelju, a so vsi prežeti z razmišljanji, vrednimi filozofa. In s posebno senzibilnostjo glasbenika, ki ga fascinirajo preproste ljudske pesmi najbrž tudi zato, ker nič ne pametujejo, ampak samo so. Čudež. »Čudež je dejstvo, da so stvari in da ni raje nič; to je čudež biti, čudež eksistence same.« Narat uporablja orodji – zavest in zgodbo –, ki delata njegove eseje male literarne mojstrovine. Tako preprosto je to, nam pripoveduje, čisto preprosto: »Stvari, samo stvari. In trenutki, samo trenutki. In kar naenkrat se zdi štetje angelov na šivankini konici povsem smiselno početje. Ker zakaj pa jih ne bi bilo tam?«

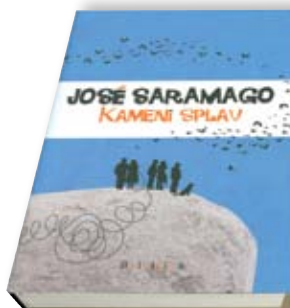
Narotovi eseji so napisani v različnih formah, od »šahovskega« dialoga do pisma prijatelju, a so vsi prežeti z razmišljanji, vrednimi filozofa. In s posebno senzibilnostjo glasbenika, ki ga fascinirajo preproste ljudske pesmi najbrž tudi zato, ker nič ne pametujejo, ampak samo so. Čudež. »Čudež je dejstvo, da so stvari in da ni raje nič; to je čudež biti, čudež eksistence same.« Narat uporablja orodji – zavest in zgodbo –, ki delata njegove eseje male literarne mojstrovine. Tako preprosto je to, nam pripoveduje, čisto preprosto: »Stvari, samo stvari. In trenutki, samo trenutki. In kar naenkrat se zdi štetje angelov na šivankini konici povsem smiselno početje. Ker zakaj pa jih ne bi bilo tam?«

Kameni splav

José Saramago

prevod: Barbara Juršič

Beletrina, 2014, t. v., 346 str., 26 €, JAK

José Saramago

Portugalskega nobelovca Joséja Saramaga (1922–2010) v slovenščini že kar dobro poznamo po romanih, v katerih včasih nenavadno, vsekakor pa izzivalno (alegorično) osnovno idejo izpelje z izpiljenim literarnim stilom. Tako je morda njegovo najbolj znano delo *Esej o slepoti*, ki je pozneje našlo pot tudi na

filmska platna. V svojem zadnjem objavljenem romanu, *Kajn*, Saramago biblijsko zgodbo pripoveduje skozi oči glavne pripovedne osebe. Tudi v romanu *Kameni splav* iz leta 1986 (to je bilo leto, ko sta se Španija in Portugalska pridružili Evropski uniji) je podobno: nekje v Albèrskih hribih se pojavi prva razpoka v veliki naravni skalni ploščadi, ki sprva spominja na črto, narejeno z ošiljeno konico svinčnika, potem pa se ta začne širiti, tako v globino kot dolžino, dokler ne pripelje do tega, da se Pirenejsko gorovje razkolje in odplakne Iberški polotok. Španija se skupaj s Portugalsko dobesedno, fizično, odcepi od Evrope in zaplava po oceanu. Dogodek seveda sproži pretres v mednarodni politiki, razmerja moči v Evropi se začnejo spreminjati, Amerika in Kanada pa se pripravljata na priseljence iz novih sosedskih držav. V jedru romana pa je skupinica moških in žensk (da o psu ne govorimo), ki se odloči poiskati konec sveta, kar vodi v svojevrstno potovanje k njim samim. Po *Kamenem splavu*, ki ga zlahka beremo kot alegorijo našega bivanja, je bil leta 2002 posnet tudi celovečerni film. > SAMO RUGELJ

V pobožen spomin

Marguerite Yourcenar

prevod: Saša Jerele

Beletrina, 2014, t. v., 346 str., 26 €, JAK

Kaj je odlika dobrih biografij? Po mojem mnenju to, da poleg izrisa posameznikove in/ali družinske podobe besedilo obenem slikovito in dovolj poglobljeno izriše tudi zgodovinsko ozadje, na katerem se odvija posamezna osebna zgodba. In ravno to je uspelo znani francoski pisateljici Marguerite Yourcenar (1903–1987), ki je ob mnogih, tudi zgodovinsko konotiranih, delih (denimo *Hadrijanovi spomini*) svoji družini in svojim prednikom posvetila kar knjižno trilogijo. V *Severnih arhivih* (1977, sl. prevod 2010) se je tako posvetila raziskovanju očetove družinske veje, medtem ko se je v pričujočem prvem delu biografske trilogije, *V pobožen spomin* (1974), osredinila na družino po materini strani (v sklepnem delu, *In zdaj? Večnost*, pa je v ospredju njeno otroštvo). Kot drugi je tudi prvi del te mojstrsko in filigransko izpisane memoarske proze, ki se spogleduje tudi z zgodovinskim romanom kot neke vrste sistematičnim pretakanjem lastne zgodovine v literaturo, vrtoglavi hitri vlak, ki nas popelje po prejšnjih rodovih in sorodnikih njene matere, ki so se vili od umetnikov do vojakov in od idealistov do ambasadorjev. Seveda pa so vse te osebnosti spretno umeščene v evropski zgodovinski okvir, s katerim skuša Marguerite Yourcenar pokazati na spreminjanje stare celine skozi čas in obenem določiti tudi njene zakonitosti. Branje tako za ljubitelje avtoričine literature kot tudi vse tiste, ki jih zanima romaneskna freska preteklega Zahodne Evrope. > SAMO RUGELJ

V koži drugega

Neil Jordan; prevod: Maja Kraigher

Modrijan, 2014, m. v., 376 str., 23,70 €, JAK

Neil Jordan je večini bolj kot romanos pisec znan kot uspešen filmski režiser in scenarist. Med drugim je posnel *Igro solz*, *Mesarčka* in *Intervju z vampirjem*. Tudi v

svojem romanu *V koži drugega* vzame za izhodišče značilna motiva (filmskih) srhljivk – lik dvojnika in vampirja, a ju uporabi na izviren način. Lik dvojnika mu tako bolj kot za ustvarjanje *unheimlich* vzdušja služi za preizpraševanje vpliva družinskega in socialnega okolja na oblikovanje posameznikove identitete. A človekovo jedro, njegov »vonj« sega onkraj teh določil. Kevin, prvoosebni pripovedovalec romana, živi v revnejšem predelu Dublina, nasproti hiše, v kateri se je rodil Bram Stoker, avtor *Drakule*; Gerald, njegov dvojniki, pa v premožnejšem meščanskem predelu. Prvi do svoje družine ne čuti prave pripadnosti, drugi kleca pod težo starševskih pričakovanj. Fanta v najstniških letih sprva naključno zamenjujejo, nato pa sama manipulirata s svojima identitetama. Jordan sicer vpeljuje vprašanje, ali sta Kevin in Gerald svetloba in senca iste osebe, a se izogiba polarizaciji likov. Senca, zlo, ki ga simbolizira vsenavzoči vampir, se hrani z njunim vzajemnim odnosom; in žrtev njegovega smrtonosnega ugriza so predvsem ženske. > MAŠA OGRIZEK

Spet je tukaj

Timur Vermes

prevod: Aleš Učakar

Modrijan, 2014, t. v., 356 str., 32,70 €

Obstaja veliko špekulacij ali je Hitler res umrl ob koncu druge svetovne vojne ali ne, in misel na to, da je morda preživel in potem nekje v miru živel naprej, buri duhove vse do današnjih dni. To je sprožalo tudi razne literarne prebliske, denimo *Veliki rajh* 1964, ki ga je napisal Robert Harris. Nemški pisatelj Timur Vermes (1967) je na tem področju stopil še korak naprej in napisal izzivalen, satirično podložen prvoosebni roman, v katerem se firer na nepojasnen način zbudi nekega dne v avgustu 2011 sredi Berlina in zgroženo ugo-

... izzivalen roman ...

... Berlin, s tem pa tudi Nemčija, povsem drugačen od zadnjega trenutka, ko se ga še spominja. Njegova pojava zbuja mnogo začudenja in nejeverje, Hitler pa začne kot spreten retorik – po začetnih težavah, ki jih tlakujeta tako ničevost razvedrilnih televizijskih oddaj kot popularnost, ki izvira iz njih – spet hitro pridobivati navdušene privrženice. Tako se spet lahko odpravi svoji misiji naproti. Provokativni pogled na preteklost, ki se obenem sprašuje, v kakšni obliki bi se lahko zgodovina ponovila – kot farsa ali kot tragedija. > SAMO RUGELJ

Cesar je vojsko odposlal

Janko Ferka; prevod: Ana Grmek

Mohorjeva Celovec, zbirka Austriaca, 2014, m. v., 154 str., 21,90 €

Novo delo koroškega pravnika in jezikoslovca Janka Ferka je označeno za roman, čeprav je v njem fikcije precej manj kot fotografije. Toda ta je nujen okvir za razumevanje sosednja dogodkov, ki so pripeljali do usodnega atentata na avstro-ogrskega prestolonaslednika in do vojne, ki je do temeljev pretresla in politično preuredila Evropo. Avtor namesto naslovov poglavij niza datume v zaporedju dogodkov ter sproti na kratko predstavlja in osebno označuje osrednje nosilce velike drame, od prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegove na dunajskem dvoru nezaželenne Zofije do majorja Apisa, vodje velikosrbske Črne roke, ter atentatorja Gavrila Principa in njegovih pajdašev. Roman se začne pravzaprav šele v trenutku, ko Ferka opisovanje razmer in razmerij razgiba z rezkim pogovorom mladostno upornega Franca Ferdinanda s starčevsko trmoglavim cesarjem o občutljivem vprašanju, ali se bo poročil z izvoljenko, ki je bila po rodu manjvredna, ali pa se bo uklonil nenapisanim zakonom dinastije, ki je svojo moč skozi stoletja utrjevala prav s premišljenimi porokami. Kako se je prestolonaslednik odločil in kaj je sledilo, vemo. Janko Ferka je prispeval samo še eno različico poti brez vrnitve. > IZTOK ILICH

knjigokup

22. 9. – 18. 10. 2014

Pelji svoj plug čez kosti mrtvih

Olga Tokarczuk

prevod: Jana Unuk

Cankarjeva založba, zbirka Vilenica, 2014, t. v., 244 str., 27,96 €, JAK

Janina Dušejko, učiteljica angleščine, prevajalka pesnika Williama Blaka in zaprisežena vegetarijanka, se v svojih »zgodnjih poznih« letih, ko izgubi še zadnje iluzije o človeštvu, iz urbanega sveta umakne v zaoznanost hribovje na poljsko-češki meji, kjer proučuje astrologijo in živi – skupaj z živalmi – kolikor se le da naravno, a hkrati precej eskapistično življenje. Življenje, ki temelji na življenju in ne smrti, kot to velja za mesojedce. Življenje, ki življenje spoštuje in ga ne jemlje.

Sredi nič in ničesar kar naenkrat začnejo izginjati ljudje. Vsi starejši moški blizu moči. Vsi povezani z lovskim društvom in organiziranim pobijanjem živali. Vsi bolj ali manj zavaljeni in pogosto alkoholizirani. Vsi, od župana do župnika, brez kančka etike in od odnosa do soljudi. Kaj šele do sobitij. Živali.

Gospa Janina, ki ji kljub lahkotno argumentiranemu ljudomrzju – človeštva res ni težko sovražiti; to je pač prvi zares iskreni korak v humanizem – uspe okoli sebe zbrati skupino prijateljev in somišljenikov, je bila z vsemi izginulimi, za katere se izkaže, da so bili tako ali drugače umorjeni, v površnih stikih. Pri vsakem izmed umorov je sumljivo, preveč sumljivo blizu. Po vsakem umoru na lokalno, do obisti skorumpirano policijsko postajo pošlje pismo. Policistom poskuša dopovedati, da so se živali, ki jih lovci serijsko pobijajo, uprle. In res: pri vsakem izmed najdenih trupel je ogromno živalskih sledi. A policisti imajo gospo Dušejko, nezadržno borko za pravice živali v okolju, kjer lov velja za »moškost«, za noro in se ji posmehujejo v obraz.

Serijski umorov v nepojasnjenih okoliščinah pa se nadaljuje. Ker se v pozabljeni vasici ves čas izmenjujejo nenavadni obiskovalci, je osumljenih veliko. Prelepo napisano in prevedeno delo poljske pisateljice Olge Tokarczuk (1962), klinične psihologinje in dobitnice lanskoletne literarne nagrade v Vilenici, nenadoma postane klasična »who-done-it« kriminalka s presenetljivimi obrati in (ne)pričakovanim suspensom, ki kar kliče po filmski uprizoritvi. Vsaj zame – eno izmed najbolj prijetnih in inteligentnih branj tega leta. > **BOŠTJAN VIDEMŠEK, DELO**

Suša

J. G. Ballard

prevod: Iztok Osojnik

Kulturno umetniško društvo Police
Dubove in Zveza Modro-bela ptica,
2014, m. v., 240 str., 24,90 €

Angleškega pisatelja J. G. Ballarda (1930–2009) v slovenščini že dobro poznamo po avtobiografskem *Imperiju sonca*, kontroverznem *Tyru* in provokativnih *Nebesih na zemlji*, zdaj pa smo dobili še njegov distopični zgodnji roman *Suša*, ki ga je napisal pred pol stoletja. V njem nam Ballard v svojem značilnem pripovednem slogu postreže s katastrofalno sušo (ki nastane zaradi prekinjenega kroženja vode) in njenimi vplivi na skupnost ljudi. Suša namreč v temelju načne in spremeni njihova življenja ter medsebojne odnose, ki jih ponese do neznanih skrajnosti. Izzivalna literarna distopija, iz katere še vedno črpajo tovrstni romani tretjega tisočletja, ob tem pa je nekakšno nadaljevanje oziroma obrnjena različica Ballardovega prehodnega romana *Potopljeni svet* (*The Drowned World*, 1962), v kateri se zaradi povečanega Sončevega sevanja začne neustavljivo taliti led ... Ballard kot biograf naše prihodnosti. > **SAMO RUGELJ**

Kuga & kolera

Patrick Deville

prevod: Suzana Koncut

Modrijan, 2014, m. v., 208 str., 16,70 €

Alexandre Yersin (1863–1943) je bil v Švici rojen, pozneje pa v Franciji naturalizirani zdravnik in bakteriolog ter izjemen znanstvenik, ki je odkril bakterijo kuge (ta je po njem dobila tudi ime) in izdelal cepivo proti njej. Njegovo življenje je imelo romaneskni ritem, bilo je dinamično, dramatično in pustolovsko. Zato se je francoski pisatelj Patrick Deville (1957) odločil, da o njem napiše literarizirano biografijo, ki je kmalu po izidu prejela kar nekaj nagrad. Roman *Kuga & kolera* je delo, pri katerem Deville uporablja različne literarne prijeme, od prvin pustolovskega romana do reportaže in potopisa, s čimer nam izpiše čudovit portret izjemnega obdobja ob koncu 19. in na začetku 20. stoletja, ko so se eden za drugim nizali svetovni preobrati in odkritja. > **SAMO RUGELJ**

Božji otročki

Tatjana Gromača

prevod: Maja Novak

Modrijan, 2014, m. v., 142 str., 14,50 €, JAK

Roman fragmentarnih dnevniških zapisov sodobne hrvaške pisateljice je neposreden in stvarno oster prikaz družbe, začrtan skozi zgodbo psihotične matere. Pisateljica zapisuje svoje misli in misli matere, ki se izlivajo v metaforiko bolne družbe, prepredeno s sovraštvom, odtujenostjo, lažmi, ledenostjo, hipokrizijo, lažno moralnostjo.

Vse našteto je največkrat tudi institucionalizirano. Psihiatrične bolnišnice so prepolne in dobiti sobo v njih, je tako kot zadeti na lotu, sicer pa najbolj bolni tako ali tako niso znotraj zidov. Ljubezen je umrla (»nikoli k nikomur ne pristopiti odprtega srca«), jedno odnosov pa tvori strah. Pisateljica zagotovo zapisuje bolečino sodobne družbe tudi zato, ker se zločini ponovijo točno zato, ker se nikdar ni zadosti glasno govorilo o njih. Zdi se, da danes edino umetnost na glas izreka Resnico. Roman je v pisateljicini domovini prejel več nagrad. > **SABINA BURKELJCA**

Morje

Blai Bonet

prevod: Simona Škrabec

Center za slovensko književnost,
2014, m. v., 213 str., 18 €, JAK

Avtobiografsko intoniran roman je strukturiran kot niz izmenjujočih se pripovedi mladeničev, ki se zaradi tuberkuloze zdravijo v sanatoriju. Kljub izoliranemu, sterilnemu, s smrtjo zaznamovanemu življenju v njihovih bledih, slabotnih telesih nabreka moškost. In budi krivdo. Krivda je vseprezemajoča in brezkompromisna. Tako kot izbruhana kri maže belino. Bonet, ki je mladeniška leta preživel v semenišču, abstraktne teološke traktate prepleta z brutalno nazornimi pričevanji o človeških krutostih: tako tistih porojenih v španski dravljanski vojni – ko deček maščuje smrt očeta z ubojem sina njegovega krvnika – kot tistih bolj vsakdanjih, banalnih – ko denimo vzklipljivi oče pokonča muco, ker ne prenese njenega dobrikanja. Avtor hermetično ujetost protagonistov samih vase podvaja s tesnobnim vzdušjem, nedoumljivost smrti pa s fragmentirano stjo, ki z menjavo pripovedovalcev nenehno prekinja pripoved in nikoli ne razkrije vsega. > **MAŠA OGRIZEK**

Alessandro Baricco

Alessandro Baricco (1958), po izobrazbi filozof in pianist, je eden izmed najbolj nadarjenih sodobnih italijanskih pisateljev, ki je ob tem tudi esejist, scenarist in režiser ter predavatelj kreativnega pisanja, urednik in glasbeni kritik. Njegova dela so prevedena v številne svetovne jezike.

Alessandro Baricco

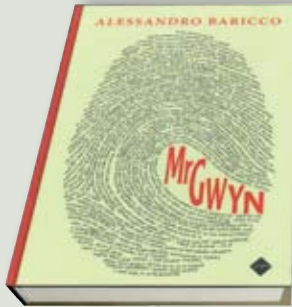
Mr Gwyn

Alessandro Baricco

prevod: Janko Petrovec

Cankarjeva založba,

2014, t. v., 237 str., 24,94 €

Za svoj prvenec *Gradovi besa* (1991) je prejel francosko literarno nagrado *médicis étranger*, *Ocean morje* (1993, sl. prevod 2005), ki je ena izmed njegovih najlepših knjig, pa govori o čarobnih usodah nenavadne skupine ljudi, ki se sreča zunaj časa v hotelu na obali. Njihove skrivnostne in intimne zgodbe se prepletajo v vrtincu morja kot v metafori realnega in resničnega življenja, ki je boleče in grozljivo. In morje je njihova usoda. Mednarodno slavo mu je prinesel roman *Svila* (1996, sl. prevod 1997), magična ljubezenska zgodba, ki spremlja življenje svilarja Hervé Joncoura. Ta enkrat letno potuje na Japonsko, da bi tam kupil ličinke sviloprejk, na enem od teh potovanj pa sreča njo in njene usodne oči. Nežna in tenkočutna pripoved o usodi človeka, ki hrepeni, trpi, želi in ljubi brez besed. Baricco je napisal še romane *City* (1996), *Brez krvi* (2002), *Homer: Iliada* (2004), *Ta zgodba* (2005, sl. prevod 2010), *Emays* (2009), leta 1994 pa mu je izšlo gledališko delo, monolog *Devetsto* (1994, sl. prevod 2000). V njem opisuje neverjetno življenje virtuoznega pianista, rojenega na morju, ki je dobil ime po letnici rojstva. Tako spremljamo njegovo življenje na čezoceanski ladji *Virginian*, s katere ni nikoli stopil na kopno, pa vendar sloves o njegovi čudoviti glasbi sega čez meje ladje. Nenavaden roman, stkan iz občutkov in glasbe, po katerem je Giuseppe Tornatore posnel film

Legenda z imenom 1900, je doživel velik uspeh. Nit, ki povezuje vse Bariccove romane, so vsekakor liki s skritimi ter občudovanja vrednimi talenti, ki jih avtor opisuje z velikim občutkom za lepoto.

Svoj liričen in senzibilen talent pa Baricco razkriva tudi v svojem zadnjem romanu, *Mr Gwyn*, iz leta 2011. V tem delu nam s poetičnim stilom pisanja pripoveduje zgodbo Jasperja Gwyna, pisatelja, ki živi v Londonu in se nekega dne odloči, da bo opustil pisanje ter začel portretirati ljudi, vendar tega ne bo počel kot slikar, temveč z besedami. Odloči se, da jih bo opazoval in pisal o njih ter tako postal neke vrste kopist. Tako si najame atelje, v katerem si uredi ustvarjalno okolje in se prepusti pisanju portretov. Vse, kar želi od svojih portretirancev, je, da se zavežejo k popolni diskretnosti. Nekateri od njih so: Rebecca, njegova bodoča pomočnica, s katero splete posebno vez, potem neporočena ženska, ki uživa v goloti, tu pa sta tudi njegov literarni agent in hudobno devetnajstletno dekle. Nekega dne pa Jasper izgine in Rebecca prejme paket s pismom ... Bariccovi kratki, mehki, melodični in šarmantni stavki popeljejo bralca v skriti svet junaka, ki nenehno beži iz resničnosti in se vrača vanjo. Bo Rebeci uspelo razvozlati skrivnostno življenje Jasperja Gwyna?

... s poetičnim stilom pisanja pripoveduje zgodbo ...

biblos

Z dotikom do knjig

Prva slovenska eKnjižnica in eKnjižarna

Romani slovenskih in tujih avtorjev, temačne kriminalke, žgečkljive pripovedi, vrhunska poezija, e-knjige za otroke in mladino, priročniki.

Na www.biblos.si je za izposajo ali nakup na voljo množica e-knjig priznanih slovenskih založb, med katerimi so tudi:

Približuje se mesec oktober, ko bo Društvo slovenskih književnih prevajalcev kot že (skoraj) vsako leto od 1963 podelilo najvišje stanovsko priznanje za književni prevod, Sovretovo nagrado. Letos je Društvo vpeljalo novost, da bo izmed prevajalcev in njihovih prevodov, ki so jih predlagale založbe ali posamezniki, uvodoma objavilo imena tistih kandidatov, katerih delo je po mnenju društvene komisije za nagrade in priznanja (letos v sestavi Nada Grošelj, Tina Mahkota, Andrej E. Skubic, Nives Vidrih in Primož Vitez) treba posebej izpostaviti zaradi jezikovne virtuoznosti in zahtevnosti projekta, torej ožji izbor nominirancev. S tem poskušamo doseči večjo transparentnost pri podeljevanju nagrade, predvsem pa opozoriti javnost na več izvrstnih prevajalcev in prevodov, ki si, četudi ne bodo vsi nagrajeni, brez dvoma zaslužijo pozornost.

dr. Nada Grošelj

foto: Blaž Samec

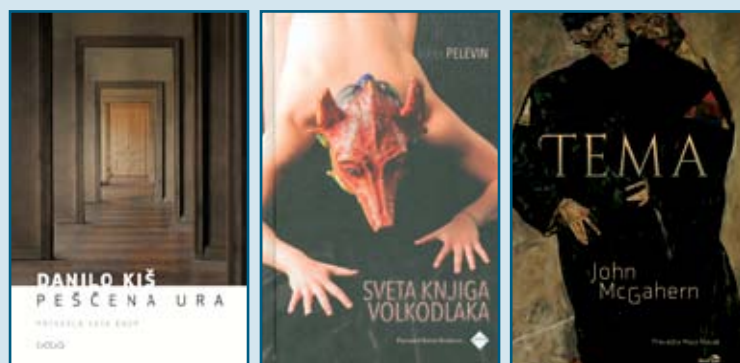
Ožji izbor nominirancev za Sovretovo nagrado 2014

Letos so se uvrstili med nominirance naslednji prevajalci (našteti so po abecednem vrstnem redu): **Seta Knop** za prevod knjige *Peščena ura* srbskega pisatelja Danila Kiša (Založba Goga, 2014), **Borut Kraševac** za prevod knjige *Sveta knjiga volkodlaka* ruskega pisatelja Viktorja Pelevina (Cankarjeva založba, 2013) in **Maja Novak** za prevod knjige *Tema* irskega pisatelja Johna McGaherna (Modrijan, 2014).

Predlagane knjige si niso zelo raznorodne samo po nacionalni in jezikovni plati, ampak tudi po zvrsti in slogu. Za bralca je verjetno najzahtevnejša *Peščena ura*, fragmentirana, nekronološka pripoved, ki tematizira zgodovinski spomin na holokavst in avtorjev spomin na deportiranega očeta; že na prvih straneh se soočimo z opisom prostora, ki je skrajno nadroben, subjektiven in tankočutno doživet, zaradi omejene perspektive pa vendar ne povsem doumljiv ali predstavljen. Prevajalka suvereno krmari med Kiševimi bohotnimi periodami, išče posrečene, prefinjene slovenske ustreznice njegovim besedam, ki seveda odločilno sooblikujejo vtis dela, in obenem ustvarja gladko tekoče besedilo. Omenimo tudi, da se je morala korenito poglobiti v realije sveta, ki ga popisuje Kiš, torej svet prve polovice 20. stoletja.

Če velja Kiševa knjiga za primer postmoderne hermetizma, je Pelevinova *Sveta knjiga volkodlaka* primer postmoderne znanstvene ali kar »mistične« fantastike: je namreč prvoosebna pripoved mitološkega bitja, več kot dva tisoč let stare lisice, ki si lahko privzame videz človeške najstnice, o ljubezni z volkodlakom v sodobni Moskvi. Ob tej fantastični zgodbi se izriše tudi satiričen portret postsovjetske Rusije. Dialogi v pogovornem jeziku se prepletajo s filozofskimi razmišljanji in uvidi; prevod okretno sledi jezikovnim registrom, obenem pa izzveni tako naravno, da se bralcu zahtevnost tega projekta razkrije šele ob primerjavi z izvirnikom. Na gladek, nevsiljiv in domiseln način rešuje tudi jezikovne zanke, s katerimi je posuto besedilo, na primer besedne igre in različne aluzije, katerih razlago po potrebi neopazno vplete v samo besedilo.

Med tremi nominiranimi deli je tisto, ki verjetno najbolj ustreza klasičnemu pojmovanju romana, McGahernova *Tema*, pripoved o travmatičnem odrasčanju in neperspektivni prihodnosti glavnega junaka. Podobno kot pri *Sveti knjigi volkodlaka* učinkuje prevod tako samoumevno, da šele ob primerjavi z izvirnikom opazimo, po kako tankočutni umetelnosti in preobrazbi izvirnih struktur je posegla prevajalka, da je

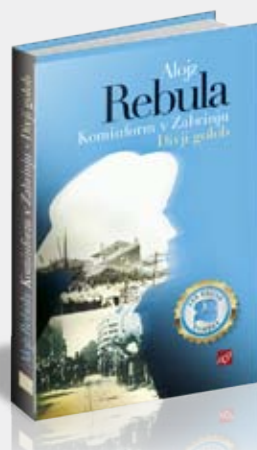
ustvarila tak vtis. Besedilo je napisano deloma v tretji, deloma v prvi, deloma pa celo v drugi osebi, čemur je treba prilagajati pripovedni glas; v jezikovnem registru sega od pogovornega jezika do kirurško natančnih opisov protagonistove duševnosti in liričnih opisov pokrajine, prevlada pa vendarle vtis estetsko izbrušenega literarnega sloga. V prevodnih delih, uvrščenih v ožji izbor za nagrado, so torej pred nami tri zelo različne avtorske govornice, ki pa v slovenskih ubeseditvah ne izgubijo niti malo svoje kompleksnosti, niansiranosti in privlačnosti.

Podelitev Sovretove nagrade bo predvidoma v ponedeljek, 13. oktobra, ob 19.30 v prostorih Društva slovenskih književnih prevajalcev na Tomšičevi 12 v Ljubljani.

Razmišljanja slovenskega nominiranca za Nobelovo nagrado za mir

PEDRO OPEKA

Od Zabrinja do Brljane nov, a ne zadnji roman 90-letnika

ALOJZ REBULA

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
Prva slovenska založba

www.mohorjeva.org

Celje
Prešernova 23
T 03/490-14-20

Ljubljana
Nazorjeva 1
T 01/244-36-50

Kaj sploh počnem tukaj

Jurij Paljk

Mladinska knjiga, zbirka Kultura, 2014, pt. v., 200 str., 24,94 €, JAK

Naslov te esejistične knjige je Jurij Paljk, urednik in soavtor tednika Slovenec v Italiji *Novi glas*, povzel po knjigi znamenitega pisca in popotnika Brucea Chatwina. Izbor besedil, ki se razpenjajo čez zadnjih pet let, je opravil urednik Aleš Berger, povezovalne niti v njih pa so knjige, revijalno delo, refleksija sodobne družbe ter mislečega posameznika v njej. Pisanje je doživeto, osebno; stilstično se napaja, kot pove avtor v predgovoru, pri treh italijanskih novinarjih, »velikih učiteljih časnikarstva«, slabše poznanih v Sloveniji. Besedila odsevajo zamejsko dušo, razpeto med dve kulturi, ves čas se blago vračajo k fenomenu pisane besede in k prebranemu. Pogosto navzoči »kaj sploh počnem tukaj« se brez pritaknjene vprašaja odmika od nihilizma v prepotrebno samoizpraševanje ter iskanje odgovorov in sintetično ponudi mimobežni pogled na slovensko literarno stvarnost zadnjega pol stoletja. > ŽIGA VALETIČ

Dennis Smith v Ljubljani

Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2014, m. v., 154 str., 8 €

Ugledni britanski sociolog in avtor številnih knjig, v katerih se osredotoča na historično sociologijo in njen vzpon, je spomladi 2013 obiskal Slovenijo. Njegovo takratno predavanje z naslovom *Kako naj si razložimo krizo EU?* je skupaj s spremnimi besedili Ksenije Vidmar Horvat, Avgusta Lešnika, Marka Kržana in Polone Fijavž (televizijski intervju) pristalo v pričujočem zborniku. Smith vidi tri možne perspektive za Evropo prihodnosti: a) da ta postane »arena zamer in maščevanja«, zaradi katerih bi prišlo do drobljenja in procesa odcepitve, b) da se bodo korporativnemu kapitalu odprla vrata v javni sektor, kar pomeni vitkejšo državo, a tudi slabše storitve, ali tretjič, c) da bodo državljani spoznali svojo politično moč in jo predali parlamentarcem, ki bodo znali pobrati davke od pretrirani bogatih ter hkrati ustvarili legitimno državo, katere voditelji bodo delovali v prid vseh, ne samo tistih, ki so jih izvolili. > ŽIGA VALETIČ

Oblikovanje poslovnih modelov

Marko Savič

dŠola, 2014, t. v., 183 str., 37,50 €

Kaj je poslovni model? To je skupek (pogosto nepisanih) pravil, po katerih deluje posamezno podjetje, pri čemer na trgu na eni strani deluje kot kupec, ki nabavlja konkretne izdelke, storitve in vsebine, nato pa jih spremenjene in oplemenitene z neko dodano vrednostjo ponudi nazaj na (pogosto drug) trg ter v tem procesu ustvarja presežno vrednost, s katero lahko ustvarja in posluje naprej. Marko Savič je strokovnjak za prenos poslovnih strategij v uspešne poslovne modele z visokimi dodanimi vrednostmi, ki omogočajo dolgoročno delovanje podjetja. V tej lepo oblikovani knjigi z mnogimi (tujimi) primeri, izreki znanih podjetnikov ter drugih in z grafičnimi prikazi pokaže, kako je gospodarsko dejavnost, v kateri delujete, treba znati pogledati z zunanje, objektivne plati in v njej najti nove rešitve, ki prevetrio obstoječi način poslovanja. Izbira in uporaba pravega poslovnega modela kot prava prihodnost za vsako podjetje. > SAMO RUGELJ

Ničničnič

Roberto Saviano

prevod: Irena Trenc Frelih
Mladinska knjiga, zbirka Premiki, 2014, t. v., 421 str., 32,96 €

Roberto Saviano

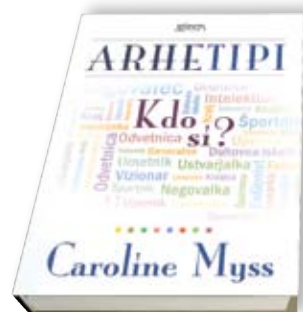
Italijanskega novinarja in pisatelja Roberta Saviana, ki je zaslovel z *Gomoro*, knjigo o delovanju neapeljske mafije, po kateri je bil posnet tudi odmeven film, pri nas prav dobro poznamo tudi po knjigah *Lepota in pekel* in *Pojdi z mano stran*, v katerih še naprej razkriva delovanje kriminalnega podzemlja. V svojem najnovejšem delu *Ničničnič* pa Saviano v svojem izbrušenem, že skoraj povsem literarnem slogu, v katerem prevladujejo zgodbe posameznikov, zarije v kokainsko podzemlje in nam skuša razkriti lovke, s katerimi ta droga sega tudi čisto blizu nas. Od tisočerihih izvornih načinov, s katerimi skušajo kokain pretihotapiti prek meja, prek srednjeameriških kartelov, ki se med seboj neusmiljeno bojujejo za prevlado, do ruske mafije, ki se je začela vse bolj razraščati po padcu berlinskega zidu, nam Saviano kokain pripelje povsem v našo bližino, skoraj na doseg roke, in nam s stoterimi različnimi primeri prikaže, kje vse se spreha ta droga (denimo: »Jemlje jo politik, ki ti je obljubil trgovsko dovoljenje, tisti, ki si ga s svojim glasom in glasovi svoje družine spravljal v parlament in je vedno živčen. Pa profesor, ki te je ob prvem omahovanju spodil z izpita. Ali onkolog, h kateremu si namenjen na pogovor, povedali so ti, da je najboljši, in ti upaš, da te bo lahko rešil. Ta se, kadar se nasnifa, počuti vsemogočnega.«). Knjiga o rekreacijski drogi, ki je postala sestavni del turbokapitalističnega načina življenja. > SAMO RUGELJ

Arhetipi; Kdo si?

Caroline Myss; prevod: Bojana Pavlič

Iskanja, 2014, m. v., 262 str., 29 €

Arhetipi so neke vrste kolektivni simboli, ki si jih delimo vsi v naši kulturi, nekakšni psihični vzorci moči v naši podzavesti. Ti lahko spregovorijo tudi posamezniku kot osebni vzorci in so zato lahko tudi neke vrste življenjska vodila. Caroline Myss je avtorica več knjig (v slovenščini imamo *Pet mitov o zdravljenju* in *Posvečeni dogovori*), ki je knjiga *Arhetipi*, izvirno je izšla leta 2013 zasnovala kot neke vrste priručnik za prepoznavanje svojega lastnega glavnega (lahko jih več) arhetipa, ki morda nejasnemu življenjskemu slogu ali pa ne dovolj definiranim življenjskim prizadevanjem, torej osebnemu potovanju, lahko poišče pravo smer, smisel in pomen. Mysova pred nami razgrne deset glavnih arhetipov (Duhovna Iskalka, Fašionistka, Intelektualka, Kraljica/Generalna, Negovalka/Skrbnica, Odvetnica, Športnica, Umetnica/Ustvarjalca, Upornica in Vizionarka) ter jim predstavi zgodovinski pa tudi sodobni kontekst, omejitve tega arhetipa ter tudi njegove možnosti in priložnosti. Čeprav je knjiga pisana prvenstveno za ženske, je ob opisu posameznega arhetipa dodana še njegova moška različica, tako da jo s pridom lahko uporabljajo tudi moški. Knjiga, s katero lahko bolj jasno osmislite svojo življenjsko pot. > SAMO RUGELJ

Razstava v Konzorciju in znani nominiranci za Rožančevo nagrado

Najbolj prepoznaven slovenski filmski kritik, televizijski voditelj in publicist, Marcel Štefančič, jr., avtor več kot šestdesetih knjig je svoje posebno mesto dobil tako v izložbi, kot tudi v knjigarni Konzorcij, v prvem nadstropju. Tam smo ga, med nakupovanjem knjig ujeli tudi mi in posneli pričujočo fotografijo.

Zadnje dni počitnic je bila izložba največje slovenske knjigarne, Konzorcija v Ljubljani, prav zares slavnostna. V njej so se obiskovalcem na ogled postavile črno-bele makete plemenitih gospodov in prav elegantnih dam, ki so vsi zelo cenjeni domači ustvarjalci in kulturniki, tako in drugače povezani s knjigami. Skozi veliko stekleno okno so dogajanje na živahni ulici mirno spremljali nekateri pokojni, a dobro znani obrazi (Ivan Cankar, Vitomil Zupan, Alma Karlin, Jože Plečnik, Ita Rina in Prešernova Julija) in drugi, še kako živi in živahni (Slavoj Žižek, Desa Muck, Marcel Štefančič, jr. in Jelka Reichman). Zasluga za to gre predvsem ilustratorki in vsestranski umetnici Poloni Pačnik (polonapolona), ki je slovenski javnosti znana tudi po čudovitih kavnih skodelicah z nabritimi podobami npr. Franceta Prešerna, Ivana Cankarja itd.

Za **Rožančevo nagrado** za najboljšo zbirko esejev se bodo letos potegovali **Matjaž Lunaček** z zbirko *Telovadci nad prepado* (Cankarjeva založba), **Boštjan Narat** s *Partijo* (Založba Pivec), **Miha Pintarič** z delom *Na poti v črno luknjo* (Znanstvena založba Filozofske fakultete) ter **Marcel Štefančič, jr.** z zbirko *Kdor prej umre, bo dlje mrtev* (Založba UMco).

Društvo slovenskih založnikov razpisuje natečaj ZLATO OKNO za najlepšo knjigarniško izložbo

Namen razpisa:

Društvo slovenskih založnikov verjame, da je izložba ogledalo vsake knjigarne in s svojim estetskim videzom in izvirnostjo lahko prispeva tudi k povečanju zavednosti o knjigi, ter posredno k boljšim prodajnim rezultatom.

Pogoji razpisa:

Natečaja se lahko udeležijo vse knjigarne, katerih izložbe se nahajajo v Sloveniji. Potekal bo v času med **1. septembrom** in **3. novembrom 2014**.

Kdo se lahko prijavi:

Nominiranca lahko predlaga katerakoli fizična ali pravna oseba, knjigarna se lahko prijavi tudi sama.

Prijave:

- preko društva založnikov (marusa.kmet@rokus-klett.si)
- preko Facebook profila časopisne hiše Delo

Razglasitev in podelitev priznanja:

Na 30. knjižnem sejmu v Cankarjevem domu v Ljubljani, 26.11.2014.

Vljudno vabljeni k sodelovanju!

Natančni pogoji razpisa so na spletni strani: www.drustvo-zaloznikov.si

Za vse dodatne informacije se lahko obrnete na Heleno Kraljič: helena@morfem.si

ZLATO OKNO

NAJLEPŠA
KNJIGARNIŠKA
IZLOŽBA

Kazen brez zločina

Branko Soban

Sanje, 2014, m. v., 333 str., 21 €

Po *Zločinu brez kazni* prihaja še *Kazen brez zločina*, drugi del svetovljanskih političnih intervjujev novinarja Branka Sobana. Prvi sklop, v katerem najdemo nekaj provokativnih knjižnih avtorjev in nobelovca za mir, vodjo inšpektorjev OZN-a v Iraku ter sedeminsedemdesetletnega »pesnika vseh Arabcev« Jusefa Sadija, govori o obsedenosti ZDA z bojem proti terorizmu ter o žvižgačih, Natu in ameriškem imperializmu, vojnah za nafto in izvažanju demokracije z nasilnimi posegi. Drugi del se osredotoča na izraelsko-palestinsko travmo. Prevladujejo trezni pozivi k ustavitvi ognja na obeh straneh. »Ne marajo se, ker so si podobni,« trdi Vadi Abunassar, palestinski politolog. V preseganju sovražnosti se mu pridružijo izraelska pisatelja David Grossman in Amos Oz, pa libanonski pisatelj/profesor Elias Khoury in med drugimi tudi izraelski predsednik Šimon Perez, ki podpira idejo dveh držav. Tretji del je najbolj raznovrsten, skupno zadnjim šestnajstim intervjujem pa je iskanje sprememb, novih modelov, prebojev v družbi, politiki, znanosti in humanizmu. Teme so rasizem, upori, lakota, umetnost, okolje, humanitarizem, fizika, orožje, aktivizem ... > ŽIGA VALETIČ

Pax Putina

Andrej Stopar

Goga, 2014, t. v., 268 str., 24,90 €

Stopar (1972), diplomirani zgodovinar in komparativist, je novinar, ki je za našo nacionalno televizijo med letoma 2005 in 2013 poročal iz Rusije, zdaj pa je izbor besedil, ki jih je napisal v tem obdobju, izšel še v knjižni obliki. V njih Stopar pred bralcem razkrije, kako ob-

čutno se je Rusija spremenila v samo osmih letih, saj je Putin še leta 2005 ugotavljal, da je razpad Sovjetske zveze največja geopolitična katastrofa 20. stoletja, dve leti pozneje, na varnostni konferenci v Münchnu, pa je že grobo ošvrknil ZDA z izjavo, da je prestopila meje na vseh področjih, od ekonomskih in političnih do humanitarnih. Od leta 2005 so se, kot nam kaže Stopar v svojem ruskem mozaiku, stvari začele odvijati hitro in dramatično, saj smo bili priča tako umoru Ane Politkovske kot političnemu azilu za Edwarda Snowdna, če naštejemo le dve kontroverzni osebi iz Stoparjeve kronologije, ki jo sklepa z ukrajinskim dodatkom iz letošnjega leta. Pogled od znotraj. > SAMO RUGELJ

Opravičilo človeka

Karin Cvetko Vah

Sanje, 2014, m. v., 61 str., 5 €

Kratek, a potenten esej je sprva nastal v času vstajniških gibanj, ki so Slovenijo zajela ob prehodu iz leta 2012 v 2013, in bil poslan na natečaj revije *Sodobnost*. Karin Cvetko Vah je sicer doktorica matematičnih znanosti in zaščitnica živali, v duhu pa aktivistka, ki je v *Opravičilu človeka* vzela nase nekaj ključnih krivic današnjega časa in jih v svojem imenu ter v imenu širše družbe strnila pod poglavja Opravičilo intelektualca, Opravičilo belca, Opravičilo zaposlenega, Opravičilo odraslega, Opravičilo ženski in moškemu, Opravičilo zdravega in, na koncu, Opravičilo človeka. Gre za poziv k individualnemu prebujenju, k proaktivnemu državljanstvu, k odgovornemu (so)bivanju. > ŽIGA VALETIČ

Sveta knjiga Islama in mejnik svetovne književnosti končno v slovenščini!

Zagotovite si prvi slovenski
prevod iz arabskega izvirnika.

Beletrina, 2014; 608 strani,

cena: 68 EUR;

predgovor: Enes Karić;

prevod, spremna beseda, opombe in tabele:

Margit P. Alhady in Mohsen Alhady

Monumentalno delo na
600 straneh, v razkošni,
v usnje vezani izdaji, ki
diši po večnosti.

Beletrina

Ameriška pisateljica Ruth Dupré je po nekaj slišanih pesmih, ki so se ji usedle v dušo, ter nekaj klikih po spletu ugotovila, da je prekmurski pevec Vlado Kreslin glasbena institucija na dveh nogah. Nekaj časa se je borila z notranjimi dvomi, na koncu pa mu je le poslala sporočilo, da načrtuje obisk njegovega koncerta v Kranju. Vse drugo bo prišlo med legende, Vlado ji je namreč na stečaj odprl duri v svojo glasbo, dom in Slovenijo. O celotni izkušnji je Ruth napisala knjigo, ki primerno dopolnjuje Vladovo zavezo pisani besedi, saj je folk-rocker doslej izdal tri pesniške zbirke (Namesto koga roža cveti, Vriskanje in jok, Pojezije), veliko glasbeno Pesmarico ter tudi zgodbo o Beltinški bandi z naslovom Venci.

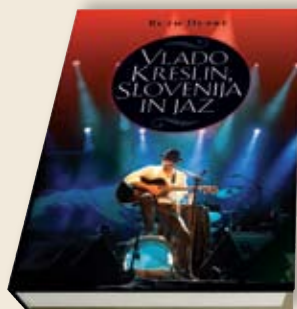

Ruth Dupré in Vlado Kreslin

»Odkrivala je Slovenijo kot tudi svojo domovino.«

Vlado Kreslin, Slovenija in jaz

Ruth Dupré
prevod: Lili Potpara
Modrijan in Kreslin,
2014, t. v., 278 str., 29 €

Bukla: Na vsakih nekaj let iz svojih glasbenih besedil zložite pesniško zbirko, kar glasbeniki počnejo vse bolj poredko. Kaj vam pomeni knjiga oziroma kje so mostovi med glasbo in pisano besedo?

Kreslin: Vsake toliko časa se mi nabere kupček pesmi, ki potem niso uglasbene (uglasbljive). Take imajo tudi več svobode. Pripeljale so me na nekaj mednarodnih knjižnih sejmov, kjer sem prav užival.

Bukla: Ko sem se pred leti s kolegi glasbenimi novinarji pogovarjal, kdo vse bi si v Sloveniji zaslužil biografsko knjigo, je vaše ime pristalo povsem na vrhu. Ste kdaj razmišljali, da bi se sami lotili tega projekta?

Kreslin: Nagovarjali so me že iz več založb. Osebnost sicer mislim, da bi vsak človek moral opisati svojo življenjsko zgodbo. Vprašanje pa je, seveda, kdo bi jih bral. Pa saj niti ni potrebno, da bi jih. Vendar z avtobiografijami mislimo po navadi življenjske zgodbe, ki bi naj zanimala in izzvala množice ter prinesle milijone. Ali se v Sloveniji vsaj finančno »pokrile«, hahaha. Take pa morajo imeti kri in solze: vzpon in še hujši padec glavnega junaka. Čim bolj nesrečen je, bolj smo mi srečni.

Ne vem, moje življenje se mi za zdaj ne zdi tako zelo izredno. No, nikdar ne veš. Zdi se mi, da mnogi pišejo biografije tudi zato, ker jim je v poznih letih dolgčas.

Sem pa zabeležil in posnel del življenja mojega očeta, zdaj bova še preostalo.

Bukla: Kako to, da ste zaupali in se tako spontano odzvali na pobudo Ruth Dupré – najprej da vas obiše, potem da napiše knjigo, ki pa ne bo samo o vas, ampak tudi o naši deželi?

Kreslin: Žena je izrekla tisti usodni stavek: »Pa naj pridejo sem, bom kaj skuhala!« in kako boš po tem rekel kaj drugega kot: Seveda, odlično, naredil bom koncert na kavču!

Na idejo o knjigi sem pristal, ker sem videl, da je Ruth odlična opazovalka, rahlo trčena fanatičarka s humorjem in samoironijo.

Bukla: V kakšni meri je Ruth pritegnila drugost slovenskega, slovenskega jezika in kulture? Se vam je zdelo, da vaša zgodba lahko v čem pridobi prav zaradi avtoričine fascinacije nad pozabljenimi kotički v duši, ki jih je v njej hkrati prebudilo odkrivanje Slovenije kot »neodkrita delčka sveta«?

Kreslin: Prav spreletelo me je, ko sem jo prvič slišal, kako izgovarja in poje slovenske besede, ki jih ne razume. Kot da sem zdaj šele prvič slišal, kako zvenimo. Brez pomena in slik, ki nam jih nosijo izgovorjeni glasovi. In tudi prav vzljubila je slovenski jezik.

Odkrivala je Slovenijo kot tudi svojo domovino oz. odnos Združenih držav in Zahoda do nas. To me je še najbolj prepričalo.

Bukla: Knjiga je podobna vašim kompilacijskim cedejem (*Koncert, Muzika, Kreslinčice in Čarobnice*). Ne gre za klasično kronološko biografijo, ampak za bogato reko vtisov, anekdot, ljudi, dogodkov ... Je ta košata poljubnost samo zunanja forma, boemski zaščitni plašč, ali pa se v njej skrivajo naravni vzgibi, globlji impulzi?

Kreslin: Hm, precej zapleteno je vse skupaj. Najprej smo Ruth, Eva in jaz imeli v mislih knjigo, ki bi izšla v ZDA, ker ona je pač, seveda, ameriška pisateljica. Spraševali smo pri Guernica Publishing (tam je izšla moja zbirka *Instead of Whom Does the Flower Bloom / Namesto koga roža cveti!*) in še na nekaj mestih. Bila naj bi nekakšen kulturni vodnik po Sloveniji, ki bi vključeval vse to njeno navdušenje nad glasbo, rahlo naivno poznavanje »Vzhoda«, sliko Slovenije in Slovencev doma in v ZDA skozi njene oči, skozi moje oči. Šele ko tam nismo naleteli na kaj prida interesa, je padla ideja, da bi bila morda zanimiva v Sloveniji. Takrat pa smo morali malo spremeniti koncept, izpostaviti druge stvari, odstraniti že veliko napisanega. Na koncu nam je zelo pomagala urednica Aleksandra Kocmut, ki je izločila še zadnje nepotrebne stvari.

Bukla: Za slovenske bralce je bilo treba knjigo prevesti. Bo izšla tudi v angleščini?

Kreslin: Morda. Napisana je že.

Bukla: Nam lahko zaupate, ali morda načrtujete novo studijsko ploščo? Od zadnje, *Drevored*, so minila štiri leta.

Kreslin: Pravzaprav je vmes izšel še trojni album *Čarobnice* z nekaj novimi komadi in en album na Hrvaškem. Nove plošče za zdaj še ne načrtujemo, nove pesmi pa vseskozi počasi nastajajo.

Podpisano s srcem

Kraška kamnoseška rodovina

Guštinov skozi stoletja

Božidar Premrl

Založništvo tržaškega tiska,
2014, m. v., 384 str., 25 €

Božidar Premrl, naš najtemeljitejši raziskovalec in poznavalec kamnarske oziroma kamnoseške dediščine na Primorskem, se je v doslej najboljšejnem delu posvetil družini Guštin - Celán. Več rodov njenih moških – z Matevžem iz Griž na Vrheh na čelu – je v prejšnjih dveh stoletjih s portoni, križi, nagrobniki, vodnjaki in drugimi skromno, pa tudi zelo imenitno ter žlahtno in prepoznavno okrašenimi izdelki iz kamna zaznamovalo številne stavbe in naselja na Krasu med Repentabrom, Sežano, Opčinami in zaselki na Vrheh, pa tudi v Pivki in Gornji Vipavski dolini. Naslov bogato dokumentirane knjige je treba prebrati in razumeti dobesedno, saj so potujoči mojstri Guštini, dokler še niso znali pisati, svoja dela pogosto »podpisovali« z izklesanim, spodaj malce privihanim srcem v svetem imenu IHS. Božidar Premrl jim je neumorno sledil iz kraja v kraj in iz stoletja v stoletje ter s podatki iz cerkvenih kronik in ustnega izročila njihovim izdelkom pripisal čas nastanka in avtorstvo – kar tako natančno najbrž ne bi uspelo nikomur drugemu. > **IZTOK ILICH**

Delavnica, polna nereda

Sodobni rokodelci in oblikovalci v Sloveniji

Valentina Vovk et al.

Zavod lab laar in JSKD,
2014, t. v., 187 str., 35 €

Pojem rokodelcev je danes presegel svoj prvotni pomen; pod omenjenim izrazom se zdaj skrivajo nadebudni ustvarjalci mlajše generacije, ki izdelujejo najrazličnejše stvari, narejene iz lokalnih in/ali ekoloških materialov. Prav tovrstni umetniki nastopajo v tej knjigi; predstavljeni so v triintridesetih portretih avtorice Valentine Vovk, ki jih je napisala zelo doživeto, tako zelo, da se bralec zlahka prestavi v delavnice posameznih rokodelcev in opazuje vse faze njihovega dela. Prepričljivost in živost predstavljenih umetnikov poglobijo imenitne fotografije Maja Pavčka, vse skupaj pa podkrepijo še uvodna besedila Maje Korun Hočevar, Blaža Bajiča in prof. dr. Janeza Bogataja. Vsi trije strokovnjaki poudarjajo pomen razvoja sodobnih rokodelcev in komentirajo celotni pojav tovrstne kreativne »industrije«, v kateri je zagotovo prihodnost. Ali, kot pravi dr. Bogataj: »Rokodelstvo je gotovo jelstvo!« > **VESNA SIVEC POLJANŠEK**

Slava – kup težav in razočaranj?

Vse, kar slovenski zvezdniki skrivajo

Sonja Javornik

Alpamedia, 2014, m. v., 187 str., 19,99 €

Vsem, ki nad vse radi spremljajo domačo estrado, bo knjiga odprla vpogled v zakulisje celotnega dogajanja in mu predstavila (tudi) marsikaj novega, neznanega. Ste vedeli, denimo, da je pevka Saša Lendero svojo kariero začela kot tajnica v glasbeni založbi? In da sta si bili nekdanji največji pevski tekmiči Helena Blagne in Simona Weiss resnično (in ne samo zaigrano za medije) v laseh? Vas zanima, kako znani sploh pridejo do objav v medijih? Avtorica knjige, dolgoletna novinarka pri različnih revijah, že dobri dve desetletji spremlja naše zvezde, zato bralec zlahka nasuje obilo zanimivih prilog, konkretnih dejstev in tudi šokantnih resnic. Takšnih, ki morda komu od znanih tudi ne bodo prav všeč. A Sonja od nekdanji slovi kot neposredna in iskrična novinarka, zato je v takšnem duhu napisana tudi njena knjiga, ki prav nič ne ovinkari, ampak spretno, v slogu resne sociološke študije, predstavi ves blišč in bedo slovenske slave. > **VESNA SIVEC POLJANŠEK**

... vpogled v zakulisje ...

... vpogled v zakulisje ...

35 let po izidu knjige Mi, otroci s postaje Zoo

Milijoni bralcev so odraščali ob pretresljivih izpovedih nemške najstnice, ki je bila pri trinajstih letih zasvojena z mamili in prostitutka. A kaj se je zgodilo zatem? Petintrideset let pozneje se Christiane V. Felscherinow v spomenu vrača v leta, ki so sledila izidu knjige *Mi, otroci s postaje Zoo*, in k številnim postajam svojega življenja do danes.

Cena v prednaročilu: 24,50 €

Cena po izidu: 29,50 €

Izid: 20. 10. 2014

BERE IN PIŠE:
DR. SAŠO DOLENC

Thinking Big:

How the Evolution of Social Life Shaped the Human Mind

Robin Dunbar, Thames and Hudson, 2014

Antropolog Robin Dunbar je postal v javnosti znan predvsem po študiji, v kateri je pokazal, da je velikost možganov pri primatih sorazmerna s kompleksnostjo socialnih odnosov, v katerih živijo. Ljudje imamo v povprečju recipročne odnose s približno 150 osebami (Dunbarjevo število), kar je bistveno več, kot so jih sposobni imeti naši najbližji živalski sorodniki. V knjigi podrobno predstavi hipotezo, po kateri imamo ljudje velike možgane predvsem zato, da lahko živimo v velikih in kompleksnih skupnostih.

How We Feel:

What neuroscience can - and can't - tell us about our emotions

Giovanni Frazzetto, Transworld, 2013

Prek nazornih prikazov naj-sodobnejših dognanj nevroznanosti spoznamo vsa ključna človeška čustva: od jeze, krivde in žalosti do empatije, veselja in ljubezni. Avtor ob prikazu znanstvenih spoznanj hkrati opiše tudi zgodovino raziskovanja možganov, kar dodatno prispeva k zanimivosti knjige.

Faraday, Maxwell, and the Electromagnetic Field

How Two Men Revolutionized Physics

Nancy Forbes, Basil Mahon, Prometheus Books, 2014

Avtorja v knjigi podrobno predstavita življenje in delo Michaela Faradaya in Jamesa Clerka Maxwella, dveh velikanov znanosti devetnajstega stoletja. S svojimi odkritji na področju elektrike in magnetizma sta pomembno prispevala k spoznavanju zakonov delovanja narave, ob tem pa sta omogočila tudi razvoj mnogih novih praktičnih tehnoloških aplikacij. Civilizacija, kot jo poznamo danes, temelji v veliki meri prav na njunih spoznanjih, saj je elektromagnetno polje postalo eden izmed osrednjih komunikacijskih medijev.

Blizu doma; Priročnik za delo z družinami

Roel Bouwkamp, Sonja Bouwkamp; prevod: Stana Anželj
Znanstvena založba Filozofske fakultete, Pedagoška fakulteta in
Inštitut za družinsko terapijo, 2014, t. v., 386 str., 29,90 €

Tako kot smo različni ljudje, so različne tudi naše družine. In prav njim je v prvi vrsti namenjen ta dragoceni priročnik, ki ga še posebej cenijo strokovnjaki, ki si pri delu pomagajo s Kemplerjevo izkustveno družinsko terapijo. Z njo smo se v Sloveniji seznanili leta 1990 in od tedaj naprej je zanjo vedno več zanimanja. Tudi zato, ker po besedah psihologov in drugih strokovnjakov pri delu z družinami uporablja sveže, inovativne in učinkovite pristope. V ospredje postavlja novo védenje in spoznanje o samem sebi in o pomenu vseh drugih ljudi, ki vplivajo na razvoj posameznika. Kako je omenjena teorija videti v praksi, dosledno, pregledno in jasno prikažeta avtorja te knjige, ugledna nizozemska terapevta. Priročnik sta zasnovala tako, da bralca počasi vodita od enih do drugih spoznanj, ob tem ga na marsikaj opomnita, na koncu vsakega posameznega poglavja pa mu dasta tudi jasna navodila za nadaljnje delo. Knjigo sta terapevta razdelila na tri dele: v prvem delu sta spregovorila o različnih stilih navezanosti otrok in o pogostih zdravih in nezdravih vzorcih. Drugi del sta namenila opisom interakcij med strokovnim delavcem in klientom, v tretjem delu pa sta pod drobnogled vzela značilne vzorce interakcij pri procesih podpore in pomoči v celotnem delovnem polju psihosocialnega dela. Priročnik je na prvi pogled namenjen strokovnim delavcem, a v resnici lahko v njem tudi laiki najdemo ogromno poučnega in koristnega. Vse tisto pač, kar je pomembno za kakovostno (so)bivanje. > **VESNA SIVEC POLJANŠEK**

Kdo sem?; Samoanaliza za vsako glavo

Karen Horney; prevod: Branko Gradišnik
UMco, zbirka Preobrazba, 2014, m. v., 265 str., 24,90 €, JAK

Karen Horney (1885–1952) velja za eno najvplivnejših psihoanalitičark, njeno ključno spoznanje pa je, da je razvoj duševnosti holističen »vseživljenjski proces«, ki ga ne odredijo samo instinkti, marveč tudi sociokulturni milje. Zgodovinsko najbolj dragoceno je njeno zavračanje determiniranosti, ki je zraslo v željo, da bi psihoanaliza postala dosegljiva vsakomur in ne samo tistim, ki si jo lahko finančno privoščijo. Tako je prelomila pravila psihoanalitičnega ceha in napisala pričujočo monografijo *Kdo sem?*, ki vse do današnjih dni ostaja njeno najbolj znano in najbolj uporabno delo. V njej avtorica analizira in preučuje možnosti psihološke samoanalize – do katere mere lahko zainteresirani in zavzeti posameznik na sebi uporablja tehnike psihoanalize, da bi z njimi rešil osebne težave. Poleg sistema samoumevanja tako ponudi tudi uporabno orodje s praktičnimi primeri. Ti dovolj občutljivemu bralcu/bralki pomagajo pri uziranju notranjih nagibov, konfliktov in blokad, odpravi slednjih ter sproščanju dejanskih potencialov, skratka, pri tistem, kar danes razumemo pod izrazom »samounečenje«. Pisana v strokovno neoporečnem, a hkrati dovolj razumljivem jeziku je knjiga *Kdo sem?* po eni strani fascinanten prikaz možnosti psihoanalize pri raziskovanju globin človekove osebnosti, po drugi strani pa tudi prvovrstno pomagalo, ki posamezniku omogoča podrobneje pogledati v gibala lastne duševnosti, ob tem pa hkrati tudi odkriti vzroke za svoje odločitve in ravnanja v konkretnih medosebnih odnosih. > **SAMO RUGELJ**

Volja do smisla; Osnove in raba logoterapije

Viktor E. Frankl; prevod: Jože Stabej
Celjska Mohorjeva družba, 2014, m. v., 223 str., 17,50 €

Viktor E. Frankl (1905–1997), utemeljitelj logoterapije, pojasnjuje osnove in njeno rabo, razvijal jo je vse od preživetja v taboriščih smrti med drugo vojno. Tudi v skrajnem trpljenju je mogoče najti voljo do smisla, ki deluje skozi človekovo duhovno dimenzijo. Kljub temu da je bil Frankl prvotno zdravnik (nevrolog in psihiater), je dobro vedel, da »pri zdravljenju ni pomembna zgolj ta ali ona tehnika, ampak bolj človeška razmerja med zdravnikom in pacientom ali osebno in bivanjsko srečevanje«. Ali kot pravi še: »Psihoterapija je več kot samo tehnika v tem, da je umetnost, in presega čisto znanost v tem, da je modrost.« Pomenljiv je primer, ko ga je sredi noči zbudila neka ženska, češ da bo naredila samomor. Po polurnem pogovoru mu je dala besedo, da si življenja ne bo vzela. Pozneje, ko ga je obiskala, mu je povedala, da jo je misel na samomor minila, ker jo je potrpežljivo poslušal sredi noči. > **SABINA BURKELJCA**

Civilizacija

Kako so vrednote Zahoda osvojile svet

Niall Ferguson

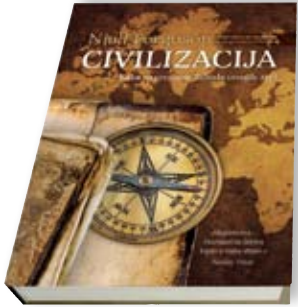
prevod: Sandi Kodrič

UMco, zbirka Angažirano,

2014, m. v., 503 str., 28,90 €, JAK

Niall Ferguson

Ferguson (1964) je večkrat nagrajeni britanski zgodovinar in predavatelj na Univerzi Harvard (ob tem sodeluje tudi s prestižnima in uglednima univerzama Oxford in Stanford), ki se je specializiral za področji ekonomske in politične zgodovine. Napisal je že štirinajstih strokovnih knjig, ki večinoma posegajo na področje kulturne in ekonomske zgodovine zahodne civilizacije, med drugim *Imperij* (2003, o vzponu angleškega imperija), *Kolos* (2004, o vzponu in zatonu Amerike) in *Vzpon denarja* (2008, o finančni zgodovini sveta), *Civilizacija*, ki je prvi prevod njegovega dela v slovenščino, pa smatrajo za njegovo najboljšo delo doslej. V tej ambiciozni družbeno angažirani monografiji skuša razvozlati pogosto zastavljeno vprašanje, kateri so razlogi, ki so privedli do prevlade zahodne civilizacije nad preostalim svetom v relativno kratkem času od leta 1500 pa do današnjih dni. Vzpon Zahoda avtor analizira skozi šest poglavij oz. tem, ki jih hkrati šteje za glavne razloge njegove prevlade, te pa so bile: a) konkurenca; Evropa je bila politično razdrobljena in znotraj vsake monarhije ali republike so za boljši položaj tekmovala številne pravne entitete; b) znanstvena revolucija;

vsa najpomembnejša odkritja 17. stoletja v matematiki, astronomiji, fiziki, kemiji in biologiji so se zgodila v Zahodni Evropi; c) vladavina prava in predstavniška oblast; v angleško govorečem svetu se je razvila optimalna družbena in politična ureditev, ki je temeljila na spoštovanju zasebne lastnine in na pravici do zastopstva lastnikov premoženja v izvoljenih zakonodajnih telesih; č) sodobna medicina; skoraj vsi glavni dosežki 19. in 20. stoletja v zdravstveni negi, vključno z obvladanjem tropskih bolezni, so bili rezultat dela zahodnih Evropejcev in Severnoameričanov; d) potrošniška družba; ta je industrijski revoluciji omogočila razvoj tam, kjer sta bila na voljo tako ponudba tehnologij, ki so izboljševale storilnost, kot tudi povpraševanje po več, boljših in cenejših izdelkih, začeni s bombažnimi oblačili; e) delovna etika; zahodnjaki so prvi povezali ekstenzivno

akumulacijo kapitala. Knjiga *Civilizacija* je zgodba o razvoju in prevladi zahodne civilizacije v zadnjih petsto letih, v kateri lahko vse skozi opazujemo, kako je preostanek sveta postopoma začel kopirati in prevzemati teh šest načel. *Civilizacija*, po kateri je bila posneta tudi dokumentarna televizijska serija, so številni kritiki označili za najpomembnejšo zgodovinsko knjigo zadnjih nekaj let. > **SAMO RUGELJ**

in intenzivno delo z višjimi stopnjami varčevanja, kar je omogočilo akumulacijo kapitala. Knjiga *Civilizacija* je zgodba o razvoju in prevladi zahodne civilizacije v zadnjih petsto letih, v kateri lahko vse skozi opazujemo, kako je preostanek sveta postopoma začel kopirati in prevzemati teh šest načel. *Civilizacija*, po kateri je bila posneta tudi dokumentarna televizijska serija, so številni kritiki označili za najpomembnejšo zgodovinsko knjigo zadnjih nekaj let. > **SAMO RUGELJ**

GLOBAL

IZBOR NAJBOLJŠIH ČLANKOV IZ SVETOVNEGA TISKA

SEPTEMBER 2014
CENA 3,99 €
39 HRK

Bankirjev ne zapirajo, mar ne?

Zakaj so zaradi povzročitve finančne krize zaprli enega bančnika. Pa še ta ni bil na katerem od najvišjih položajev.

Nikoli ni skakal po kavču!

Kako sta YouTube in spletno novinarstvo umela preživeti krizo

Krvno maščevanje

V Albaniji ga še niso opustili

Noč z žigolom

Preživela sem noč z vinom Armanijem!

Velika polomija

Kako je propadel poceni električni avtomobil

Potep po puščavi

Vroč, lačen teden v arizonski puščavi

Mladost brez spolnosti | Paracetamol ni nedolžen | Fox News
Človeška hibernacija | Shailene Woodley | Poklic: ugrabitelj

Informacije in naročila:
www.global-on.net
Telefon: 080 98 84

ŽE V PRODAJI!

Mladina d.o.o., Dunajska 51, Ljubljana

NAJ 10

v slovenskih
knjigarnah

JULIJ/AVGUST 2014

Rahločutno

Trilogija bratov McCabe

Maya Banks

prevod: Neža Kralj, Kaja Bucic Vavpetič, Karmen Vidmar
Mladinska knjiga, zbirka Oddih,
2014, t. v., 292–315 str., 29,95 €/knjigo

Prvi del trilogije bratov McCabe priljubljene ameriške pisateljice Maye Banks v ospredje postavi lepo in neustrašno nezakonsko potomko škotskega kralja Aleksandra, Mairin Stuart (naslednico posestva Neamh Álainn, ki pa brez moža ne more dobiti zakonskega otroka, ki bi posestvo podedoval) ter Ewana McCaba, neukročenega poglavarja trdnjave, ki pripravlja svoje bojovnike za vojno z rivalskimi klani. V drugem delu trilogije o bratih McCabe odigra glavno vlogo Alaric, srednji od bratov: sovražniki ga nekoč hudo ranijo, a bojevnik preživi ob pomoči prelepe zdravilke Keeley McDonald. Ewan, starejši Alaricov brat, jo proti njeni volji skupaj z ranjenim Alaricom odvede v družinsko utrdbo, kjer Keeley, kljub temu da ji novi dom sprva ni všeč, še naprej skrbi za srednjega McCaba. Med bojevnikom in zdravilko se začnejo kmalu kresati iskre ljubezni, a kaj, ko se mora Alaric, da bi rešil svojo družino in povečal njeno moč, poročiti s Keeleyjino mladostno prijateljico. Bo na koncu prisluhnil svojemu srcu ali volji družine? Zadnji del omenjene trilogije v ospredje postavi najmlajšega McCaba – Caelena. Po naravi je zadirčen in zlovoljen, kar sploh ni všeč njegovi mladi ženi Rionni, ki je v zakon s Caelenom stopila samo zato, da bi rešila dediščino svoje in njegove družine. Mlada zakonca sta si nenehno v laseh, a potem Rionna preseneti moža in ob napadu osovražnega Camerona pokaže, da je v resnici zelo pripadna svojemu novemu klanu. Trilogija Maye Banks je prežeta z obilo strasti in bojevniškega duha. Osvojila bo ljubitelje ljubezenskih romanov z zgodovinskim pridihom. > **NINA GUGLETA, VESNA SIVEC POLJANŠEK**

ZA ODRASLE

1	Gillian Flynn NI JE VEČ Mladinska knjiga	16,99 €; 34,96 €	○
2	Cheryl Strayed DIVJA Mladinska knjiga	15,99 €; 29,95 €	○
3	Dan Brown INFERNO Mladinska knjiga	16,99 €; 35,96 €	↑
4	Khaled Hosseini IN V GORAH ODZVANJA Mladinska knjiga	15,99 €; 29,95 €	↑
5	Louise L. Hay ŽIVLJENJE JE TVOJE Iskanja	12,48 €	↓
6	James Bowen POTEPUŠKI MAČEK BOB Mladinska knjiga	11,99 €; 24,94 €	↑
7	Jodi Ellen Malpas TA MOŠKI Učila international	12,90 €	↑
8	Nina George SVETLOBA V PROVANSI Učila international	10,90 €	↑
9	Arto Paasilinna NA LOVU ZA SPOMINI Mladinska knjiga	24,94 €	↑
10	E. L. James PETDESET ODENKOV SIVE Učila international	14,90 €	↑

ZA OTROKE IN MLADINO

1	John Green KRIVE SO ZVEZDE Mladinska knjiga	13,99 €; 29,95 €	○
2	Dav Pilkey KAPITAN GATNIK IN STRAHOTNA VRNITEV Mladinska knjiga	11,95 €	↑
3	Dav Pilkey KAPITAN GATNIK IN RAZJARJENO ROHNENJE Mladinska knjiga	11,95 €	↑
4	Jeff Kinney KRUTA RESNICA Grlica	9,95 €; 16,00 €	↑
5	Antoine de Saint-Exupery MALI PRINC Mladinska knjiga	19,95 €	↓
6	Kajetan Kovič MAČEK MURI Mladinska knjiga	12,95 €; 16,95 €	↓
7	Ela Peroci MUCA COPATARICA Mladinska knjiga	12,95 €; 14,95 €; 16,95 €	↓
8	Primož Suhadolčan LIPKO IN SVETOVNI PRVAKI DZS	16,95 €	↑
9	Jeff Kinney HUDA ZIMA Grlica	16,00 €	↑
10	Richelle Mead ZLATA LILIJA Mladinska knjiga	14,99 €; 32,96 €	↑

Znova nevesta

Jane Ashford; prevod: Mojca Žnidaršič

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2014, m. v., 365 str., 12,90 €

Mlada Charlotte Rutherford je v dogovorjenem zakonu nesrečna. V upanju, da jo bo zaščitil, jo je umirajoči oče prisilil v poroko s svojim prijateljem Henryjem Wyldom, ki pa so ga bolj od žene zanimali njen denar in rimski artefakti. Njegova nenadna nasilna smrt preseneti odtujeno družino, nenavadna oporoka pa povzroči, da se Charlotte preseli v gospodinjstvo mladega sira Alexandra, nečaka svojega pokojnega moža. Privlačnosti se sprva upirata, stvari pa se spremenijo, ko začne Charlotte pozornost namenjati šarmantni Edward, daljni sorodnik, ki nima najbolj čistih namenov. Se za Henryjevo smrtjo skriva kaj več? Hitro berljiva ljubezenska zgodba s privlačnimi stranskimi liki in kančkom napete skrivnosti bo posrkala vase ljubitelje ljubezenskih romanov. > **KLARA JARC**

privlačnosti se sprva upirata, stvari pa se spremenijo, ko začne Charlotte pozornost namenjati šarmantni Edward, daljni sorodnik, ki nima najbolj čistih namenov. Se za Henryjevo smrtjo skriva kaj več? Hitro berljiva ljubezenska zgodba s privlačnimi stranskimi liki in kančkom napete skrivnosti bo posrkala vase ljubitelje ljubezenskih romanov. > **KLARA JARC**

Igra z ognjem

Silvia García; prevod: Maja Brodschneider Kotnik

Hiša knjig, Založba KMŠ, 2014, m. v., 319 str., 10,99 €

London leta 1801. Po smrti svoje babice, grofice Dustana, so tri sestre, takrat stare 10 let, Alexandra, Jacqueline in Nicole, pobegnile iz krempljev zlobnega strica, lorda Simmonsa. Ta se jih je želel znebiti, saj naj bi prva, ki bo dopolnila triindvajset let, lahko uveljavila pravico do premoženja ... Dvanajst let pozneje se sestre preživljajo z drobnimi tatvinami in nekega dne najstarejša izmed njih, Alex, zahvaljujoč svoji bujni domišljiji, skuje tatinski načrt. Odšle naj bi na ples v maskah v dvorcu lady Whitehill ter tam poiskale najprimernejšo žrtev in jo okradle. Sočasno se na ples odpravlja Damian, razvpiti lord Zmaj, ki se ga vsi bojijo, da bi ljubici svojega brata Adriana predal opravičilo v njegovem imenu ... Alexandra in Damian se srečata in začne se zapeljiva igra z ognjem, med katero Damian postane žrtev rop, ona pa izgubi dragoceni obesek, ki jima bo spet prekrizal pot, na tej poti pa se bo znašel tudi lord Simmons ... > **NINA GUGLETA**

Zbrano s pomočjo podatkov knjigotrskih mrež in neodvisnih knjigarn, ki jih je zbrala Zbornica knjižnih založnikov in knjigotrzčev pri GZS.

Spletne strani: knjigosled.org, <http://naj10.gzsi> Sponzor: Bukla

Zapuščeni

Cody McFadyen

prevod: Samo Kuščer

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2014, m. v., 462 str., 14,90 €

Agentka Smoky Barrett je pred leti doživela hud šok: množični morilec, ki mu je bila na sledi, se je neke noči pritihtapil v njeno hišo, umoril

moža in desetletno hčer, njo pa brutalno posilil in poškodoval. Ko se že zdi, da se njeno življenje čez nekaj let končno obraca na boljše, tudi po zaslugi njenega novega ljubečega partnerja Tommyja, doživi Smoky na poroki svoje kolegice iz losangeleške FBI nov šok: na prizorišču slavlja odvrže neznanec iz avtomobila Heather

Hollister, žensko, ki jo pogrešajo skoraj osem let. Ta je komaj še pri življenju, povsod ima sledove verig in zdi se, da je

povsem izgubila spomin. Policija pozneje najde še druge žrtve, nad katerimi se je storilec, ki ga h krutim dejanjem vleče zapleten psihološki vzorec, podkrepjen s finančno noto, izživljal podobno kot nad Heather. Bo agentom FBI uspelo razkrinkati zverinskega storilca? Napeta srhljivka, napisana po vseh pravilih svojega žanra!

> VESNA SIVEC POLJANŠEK

... napeta srhljivka ...

Angel smrti

Camilla Läckberg

prevod: Danni Stražar

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2014, m. v., 448 str., 12,90 €

Patrik Hedström in Erica Falck sta več kot zgolj lika iz švedskih romanov priljubljene pisateljice Camille Läckberg. Detektivu in pisateljici, ki sta se prvič poja-

vila v romanu *Ledena princesa* (original iz leta 2004, prevod v letu 2011), je Läckbergova v svojih zgodbah vtisnila toliko duha in karakterja, da sta osvojila srca milijonov bralcev po vsem svetu. Na otoku Valö blizu znane vasice Fjällbacka že več desetletij ostaja nerešena skrivnost izginotja neke družine. Ebba, najmlajša članica te družine, na dan tragedije stara komaj eno leto in edina, ki je preživela, se po mnogih letih z možem

... nerešena skrivnost ...

Mårtenom vrne na otok, da bi obnovila domačo hišo in morda pozabila žalostno izgubo njunega sinka. A med prenovo se začnejo znova dogajati ne navadne reči, ki najprej privabijo radovedno Erico, potem pa seveda zahtevajo tudi nujno ukrepanje policista Patrika, ki začne znova brskati po nerešenem primeru Ebbe družine. Kaj se jim je pravzaprav zgodilo in zakaj? > RENATE RUGELJ

Spartak; Kri in pesek

Mark Morris

prevod: Jernej Zoran

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2014, m. v., 255 str., 10,90 €

Spartak je eden izmed izjemno priljubljenih in najbolj znanih zgodovinskih osebnosti. Razpoložljivi viri o njegovem življenju so pogosto protislovni, saj

je bilo to popolna uganka. V Kapuo je verjetno prišel kot vojni ujetnik in po zaslugi svoje nepreksljive trdnosti kmalu postal znan gladiator. Pričujoči drugi roman, napisan po predlogi televizijske nadaljevanke, se osredotoča na Spartakovo življenje v hiši gospodarja, laniste Kvinta Batiata, in njegove žene Lukrecije, ki živita od gladiatorskih borb. Ko v mesto pride bogat sicilijanski trgovec Hieronim, ki je tudi sam navdušen nad igrami, zelo hitro postane močna konkurenca Batiatovi in Solonovi gladiatorski hiši. Rivalstvo se začne v obliki krvavih borb, med katerimi postane očitno, da je nekaj narobe; najprej s Solonovi gladiatorji, nato pa tudi z Batiatovimi. V Kapui začnejo krožiti govornice, da je skrivnostna bolezen delo črne magije in čarovništva, Spartaku pa ne preostane nič drugega, kot da odkrije resnico, ki se skriva za spletkami in lažmi. Ali se bodo nepremagljivi gladiatorji tudi tokrat postavili po robu usodi? > NINA GUGLETA

NaProstem.si

- **Svetujemo pri izbiri:** pohodniška obutev, palice, nogavice, aktivno perilo, nahrbtniki...
- **Priprava na izlete:** načrtovanje, obvezna pohodniška oprema, navigacija in aplikacije za pametne telefone...
- **Izleti za vse okuse:** družinski sprehodi, poldnevna potepanja in zahtevne celodnevne avanture...

ZA VEČ INFORMACIJ SKENIRAJTE QR KODO

Kupite jo: v trafikah, na poštah in bencinskih servisih po Sloveniji
 Naročite jo na spletu: www.bit.ly/naprostem Več na: www.naprostem.si
 Sodelujte v nagradnih igrah: www.facebook.com/naprostem.si

Nora na fanta

Bridget Jones, knj. 3

Helen Fielding

prevod: Radojka Manfreda Modic
Mladinska knjiga, zbirka Oddih,
2014, t. v., 522 str., 32,96 €

Helen Fielding

Za vse, ki smo se na prelomu tisočletja hahljali prikupno zmedeni, rahlo nevrotični dvaintridesetletni Londončanki, ki se je dnevno borila z odvečnimi kilogrami in srčno iskala fanta svojih sanj (*Dnevnik Bridget Jones*, 1999) in ga v nadaljevanju tudi našla v prikupnem odvetniku Marku Darcyju (*Bridget Jones, Na robu pameti*, 2000), je tukaj nov paket življenjskih nauk. Ampak, pozor! Bridget je zdaj stara 51 let!

Po tragični nesreči ljubljenega moža Marka je ostala sama z dvema majhnima otrokoma in kupom starih prijateljev, ki ji pomagajo prebroditi težke čase. In ko se počasi začne znova postavljati na noge, pridno hujša, (zredila se je na okroglih 80 kilogramov), končuje scenarij za film in otrokoma pomaga pri šolskih obveznostih, v njeno življenje stopi Roxster. Zabaven, pozoren in ljubeč moški, no ... fant, star, khm, no, skoraj bo star 30 let. In čustveni vrtiljak, ki ga dopolnijo še zapleti s šolskim učiteljem, težavne mame drugih otrok, novodobna komunikacijska sredstva in drugo, se lahko začne. > RENATE RUGELJ

Ko šepetajo ciprese

Yvette Manassis Corporon

prevod: Neža Ropret

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2014, m. v., 315 str., 10,90 €

Grški miti in legende so na majhnih in oddaljenih otočkih še kako živi in to velja tudi za Erikuzo, turistično nezanimiv otok, kjer življenje teče veliko počasneje in se vsi domačini med seboj dobro in dolgo poznajo. Ko se mlada vdova Daphne, izseljenska hči, iz Amerike vrne na otok k ljubljeni babici (ja-ji), da bi se z njenim privoljenjem v drugo poročila s premožnim ameriškim bankirjem, se v velikem pričakovanju zgane malo mesto in vsi njegovi prebivalci. Daphne na otoku obuja spomine na poletja, ki jih je preživela z ja-jo, in poskuša ponovno najti stik s svojo hčerko, ki jo je zaradi obilice dela v New Yorku zelo zapostavljala. Dnevi minevajo v veseljem druženju s sorodniki, pričakovanju poroke in pripravi slastnih grških specialitet, a ostarela in bolehnja ja-ja sliši ciprese, ki pravijo, da Daphne čaka drugačna pot. > RENATE RUGELJ

Pesem lune in morja

Nina George

prevod: Maruše Mugerli Lavrenčič

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2014, m. v., 280 str., 10,90 €

Šestdesetletna Marianne na izletu v Parizu ugotovi, da nima niti enega razloga več za življenje. Med večerjo z odtujenim in hladnim možem Lotharjem ter drugimi sopotniki na lepem

vstane od mize in odhiti iz lokala do bližnjega mostu, s katerega se želi pognati v hladno Seno. A njen načrt prekriža neznanec, ki jo reši načrtovane smrti. Policisti jo odpeljejo v bolnišnico, a Marianne od tam zbeži že naslednji dan in se, presenečena nad svojima odločitvijo in pogumom, odpravi v Bretanijo, ki si jo že dolgo želi obiskati. V pokrajini, polni omamne svetlobe in dišečega morja, začne ob pomoči novih prijateljev in številnih dogodkov, ki ji kažejo, da je na pravi poti, postopoma odganjati sence preteklosti in se začeti učiti življenja tukaj in zdaj. Prikupni ljubezenski roman sporoča, da ni nikdar prepozno za sanje! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Varuh

Nicholas Sparks

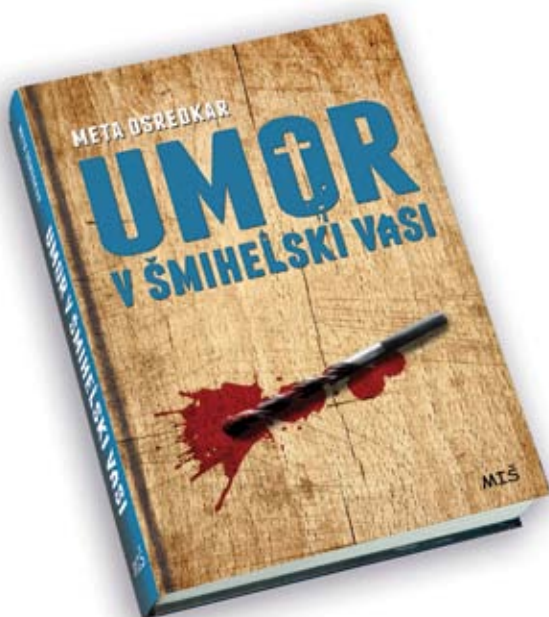
prevod: Ljubica Klančar

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2014, m. v., 440 str., 12,90 €

Mladi vdovi Julie nekaj tednov po moževi smrti na domači prag dostavijo njegovo posmrtno darilo – Singerja, mlado nemško dogo in pismo z obljubo, da jo bo varoval, ter naročilom, naj bo srečna. Po nekaj letih žalovanja je Julie počasi pripravljena poiskati novo ljubezen. Richard je na videz popoln moški, s katerim gre Julie na nekaj zelo prijetnih zmenkov, vendar kmalu ugotovi, da se ji ob njem kolena ne zmeščajo. Presenečena pa spozna, da jo do tega pripravi dolgoletni prijatelj Mike, ki ji zmeraj stoji ob strani. To ni prav nič vseč Richardu, ki skriva tudi svojo temnejšo plat. Za Julie in Mika se začne prava nočna mora in samo vesela sta lahko, da imata Singerja. Jim bo skupaj uspelo premagati laži in prevare nevarnega ljubosumneža? > KLARA JARC

Tipična slovenska vas,
netipična slovenska kriminalka.

Naročite na www.zalozbamis.com
Poština je brezplačna!

MIŠ

JESENSKE DELAVNICE ZA ZALOŽNIKE IN KNJIGOTRŽČE

DRUŠTVO SLOVENSkih ZALOŽNIKOV

Društvo slovenskih založnikov bo organiziralo sklop štirih tematskih delavnic na temo založništva in knjigotrštva, ki jih bodo vodili uveljavljeni domači strokovnjaki iz različnih področij.

Delavnice, ki so namenjene praktični izmenjavi znanja in izkušenj znotraj branže, bodo potekale ob četrtnih, med 13h in 17h na lokaciji v Ljubljani (lokacijo bomo sporočili naknadno in je odvisna od števila prijav).

Prvi delavnici se bosta odvijali pred Frankfurtskim knjižnim sejmom. Drugi dve delavnici bosta organizirani med 16. oktobrom in 13. novembrom, prav tako ob četrtnih, med 13h in 17h. Točna datuma in lokacija bosta objavljena najkasneje do 22. septembra.

Cena ene delavnice je 15 eur, paket vseh štirih delavnic pa 49 eur. Možen tudi popust v primeru prijave več kot treh udeležencev iz enega podjetja.

Prijave sprejemamo na: renata.odlazek@rokus-klett.si

1. delavnica, 25. september:
KAKO USPETI NA PRODAJNIH POLICAH,
Darja Horvat – Promostil

2. delavnica, 2. oktober:
**KOMUNIKACIJSKE STRATEGIJE V ZALOŽNIŠTVU
IN KNJIGOTRŠTVU**, Vesna Sodnik - Beseda

3. delavnica, datum bo sporočen naknadno
KLJUČ DO USPEHA JE PRAVA NASLOVNICA,
Žare Kerin - Futura

4. delavnica: datum bo sporočen naknadno
UREJANJE KNJIG: TAKO IN DRUGAČE, pogovor z
izkušenimi uredniki in njihov pogled na izbrane
primere bo moderiral dr. Samo Rugelj – UMco.

Vljudno vabljeni!

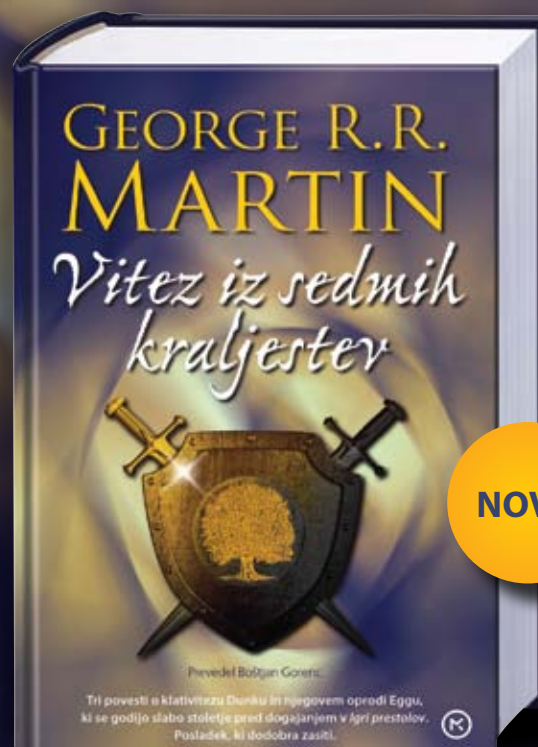

PRED IGRO PRESTOLOV SO BILE 3 SOČNE POVESTI ...

VITEZ IZ SEDMIH KRALJESTEV
prevod Boštjan Gorenc

Slabo stoletje pred dogajanjem v *Igrah prestolov*, v času vladavine zmajske rodbine Targaryen, se vršijo tri napete in privlačno napisane povesti o nič kaj imenitnih in še manj bleščečih dogodivščinah klativiteza Dunka in njegovega oprode Egga. Posladek, ki dodobra zasiti.

Cena: 29,95 €

NOVO

Na smučanje ne dam kaj dosti. Leta priseganja na njegov višji, malodane narodotvorni smisel, ki sem mu bil podvržen med svojim odraščanjem v času postopnega zatona jugoslovanske ideje, so naredila svoje. Vendar je naključje hotelo, da se mi je ravno v zvezi z njim nekoč razjasnila tista dodatna, višja razsežnost vrhunskega športa, ki je za posameznika pogosto pomembnejša od gole tekmovalnosti. V neki televizijski oddaji je takrat že športno tekmovalno upokojena Mateja Svet tako vznesenno razlagala o iskanju, čakanju, doživljanju popolnega zavoja, da se mi je v hipu odprlo, kaj je tisto, kar loči dobre od odličnih: strast stremjenja k doseganju lastnih idealov. To seveda ne velja le za šport, temveč za vsako dejavnost, ki se je poklicno opremimo.

UREDNIŠKI TEK ZA PIŠOČIMI ULTRAMARATONCI

Marsikdo je kdaj resneje treniral kak šport, tako kot je vadal inštrument, poznal imena vseh svetovnih držav z njihovimi glavnimi mesti, pomembnejše letnice, periodni sistem ... Tako kot smo vsi kdaj v življenju brali knjige, če ne drugače, ker se je moralo, a le redke nas je odneslo tako daleč, da nas je začelo zanimati tudi »kako deluje« – pa najsi gre za konkreten rezultat dela ali »sistem«, v katerem je to delo nastaja in ima zato za nas še poseben pomen. Le redki so si pripravljene beliti glavo s predstavami o tem, kako bi bilo lahko nekaj napisano še bolje, lepše, nazorneje, udarnejše ... popolno, in začno strastno zasledovati »višji smisel« svojega pisateljskega početja ali pisanja drugih. Zadnje razlikovanje nikakor ni nepomembno. Vsi pač še nismo odkrili oziroma dokazali nepogrešljivega daru, ki odpira vrata v območje doseganja idealov, zato smo postali toliko bolj pozorni na sestavine in začimbe, ki nam vtis doseženega ideala lahko vsaj pričarajo. Tako kot športni svet za doseganje veličine potrebuje komentatorje, navijače in trenerje, ki so ali pa niso bili nekoč tudi dobri igralci, v literarnem svetu obstajajo strastni bralci, sanjači, kritiki in uredniki, ki si prizadevamo izboljševati dosežke drugih.

Seveda tudi na tem »pomoznem« področju razlikujemo povprečne rezultate od dobrih in odličnih. Pri tem se sicer radi prerekamo, kaj komu več pomeni in kaj za koga več šteje, a vsem je skupna iskateljska potreba, vsi imamo nekje varno spravljene modelčke idealov, ki lahko pod določenimi pogoji plujejo, letijo in pristajajo. Ko me kdo angažira kot knjižnega urednika, v meni vedno zbudi tisto primarno zanesenjaštvo, delovni vzgib, ki ga je še najlažje opisati kot »poskusimo nekaj narediti še bolje«. Pogoji zato niso vedno pravi, material ni nujno obetaven, komunikacija ne steče vselej tako, kot bi si človek želel, a skoraj vsaka izkušnja je poučna, saj nastaja na stiku med vsaj dvema svetovoma, vsaj dvema vrednostnima sistemoma.

Ko so me trije uveljavljeni pisci, bogatejši za izkušnjo ultramaratonske tekaške preizkušnje, povabili k sodelovanju pri takrat še nastajajoči knjigi *Ultrablues*, ki se mu že zaradi ljubezni do obojega nisem mogel odpovedati, sem se znašel pred posebnim izzivom – vedelo se je že, kdaj bo knjiga izšla, kar v klasičnem proizvodnem procesu ni gotovo dejstvo, saj so prav uredniki tisti, ki o teh dejavnostih smejo in tudi morajo odločati. Oznaka »umetnost počasnosti«, kakor je svojo izkušnjo priprav in sodelovanja na ultramaratonu v knjigi opisal eden izmed njenih avtorjev, se je pri tem hitro zaslusala kot cinična opazka. Predvideni čas, ki ga knjiga pred izidom še ima na voljo, je namreč narekoval hitro delo, kar je v uredniškem delovnem procesu precejšnja težava, saj je pred novim branjem težko doseči distanco do prejšnje delovne verzije, zato je v takšnih okoliščinah toliko bolj potreben in dragocen vsak dodatni bralec. Če je za to posebej kvalificiran, še toliko bolje. Potem je tu še pričakovana oteževalna okoliščina, da je *Ultrablues* knjižni projekt več avtorjev in da se glasovi v njihovi ekipni zgodbi ves čas izmenjujejo, do-

polnjujejo in prepletajo. Del priprav so namreč opravili sami – kot so bolj same in problemsko osredotočene tudi njihove misli –, velik del pa tudi skupaj, tako da vsak izmed njih posebej opiše skupno tekaško izkušnjo. Ravno v tem se po mojem skrivata največja past in, na drugi strani, izziv: kako doseči, da bi se njihovi glasovi – vsak s svojim prepoznavnim avtorskim »naglasom« – pri tem lepo dopolnjevali in redko prekrivali, kako točke prekritja smiselno uporabiti besedilu v prid, doseči zeleni pripovedni učinek, ki ga še najlažje opišem kot rašomonjado, kjer je vsega ravno prav, da ustrezno opiše značaj vsakega od pripovedovalcev in ujame dogajalno dinamiko, po drugi strani pa s ponovitvami ne zaide v dolgoveznost. Ta »dramski« učinek smo v zgoščeni obliki bralcem ponudili že pred vstopom v osrednji del knjige, v prologu, kjer je gotovo predstavljen najbolj nazorno in, ja, dramatično.

Svoje vloge pri knjigi že od samega začetka nisem doživljal kot avtoritativne in določevalne, nisem imel tistega značilnega občutka, da moram pred bralci upravičiti svoj izbor in njegovo končno podobo, temveč sem k izzivu pristopil predvsem kot (po)svetovalec in pomočnik. In natančno to sem tudi – dobil: marsikateri nasvet in pomoč pri iskanju odgovorov na določena vprašanja čisto praktične narave. Od avtorjev *Ultrabluesa* sem se učil, kako se v mojih letih, in še pri kakšnem čez, lotiti velikih telesnih izzivov, kako se izviti iz pogubne spirale nenehnega pritoževanja in samoopravičevanja, kako vse skupaj uskladiti s službenimi obveznostmi in potrebami družine ... skratka: kako se sodobnemu svetu postaviti po robu s preseganjem lastnih robov.

Ker nas naslov knjige asociativno najprej odnese v glasbene vode, naj bo takšna tudi moja sklepna primera: Pete Townshend, frontman skupine The Who, je ob neki priložnosti izjavil, da so s svojim razbijskim pristopom in glasnostjo želeli doseči predvsem to, da obiskovalci njihovega koncerta ne bi mogli več slišati lastnih misli. V tem vidim posrečeno povezavo s tekmo, saj nam tudi ta pomaga preglasiti neželene misli, zato ni čudno, da pri rednih izvajalcih spodbuja občutke, podobne odvisnosti. *Ultrablues* pa je mnogo več kot le priročnik o tem, kako se lotiti svojega ultramaratona. Je knjiga o tem, kako pomembno je v našem življenju presegati navidezne omejitve, kljubovati varni spravljenosti v udobje in pripadati nečemu, kar nas druži in povezuje: želja in potreba po gibanju. Je torej hvalnica eni najmočnejših, najdostopnejših in najbolj zdravilnih drog, s katerimi se je človeštvo kadar koli spoznalo. Tako kot na vsakem cilju, se tudi na cilju ultramaratona izkaže, da je bila pomembnejša od njega pot sama. Da si nove cilje zastavljamo predvsem zaradi iskanja novih poti, ki nam preprečujejo, da bi se ustavili in mislili misli, ki jih ne želimo misliti. Da bi še naprej zavzeto sledili lastnim idealom, ki nas vlečejo in včasih tudi priganjajo naprej. Tekme je konec, življenje se nadaljuje. Pomembno je vedeti kam in se ne ustrašiti tega kako.

Foto: Diego Videmšek

Zgodovina slovenskega celovečernega igranega filma I.

Slovenski klasični film (1931-1988)

Peter Stankovič

Fakulteta za družbene vede,
2013, t. v., 739 str., 29 €

In ko smo že mislili, da se na področju slovenskega filmskega zgodovinarstva dolgo časa ne bo zgodilo nič novega, saj so nedavno izšle knjige *Filmografija slovenskih celovečernih filmov 1931–2010* (uredil Samo Rugelj), *Zgodovina filma na Slovenskem 1896–2011* Zdeneta Vrdlovca in *Maškarada: Strašne fantazije slovenskega filma (1948–1990)* Marcela Štefanciča, jr., je s svojo različico zdaj nekoliko nepričakovano udaril še Peter Stankovič, sicer izredni profesor na katedri za kulturologijo ljubljanske FDV, ki je leta 2005 že napisal knjižico o slovenskem partizanskem filmu z naslovom *Rdeči trakovi*. V obsežnem, barvno ilustriranem delu Stankovič postreže s svojo analitično prizmo, nekoliko drugačno od tistih iz prej naštetih knjig, saj zgodovino slovenskega filma razbije na desetletja ter skuša znotraj posameznega desetletja poiskati tudi neko vsebinsko ali pa strukturno koherentnost, ki veže filme posameznega obdobja. Trideseta leta so v tem smislu neke vrste zastranitev, saj smo imeli samo dva celovečerna filma, prav tako štirideseta leta, ki so obdelana v kratkem poglavju Slovenski film med drugo svetovno vojno. Malce daljše je poglavje, Povojna kinematografija: Triglav film in revolucionarna agitacija, monografija pa zares vzleti šele v nadaljevanju. Petdeseta leta ima avtor za desetletje komercializma in pojava Vibe kot alternative, šestdeseta leta so bila po avtorjevem mnenju ključna za vznik avtorskega filma, sedemdeseta leta ima za desetletje filma dediščine, umetniškega filma, komercializma in socialnega feljtona, v osemdesetih letih pa se že čuti avtorska ustvarjalna kriza, ki se je do konca tega desetletja samo še poglobila. Stankovič tako knjigo sklepa z omnibusom P. S., ki dobro ponazarja to vse bolj izpraznjeno desetletje, hkrati pa je to zadnji film pred Kozoletovim *Remingtonom*, v katerem prvič vidimo ameriški avto. V tem je avtor knjige videl tudi praktično prelomnico za delitev zgodovine v dva dela. Čakamo na nadaljevanje! > SAMO RUGELJ

Kako ujeti gibljive podobe
Fotografija v filmu in video; Filmska in videomontaža
Radovan Čok
UMco in JSKD, 2014, m. v., 166 str., 24,90 €

Kako ujeti gibljive podobe, priročnik Radovana Čoka, izjemno tankočutnega in vsesplošno razgledanega direktorja fotografije, dolgoletnega pedagoga na AGRFTV in seminarjih JSKD, snemalca, fotografa in mentorja, je nov korak k bogatjenju slovenske vizualne kulture, izobrazbe in »filmskega mišljenja«. Prvi je bil izjemno uspešen priročnik Jovana Jovanoviča *Uvod v filmsko mišljenje*, ki je dokazal, kako nujno potrebujejo slovenski medijski ustvarjalci tudi teoretsko podporo in razmišljanje o kreativni rabi sodobne tehnologije in tehnike pri svojem ustvarjanju!

Čok v tej knjigi kompetentno spregovori o temeljih vizualne kulture, o filmski in elektronski tehniki snemanja in montaže, njihovih metodah in načinih uporabe, vse to pa v luči namena, da bo ustvarjalec gibljivih podob – bodisi ljubitelj ali profesionalc, ta meja se po svetu in pri nas vse bolj zabrisuje – izвлеkel največji možni ustvarjalni učinek ter gledalcu ponudil polnovreden in umetniško prepričljivo vizualen izdelek. To avtor počne z različnimi praktičnimi primeri, ki so podkrepljeni z množico ilustracij, skic in fotografij, ob tem pa nas Čok kot izjemen poznavalec hkrati popelje skozi zgodovino filmske umetnosti in filmske fotografije in esteti-

ke vse do danes. *Kako ujeti gibljive podobe* je nepogrešljiva knjiga za vsakega sodobnega filmskega in video ustvarjalca! > PETER MILANOVIČ JARH

Roel in Sonja Bouwkamp

BLIZU DOMA PRIROČNIK ZA DELO Z DRUŽINAMI

trda vezava, 385 str., 29,90 EUR

Knjiga, ki ponuja shematski pregled interakcij med otroki in starši ter svež pristop k strokovnemu delu z družino in s tem dodaja dragocen prispevek k razumevanju teh kompleksnih odnosov.

ZA STROKOVNJAKE IN STARŠE!

AVTORJA PRIHAJATA V BLIŽINO VAŠEGA DOMA!

Avtorja knjige *Blizu doma*, Roel in Sonja Bouwkamp, bosta konec septembra obiskala Slovenijo in z bralci delila svoje dolgoletne izkušnje. Predstavitve avtorjev in knjige bo na gradu Kodeljevo (Ljubljana) v soboto, 27. 9. 2014, ob 11.00 uri.

Vabljeni!

Znanstvena založba FF in Knjigarna FF (v pritličju Filozofske fakultete), Aškerčeva 2, Ljubljana
T: 01 241 11 19; E: knjigarna@ff.uni-lj.si
<https://knjigarna.ff.uni-lj.si/>

Janez Puhar (1814–1864)

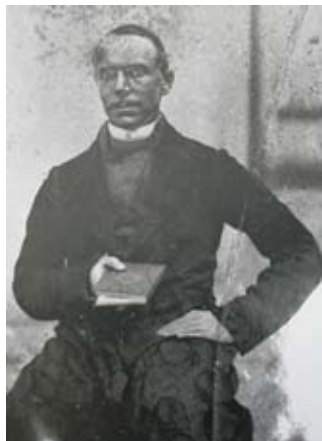
Prvi slovenski fotograf in
fotografski izumitelj

Damir Globočnik

Celjska Mohorjeva družba,
2014, t. v., 111 str., 25 €

Janez Puhar (1814–1864) je slovenski izumitelj, ki je slovensko fotografijo zapisal na svetovni zemljevid razvoja fotografije, a smo nanj skorajda pozabili. Leto 2014 je *Puharjevo leto*, praznujemo 200. obletnico njegovega rojstva. Pričujoča monografija to praznovanje lepo dopolnjuje; Puharja prikazuje kot vsestransko nadarjenega človeka – fotografa izumitelja, pisca pesmi, glasbenika in naravoslovca – čeprav je bil njegov osnovni poklic duhovniški. Leta 1842 je uspel z inovacijo fotografije na steklo oz. svetlopisom, kot ga je poimenoval sam. S svojim izumom je za pet let prehitel francoskega častnika Abela Niepcea de Saint-Victorja (1805–1870), ki v večini svetovne literature velja za izumitelja fotografije na steklo. Puhar pač v tistem času ni imel takšnih možnosti za promocijo svojega izuma, pozneje pa je tudi on doživel vrsto mednarodnih priznanj. Njegova fotografska zapuščina je bolj ali manj izgubljena, večino ohranjenih del pa skrbno hrani Narodni muzej Slovenije v Ljubljani. > SABINA BURKELJCA

Pravi pogum

Neverjetne zgodbe o preživetju
in junaštvu, ki so vplivale na moje
življenje

Bear Grylls

prevod: Slavica Jesenovec Petrovič,
Borut Petrovič Jesenovec

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2014, m. v., 365 str., 12,90 €

Beara Gryllsa štejejo za enega velikih pustolovcev našega časa, pri nas pa že poznamo njegovo avtobiografsko knjigo *Blato, znoj in solze* ter priročnik *Preživetje v naravi*. S *Pravim pogumom* je stopil na novo področje, saj je v knjigi nanizal zbirko epskih pustolovskih zgodb, ki pričajo o volji po preživetju in navdihujejo Gryllsa vse do današnjih dni: od Louisa Zamperinija (preminil je pred nekaj meseci, pri 97 letih), ki je med drugo svetovno vojno najprej preživel desetine

... naniza zbirka
epskih pustolovskih
zgodb...

dni na splavu, potem pa še brutalno večletno japonsko ujetništvo, po katerem pa je vseeno odpustil svojim mučiteljem, tudi najbolj zloglasnemu, ki pa po vojni ni zmozel moralnega poguma, da bi se srečal z njim

(jeseni pride v kino njegova zgodba pod naslovom *Unbroken*, ki jo je režirala Angelina Jolie), do Arona Ralstona, ekstremnega kolesarja po slikovitih kanjonih, ki si je moral za osvoboditev izpod skale odrezati roko (njegovo zgodbo je nazorno prikazal angleški režiser Danny Boyle v filmu *127 ur*). Seveda pa vmes dobite še zbirko nekaterih najbolj znanih raziskovalcev našega časa, od Johna McDoualla Sturta, ki je neuničljivo večkrat prečil divjo Avstralijo, do Thora Heydahl, ki se je s Kon-Tikijem odpravil čez ocean. Epske zgodbe, ki jih Grylls strne v njihovo koncentrirano bistvo. > SAMO RUGELJ

ULTRABLUES

POGOVOR IN PODPISOVANJE KNJIG

torek, 16. 9., ob 19. uri
Mladinska knjiga, Knjigarna Wolfova, Ljubljana

četrtek, 2. 10., ob 19. uri
Mladinska knjiga, Dom knjige Koper

torek, 7. 10., ob 18. uri
Mladinska knjiga, Mestna knjigarna Novo mesto

sreda, 8. 10., ob 18. uri
Mladinska knjiga, Mestna knjigarna Maribor

četrtek, 16. 10., ob 18. uri
Mladinska knjiga, Knjigarna Konzorcij, Ljubljana

BOŠTJAN VIDEMŠEK

SAMO RUGELJ

ŽIGA X GOMBAČ

Kako so se trije kompanjoni lotili ultramaratona

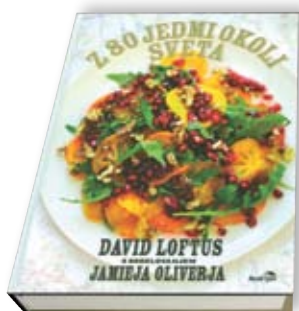
Z 80 jedmi okoli sveta

David Loftus s sodelovanjem

Jamieja Oliverja

prevod: Maja Kraigher

Modrijan, 2014, t. v., 287 str., 34,90 €

Kaj se zgodi, če se na enem mestu znajdetaj svetovno priznani fotograf hrane, ki si je med delom oblizoval prste ob dobrotah največjih kuharskih mojstrov, ter kuharski guru, ki mu iz rok (dobesedno) jé (skoraj) ves svet? Takšno sodelovanje lahko rodi le knjigo, kot je ta! In vredno jo je vzeti v roke! Pa ne le zaradi vseh jedi in spremljajočih receptov, ki so v njej, pač pa zato, ker se za običajno »kuharico« skriva mnogo več. V prvi vrsti vas bodo osvojile fantastične fotografije avtorja knjige Davida Loftusa: kar 350 dni na leto se ta fotograf potepa po vseh koncih sveta, da bi najslastnejše grizljaje fotografiral v njihovi najlepši luči. In tu je še fotografov prijatelj Jamie Oliver, ki je v knjigo zamešal nekaj svojih inovativnih receptov. Ob njegovih so nanizani še recepti znanih ali manj znanih kuharskih mojstrov z vse zemeljske oble, ki jih je Loftus obiskal v njihovih kulinaricnih svetiščih. In da ta knjižna poslastica še bolj tekne, jo je njen avtor začel s prigodami, povzetimi po legendarni knjigi Julesa Verna *V 80 dneh okoli sveta*. Loftusova knjiga tako predstavlja kulinaricni vodnik po tistih poteh okrog sveta, ki jih je prehodil (in se na njih tudi obilno mastil z odlično hrano) slavni knjižni junak Phileas Fogg. Inovativno, slastno branje, torej! > **VESNA SIVEC POLJANŠEK**

Stevija; Čudežno sladilo

Brigitte Speck; prevod: Miriam Drev

Celjska Mohorjeva družba,

2014, t. v., 136 str., 25 €

Tržna dostopnost že pred časom odkrite stevije, naravnega nadomestila za sladkor iz sladkornega trsa in pese, pa tudi za različne sintetične izdelke, je prinesla olajšanje za množice ljubiteljev »navadnih« sladkarij, ki so se morali zaradi zdravstvenih težav tej skušnjavi odpovedovati. Knjiga nadaljuje in dopolnjuje sporočilo *Peciva s stevijo*, doslej prvega pri nas objavljenega dela iste avtorice o lastnostih steviol glikozida ali steviozida, izvlečka iz medeno sladkih listov grmičaste južnoameriške rastline. Prinaša še več receptov in drugih koristnih napotkov za pripravo sladkih jedi s tem naravnim sladilom brez kalorij, razvrščenih v pet poglavij: Napitki in jogurti, Posladki, Drobnopecivo in kolači, Kompoti – marmelade – pene in Sladkokislo – čatniji. Na koncu je nanizanih še nekaj zgoščenih informacij o vlaganju in stevijinih kapljicah. > **IZTOK ILICH**

Orodjarna

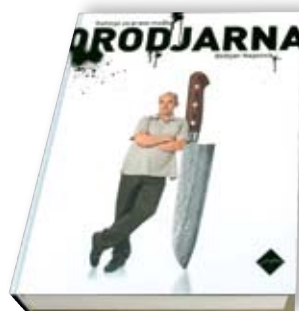
Kuhinja za prave moške

Boštjan Napotnik

fotografije: Tomo Jeseničnik

ilustracije: Ciril Horjak

Cankarjeva založba,
2014, t. v., 273 str., 27,96 €

Uspešnica *Kuhinja za prave moške* je dobila nadaljevanje! Avtor v njem ponuja na vse strani sveta segajoč izbor receptov tako za znane jedi, kot so tatarski biftek, goveji karpacho ali idrijski žlikrofi, seveda po njegovo, kot tudi za čisto svoje recepture, številne s samosvojimi imeni, kot so na primer bližnjična rižota, pomtri, goveji 16.30, jag-jog in čoko šmorn, kar vse dobesedno pričara v svoji vse prej kot razkošni kuhinji. Sicer pa si je knjigo bolj kot zbirko receptov z duhoviti komentarji vred zamislil kot opomnik na to, da imamo štedilnik, ponev, nož, pečico, palični mešalnik, kuhalnico in sploh skoraj vsa orodja za preprosto in okusno kuharico po navadi že čisto pri roki, le zgrabitih jih je treba in z njimi pripraviti nekaj dobrega. In si, kot opozarja prvo pravilo, zraslo iz Napovih izkušenj, za vse vzeti tudi čas. Pisna navodila ponekod spremljajo nazorni slikovni prikazi zaporedja postopkov. > **IZTOK ILICH**

Resnično zdravo

100 bazičnih vegetarijanskih receptov

Natasha Corrett, Vicki Edgson

fotografije: Lisa Linder

prevod: Jana Lavtižar

Narava, 2014, t. v., 192 str., 26,90 €

Kuharski priročniki za vegetarijance so s to knjigo, ki deli jedi na bazične in kisle, dobili svojevrstno nadgradnjo. Resnično zdrave so samo prve, kar po prepričanju avtoric pomeni, da je bazično prehranjevanje prava pot do trdnega zdravja in dobrega počutja, medtem ko prav tako pomembno ravnate med bazičnimi in kislotovornimi jedmi izboljša prebavo in telesu daje energijo. Jestiti bazično pomeni uživati sveža, naravno pridelana, predvsem vegetarijanska živila, pri čemer pa ne gre za dieto, ampak za temeljito spremembo življenjskega sloga. Presežek kislotovornih živil v telesu namreč povzroča neravnotežje, kar se kaže z glavoboli, bolečinami v sklepih in mišicah, nespečnosti, napenjanju in drugih tegobah, ki se jih da namesto s farmacevtskimi pripravki odpraviti tudi z resnično bazičnimi jedmi, med katere poleg različnih vrst zelenjave in alg spadajo tudi po okusu kisli kivi, limone in limete. > **IZTOK ILICH**

leo, leo,

projekt motiviranja za branje, ki spodbuja pridobivanje medkulturne zmožnosti in igranje usmerja v poglobljeno razumevanje literarnega besedila,

poteka tudi v šolskem letu 2014/2015.

K sodelovanju vabimo vrtnice, šole (od 1. do 5. razreda), knjižnice, posameznike, ki si prizadevajo za razvijanje bralnih navad.

V okviru projekta ponujamo:

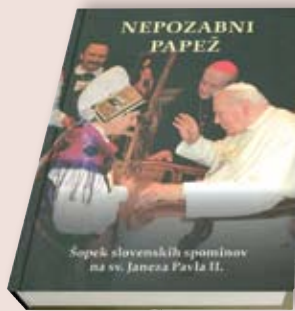
- © brezplačno izvedbo **bralno-motivacijskih delavnic**,
- © izvedbo preizkušenih, a v Sloveniji **novih strategij motiviranja za branje literarnih besedil**,
- © delo z **dvojezičnimi literarnimi besedili** v slovenščini in uvodoma tudi v španščini (za izvedbo znanje španščine ni potrebno),
- © že izdelana **didaktična gradiva** (priročnik, spletna stran),
- © **praktična usposabljanja mentoric in mentorjev** branja z novimi strategijami motiviranja za branje.

PRIJAVE za sodelovanje v projektu sprejemamo do 29. novembra 2014.

Več informacij in prijavnih obrazci so dostopni na www.malinc.si, info@malinc.si, telefonu 01 361 6699 ter 040 170 492.

Nepozabni papež

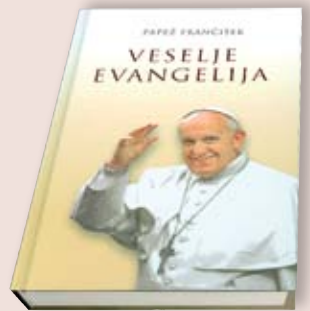
Šopek slovenskih spominov na sv. Janeza Pavla II. urejanje: Franci Petrič, Igor Vojinovič
Družina, 2014, t. v., 191 str., 29,50 €

»So ljudje, ki bistveno zaznamujejo svet. Med te zagotovo spada papež Janez Pavel II.« Ta in podobne misli prežemajo pričevanja Slovencev, ki se jih je dotaknil prvi slovanski papež. V pričujoči lepo oblikovani barvni monografiji je na kratko opisana njegova življenjska pot od rojstnih Wadowic na Poljskem pa vse do zadnjih dni. Posebej poudarjen je velik pomen njegovih filozofskih del za Cerkev in posameznike ter pomen njegovega sodelovanja na cerkvenih zborovanjih. Bil je papež v službi Kristusa in človeka, kar so ljudje začutili. Pričevanja ljudi, ki so se jih njegova dejanja dotaknila, so razdeljena po tematskih poglavjih, kot so: Papeževa obiska v Sloveniji, Spomini otrok na Janeza Pavla II., Znani Slovenci in Slovenke o papežu in drugo. Delo Janeza Pavla II je navdihovalo mnoge kristjane, približeval je krščanski nauk in veliko naredil za edinost med kristjani, ravnodušni pa niso ostali niti neverujoči. Njegovih 26 let papeževanja zagotovo ne bomo pozabili, ob prebiranju knjige pa se bo marsikdo spomnil tudi kake svoje izkušnje in prijaznega svetega moža, ki je svoje življenje posvetil ljudem. »Papež 'ma vas rad.« > **KLARA JARC**

Veselje evangelija

Apostolska spodbuda papež Frančišek; prevod: Anton Štrukelj
Družina, zbirka Cerkevni dokumenti, 2014, t. v., 191 str., 19,90 €

V krščanstvu pomeni evangelij »dobro oznanilo« in se nanaša na biblijski opis Kristusovega nauka, dela in življenja, kot so ga zapisali evangelisti. V pričujoči knjigi, ki nagovarja vse krščanske vernike, je papež Frančišek še posebej poudaril pomen veselega oznanjevanja evangelija danes in milosrčno, kot zna le on, nakazal tudi pot Cerkve v prihodnjih letih. Znotraj petih zaokroženih poglavij skozi evangelijska oznanila in cerkvene dokumente obravnava različne vidike dostojanstvenega in polnega krščanskega življenja, vpliv vere in kulture, pomen spreobrnjenja, ljubezni in obrčanja Cerkve k človeku, k svetu. > **RENATE RUGELJ**

Moža in ženo je ustvaril

Kateheze ob Prvi Mojzesovi knjigi Janez Pavel II.; prevod: Gregor Lavrinec
Celjska Mohorjeva družba, zbirka VadeMecum, 2014, pt. v., 175 str., 18 €

V drobni knjižici so zbrane nekatere kateheze Karola Wojtyły, papeža Janeza Pavla II. (1920–2005). Gre za zapise, filozofska razmišljanja in meditacije, namenjene njegovemu učiteljskemu delu oz. neposrednim govornim nastopom in srečanjem z verniki in drugimi cerkvenimi dostojanstveniki. V lepem, razumljivem jeziku je papež Janez Pavel II. konec osemdesetih let prejšnjega stoletja razmišljal o stvarjenju človeka, o onosti moža in žene, o družini, zakonskem življenju, materinstvu in še marsičem. > **RENATE RUGELJ**

ZAKLADNICA ZDRAVJA

KAKO DO DOBREGA POČUTJA

PO DOPUSTU: PADEC ENERGIJE JE POVSEM OBIČAJEN

Poskrbimo za živčevje

Kakšna vrsta utrujenosti vas teži, kako jo premagati in izboljšati počutje

ZA NOV ZAČETEK:
izvleček šisandre poživilja celice in tkiva

POMAGAJMO PREBAVILOM
Pegasti badelj in kosmulja proti refluksu

NARAVNA KOZMETIKA

- Mlajši z mangostinom
- Naravna kožna kozmetika
- Vitaminski pilingi

KAKO SHUŠTATI

Tedenski jedilnik za manj kilogramov

NOVA ŠTEVILKA ŽE V PRODAJI

www.zakladnicazdravja.si

RAZSTRUPITE SE Z JAVORJEVIM SIRUPOM

Menopavza

Začetek novega življenja

urejanje: Robin N. Phillips

prevod: Marjana Samide

Mladinska knjiga,

2014, t. v., 256 str., 29,95 €

Padec nivoja ženskih spolnih hormonov v določenem življenjskem obdobju (od srednjih štiridesetih do poznih petdesetih let; razlike so lahko tudi do 15 let!) je naravni dogodek življenja vsake ženske, ki poleg znanih težav prinaša tudi nekaj pozitivnih sprememb. Veliki praktični priročnik najprej predstavi in razloži vse spremembe, ki se v tem obdobju zgodijo v ženskem telesu, a hkrati ponudi tudi številne preventivne ukrepe, zdravilne tehnike in navodila, da se zrela ženska lažje sooči s tem obdobjem. Kako reševati težave s koncentracijo, spominom, nihanjem razpoloženja, kaj je pomembno storiti za ohranjanje zdravih kosti in srca, kakšna hrana in vadba koristita v tem obdobju in kako vzpostaviti zdrav življenjski slog? Pri nastanku vodnika so sodelovali različni strokovnjaki, od ginekologov, psihologov in spolnih terapevtov do prehranskih in športnih strokovnjakov, ki so združili moči, da bi ženske dodatno oborožili z znanjem in zavedanjem o lastnem telesnem in duševnem zdravju v tem času. > RENATE RUGELJ

Od jutri nosim rdečo

Ženske odkrivajo novo veselje do življenja

Linda Jarosch

prevod: Tina Denk

Družina, 2014, m. v., 127 str., 19,50 €

»Ne glede na to, kakšno je bilo vaše življenje do sedaj, vedno lahko preteklost pustite za seboj in začnete znova,« je uvodni stavek priročnika, ki ga priljubljena nemška avtorica, namenja vsem ženskam, ki si želijo sprememb in novega zagona v svojem življenju. Če želite opustiti dosedanje življenjske in miselne vzorce, če vas ti omejujejo in če čutite, da ste izgubili nekatere plasti svoje ženskosti in niste v ravnovesju, potem lahko ta knjiga za vas pomeni novo duhovno prebujenje. Rdeča barva je sinonim za kri in življenje, za vitalnost, za veselje do življenja, za ljubezen, strast, toplino, pogum in moč, je pa tudi signalna barva za nevarnost, opozarja Jaroscheva. Pri tem pa dodaja, da kadar ženska obleče rdečo, ve, kaj hoče. Oblecite torej rdečo in zaupajte, da vam bo odlično pristajala. > RENATE RUGELJ

Vsiljivka v družini

Ko se prikrade demenca

Tanja Mlakar

Družina, 2014, m. v., 215 str., 19,90 €

Po resničnih dogodkih navdahnjena zgodba neke družine, v kateri se morajo svojci, predvsem mož Ivan in hči Manca, soočiti z mentalnim usihanjem ljubljene žene in matere Cirile. Ob tem, da ima Manca svojo družino, moža, najstniški hčeri in službo, je povsem jasno, da ne more skrbeti še za bolno mater, ki postaja vse bolj pozabljiva in se čudno obnaša. Ko se Manca bori s težko dilemo, ali lahko da onemogle starše v dom za ostarele ali mora sama poskrbeti za njih, je njen duševni mir postavljen na hudo preizkušnjo. Domača avtorica, ki v svojih delih pogosto obravnava družinske odnose, je tudi tokrat napisala lepo poročilo o skupnem premagovanju težav in utrjevanju medsebojnih vezi. > RENATE RUGELJ

110 let modrosti

Alice Herz Sommer

Caroline Stoessinger

prevod: Miriam Drev

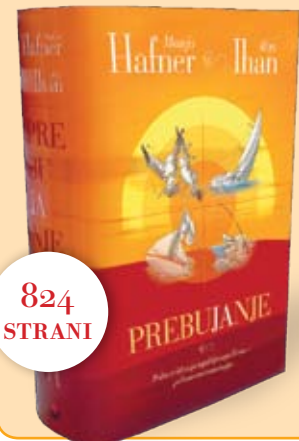
Celjska Mohorjeva družba,

2014, m. v., 206 str., 18,50 €, JAK

Še posebej sem hvaležna za izid te knjige v slovenščini. Brala sem jo drugače, zato bo moj opis zelo osebno. V starem naslanjaču, ogrnjena v plet in pokrita z mehko odejo, sedim in prisluhnem sila modri ženski, ki mi pripoveduje svojo dolgo (110 let!) življenjsko zgodbo, polno modrosti, polno žlahtnosti. Srkam čaj v njeni sobi v Pragi (ali pa je morda London ali Jeruzalem) in se čudim skorajda neverjetnemu optimizmu Alice Herz Sommer, ki je preživela holokavst in svet navduševala s svojim muziciranjem (»Judinja sem, moja veroizpoved pa je Beethoven.«). Kako živeti polnost do zadnjega trenutka ne glede na vse, kar prinaša življenje? Prijateljstvo z znamenitimi osebnostmi 20. stoletja, preživetje Terezina, življenje v treh domovinah ... Tako polnega okusa in tako žlahtna in topla je njena zgodba, da še dolgo po tem, ko obrnem zadnji list, obsedim v starem naslanjaču in se napajam z njeno pronicljivostjo in toplino modrosti. Zares ne dvomim, da bodo še mnogi bralci doživeli živost Topline Aličinega večnega poletnega srca, katerega utrip je dobro ujela Caroline Stoessinger. > SABINA BURKELJCA

... živeti polnost do zadnjega trenutka ...

824 STRANI

Mateja Hafner & Alojz Ihan PREBUJANJE

PSIHA V ISKANJU IZGUBLJENEGA EROSA –
PSIHONEVROIMUNOLOGIJA

Alpha Center

www.zase.si • institut@zase.si • 01/256 55 62

PREDSTAVITVENI DOGODEK:

KNJIGARNA KONZORCIJ, LJUBLJANA
SREDA, 8. OKTOBRA OB 18. URI

Povezoval ga bo Samo Rugelj.

Knjiga, v kateri so številni primeri ljudi z zdravstvenimi težavami zaradi porušenega razmerja med naravnimi potrebami ter delovnimi in življenjskimi obremenitvami. Vsak primer v knjigi avtorja, zdravnika, z detektivsko natančnostjo opišeta in bralcu razkrivata zanke, ki so paciente vodile v bolezn, motnje življenjskega sloga, medčloveških odnosov, osebnih prioritet, smisla. Na koncu pri vsakem primeru pokažeta tudi izhod iz težav in tako omogočita bralcu, da najde upanje tudi za sebe.

SLOVENSKI KNJIŽNIČNO MUZEJSKI MEGA KVIZ 2014/2015

RUBRIKO PRIPRAVLJA:

9. cikel: stari Egipt – zakladnica čudes

Slovenski knjižnično-muzejski MEGA kviz je moderan oblika knjižnično-informacijskega opismenjevanja. Organizacijsko in strokovno ga vodi Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo v sodelovanju s Pedagoško sekcijo pri Skupnosti muzejev Slovenije in (v letošnjem letu) z Narodnim muzejem Slovenije.

Glavna cilja kviza sta spoznavanje kulturne dediščine in spodbujanje sodobnih pismenosti. Projekt poteka v šolskem letu, od oktobra

do maja, učence pa k reševanju spodbujajo splošne in šolske knjižnice po Sloveniji. Kviz je primeren predvsem za učence drugega in tretjega triletja osnovne šole.

Vsak cikel kviza vsebuje pet sklopov. Posamezni sklop obsega vprašalnik (tudi v pdf-obliki, primerni za tisk), obsežnejše gradivo o predstavljeni temi («Vse o ...») in vrsto spodbud za nadaljnje raziskovanje (Radovednež) in potepanje (Potepuh), opremljen pa je tudi s slikovnim in videogradivom ter vrsto e-povezav.

Letošnji cikel smo posvetili obdobju **starega Egipta**. Deveti cikel so pomagali ustvarjati sodelavci Narodnega muzeja Slovenije, ki so pripravili odlično razstavo z naslovom *Mumija in krokodil: Slovenci odkrivamo dežele ob Nilu*. Razstavo si lahko ogledate v prostorih Narodnega muzeja Slovenije – Metelkova, in sicer od februarja 2015.

Predstavitve kviza pripravljamo v sklopu **strokovne srede, 8. oktobra 2014, ob 10. uri** v Narodnem muzeju Slovenije – Metelkova, Maistrova 1, Ljubljana.

MEGA kviz lahko od 8. oktobra 2014 do 15. maja 2015 rešujete na www.megakviz.si.

V začetku junija 2015 bomo pripravili končno MEGA žrebanje za reševalce kviza.

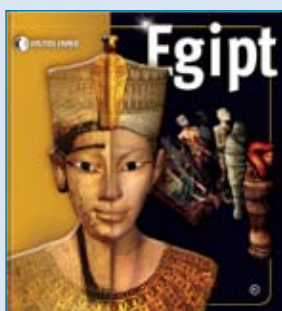
V šolskem letu 2014/2015 so v MEGA kviz uvrščeni naslednji vsebinski sklopi:

Kdo so bili stari Egipčani?

Stari Egipt je naziv za eno izmed prvih visokih civilizacij. Razvila se je v dolini Nila, največje afriške reke. Država, ki je nastala okrog leta 3.000 pr. n. št., ko je faraon Menes združil Zgornji in Spodnji Egipt, je obsegala širše območje današnjega Egipta. Državo je vodil vladar, ki so ga Egipčani imenovali faraon in si ga predstavljali kot boga z neomejeno močjo. Njegove ukaze so sprejemali višji in nižji uradniki, ki so delo razdelili med obrtnike, trgovce, kmete in sužnje. Leta 525 pr. n. št. je bila država pridružena Perzijskemu imperiju, s čimer se je končalo obdobje starega Egipta, ki je trajalo kar 2500 let.

Kako so živeli stari Egipčani?

Stari Egipčani so sloveli po spretnosti v matematičnih vedah, saj so le z natančnimi meritvami lahko ukrotili vsakoletne poplave Nila in jih izkoristili sebi v prid.

Prav zahvaljujoč izjemnemu znanju matematike so bili tudi mojstri gradbeništva. Še posebno so poznani po ogromnih grobnicah v obliki piramid, ki so jih gradili vladarjem, faraonom. Z natančnim opazovanjem dogajanja na nebu so stari Egipčani izdelali enega prvih koledarjev. Uporabljali so eno izmed najstarejših pisav, imenovano hieroglifi, s katero so pisali na različne podlage, med drugim na papirus.

Zgodovina raziskovanj starega Egipta

Stari Egipt že tisočletja privlači s svojo zgodovino. Tisto pravo raziskovanje Egipta pa se je začelo z Napoleonovim pohodom v deželo ob Nilu. Učenjaki slavnega Francoza so z osvajalskih pohodov v domovino prinesli številne egipčanske predmete, od papirusnih zvitkov pa do drobcev arhitekture. Že od tedaj staroegipčanska kultura in starine v nas vzbujajo nenehno občudovanje. Dve izmed najzanimivejših in najpomembnejših odkritij do današnjih dni sta grobnica faraona Tutankamona in dešifriranje staroegipčanske pisave, hieroglifov.

Slovenci odkrivamo dežele ob Nilu

Malo znano je dejstvo, da so bili med uspešnimi in svetovno pomembnimi raziskovalci Afrike tudi Slovenci. S pomočjo njihovih daril je Narodni muzej Slovenije pridobil številne predmete iz časa starega Egipta. V Narodnem muzeju Slovenije se na razstavi *Mumija in krokodil* podajte na vznemirljivo popotovanje po stopinjah treh rojakov, Antona Lavrina, Ignacija Knobleharja in Jožefa Švegla. Med najzanimivejšimi razstavljenimi predmeti boste našli človeško mumijo svečenika Akesuite, ki počiva v »pravcati« grobnici, ter nagačenega nilskega krokodila.

Čas starega Egipta in naši kraji

Kaj se je dogajalo na ozemlju današnje Slovenije, ko so starim Egipčanom vladali faraoni in so puščavo krasile velike piramide? Narodni muzej Slovenije hrani številne dragocene najdbe, ki pričajo o življenju različnih ljudstev, ki so poseljevala naš prostor sočasno kot stari Egipčani. Od Idola z Ljubljanskega barja, ki priča o življenju koliščarjev, do pozlačenega kipa Emonca, ki je krasil grob premožnega Rimljana, se odvija mnogo zgodb. Potovati v preteklost, na območje starega Egipta in sedanjega slovenskega ozemlja hkrati, bo prava avantura!

Kontakt: pionirska@mkjl.si, tel: 01/600 13 39

Izbor novejših kakovostnih literatur:

- Deary, Terry; Hepplewhite, Peter: *Enkratni Egipčani: grozna zgodovina*. Prevod Andrej Pleterski. Ilustracije Martin Brown. Ljubljana: Alta media, 2013. (*Grozne knjige*).
- Gombač, Žiga: *Živa in skrivnost mumije*. Ilustracije Ivan Mitrevski. Ljubljana: Vilinia, 2014. (*Živa iz muzeja*).
- Tyldesley, Joyce A.: *Egipt*. Prevod Sabina Lodrant. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2010. (*Pustolovec*).

Integralni seznam priporočene literature bo objavljen na domači strani Mestne knjižnice Ljubljana (www.mkjl.si).

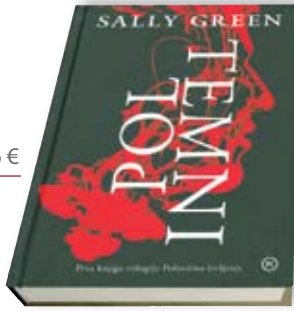
Pol temni

trilogija Polovično življenje, knj. 1

Sally Green

prevod: Sanda Šujar

Mladinska knjiga, 2014, t. v., 352 str., 32,96 €

Fantazijski prvenec angleške avtorice je postavljen v neko vzporedno angleško pokrajino, kje živijo med navadne ljudi pomešani beli in črni veščiči. Beli naj bi bili dobri, pošteni in pravični. Ker hočejo nadvladati črne, ki naj bi bili hudobni in morilski, se med njimi vname prava vojna. Spremljamo odraščanje dečka Nathana, otroka bele vešče iz ugledne družine in črnega veščiča, najzlobnejšega med vsemi. Kot pol bel in pol črn otrok je deležen zaničevanja in grobosti, sploh po tistem, ko mati stori samomor in Svet belih njegovi babici ne dovoli več, da bi skrbel za njega. Bolj ko odrašča, grozljivejša mučenja izvajajo nad njim in edini razlog, da ga beli ne ubijejo, je, ker jim verjetno služi kot vaba. Računajo namreč, da ga bo njegov oče, zlobni Marcus, slej ko prej začel iskati, nato pa bodo oba ubili. Bliža se Nathanov sedemnajsti rojstni dan, in če se ne bosta srečala, bo Nathan ostal brez treh darov, ki jih nujno potrebuje za vstop v svet odraslih ... Mu bo uspelo? > RENATE RUGELJ

Mesto padlih angelov

Kronike podzemlja, knj. 4

Cassandra Clare

prevod: Alenka Perger

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2014, m. v., 371 str., 12,90 €

Simon se ne more sprijazniti z dejstvom, da je čez noč postal vampir, sploh ker mora resnico o svoji novi življenjski vlogi skrivati celo pred mamo. Njegovo nelagodje se še poveča, ko se nekega dne znajde na sestanku s skrivnostno Camille, najstarejšo in najvplivnejšo vampirko. Ta mlademu vampirju obljubi, da bo postal, če stopi na njeno stran, drugi najvplivnejši vampir v mestu. A Simon še ne ve, ali ji sploh lahko zaupa. Poleg tega ga nenehno zasledujejo neznani morilci, vse več pa je tudi lovcev senc, ki tragično končajo v čudnih okoliščinah. Simonova prijateljica Clary se zato odloči, da bo na lastno pest prišla stvarjem do dna ... Nova knjiga iz priljubljene serije mladinskih uspešnic *Kronike podzemlja* bo kot njene predhodnice navdušila ljubitelje paranormalne fantastike, polne srhljivih zapletov in preobratov. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Kresnik; Ognjeno izročilo

Jernej Kastelec

Družina,

2014, t. v., 63 str., priložen DVD, 19,90 €

Najprej je bil scenarij za kratki film *Kresnik: Ognjeno izročilo*, ki ga je režiral David Sipoš, nato pa se je scenarist Jernej Kastelec odločil napisati še fantazijsko pripoved, v kateri bi mladim bralcem pričaral lepote naše dežele in v njih prebudil zanimanje za slovansko mitologijo. Napeta zgodba se dogaja na čarobno kresno noč, v kateri se trije mladi fantje odpravijo raziskovat bližnji skrivnostni gozd. Najmlajši Peter mora ostati tam, da bi dokazal svoj pogum, takrat pa se prava pustolovščina šele začne. Mu bo uspelo premagati volkove in opraviti ognjeni preizkus, da bi postal prenašalec izročila kresne noči? Knjiga je opremljena z ilustracijami, priložen pa ji je tudi DVD s kratkim filmom. > KRISTINA SLUGA

Iskanje Eve

Damijan Šinigoj

Miš, zbirka Srečanja,

2014, t. v., 158 str., 25,95 €, JAK

Eva iz Slovenije in Leon s Švedske sta najstnika, ki se spoznata na internetu. Medsebojni pogovori prinesejo tudi željo po živem srečanju, zato skujeta načrt, da bi se videla med poletnimi počitnicami. Leon svoji družini tako predstavi »lepote majhne države« in vse kaže, da bo Leonov oče popustil in se bodo namesto na potep z avtomodom po Švedski podali v Slovenijo, a jima ti načrti žal padejo v vodo. Ker pa je njuna želja po srečanju tako močna, se Leon na pot s Švedske odpravi kar sam. Najstniška pustolovščina je prežeta z avtorjevim humorjem, posebej posrečene pa so majice s portretom Eve, s pomočjo katerih se zgodba razplete. Knjiga je začinjena s slengom mladih in celo s pojočim primorskim narečjem. V času branja bo internet v najstnikovi sobi ali na pametnem telefonu zagotovo obmolnil. Pisateljeva sporočilnost je v pristnem stiku med mladimi, ki se danes srečujejo in komunicirajo predvsem prek e-medijev. > SABINA BURKELJCA

Barjanski otrok

Siobhan Dowd

prevod: Tina Mahkota

Zala, 2014, t. v., 327 str., 26,95 €, JAK

Blizu meje med Severno Irsko in Republiko Irsko leta 1981 najdeta Fergus in njegov stric Tally truplo deklice (poimekujejo jo Mel), za katerega se izkaže, da je dve tisočletji ležalo zakopano v barjanski šoti in je na poseben, brezčasen način povezano s Fergusom. Irsko pa ta čas pretresa politična in humanitarna kriza, saj v zaporih zaradi gladovne stavke umirajo pripadniki Irske republikanske armade. Dowdova (1960–2007) s svojo toplu in etično pisateljsko držo zarisuje pripoved Fergusove družine in tudi širše družbeno stanje. V romanu se jasno kažejo pisateljičin pogum in aktivizem ter skrb za šibkejšo, za katere se je tudi prek branja in knjig vse svoje prekratko življenje aktivno borila in zavzemala. Z vsem, kar je bila, je vedela: »Če zna otrok brati, zna misliti, in če zna otrok misliti, je svoboden.« Knjigo moramo uvrstiti na bralne sezname za mlade bralce, brez dvoma pa bo zanimiva tudi za starejše. Roman je med drugim prejel tudi Carnegiejevo medaljo, kritiki pa so ga uvrstili v ožji izbor za irski roman desetletja. > SABINA BURKELJCA

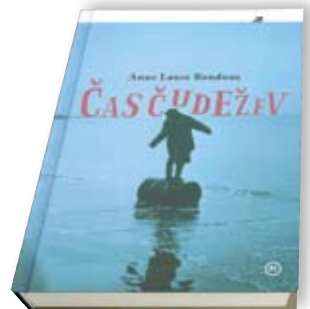
Čas čudežev

Anne Laure Bondoux

prevod: Alenka Moder Saje

Mladinska knjiga, zbirka Odisej,

2014, t. v., 208 str., 24,94 €

Blaise Fortune, mali francoski deček (znan tudi kot Kumajl), neskončno rad posluša zgodbo o tem, kako ga je njegova skrbnica Gloria še kot dojenčka rešila iz materinih rok, ki je bila ranjena ob iztirjenju vlaka sredi Gruzije. Mamo naj bi odpeljali v bolnišnico in Glorija pravi, da je nikoli več niso našli. Ob razpadu Sovjetske zveze se Kumajl in Glorija podata na nevarno pot od Kavkaza proti Evropi, da bi poiskala njegove sorodnike, ob tem pa se začnejo razkrivati še druge skrivnosti. Srce parajoča zgodba francoske avtorice, ki smo jo spoznali že v romanu *Morilčeve solze*, prikaže globoke stiske številnih beguncev na poti do boljšega življenja. > RENATE RUGELJ

Čarajmo

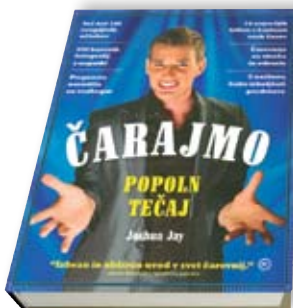
Popoln tečaj

Joshua Jay

prevod: Katarina Bajželj Žvokelj

Mladinska knjiga,

2014, m. v., 273 str., 24,94 €

Avtor, ki je bil pred petnajstimi leti svetovni najstniški prvak v čaranju, tokrat za mlade in malo manj mlade čarodejske vaje korak za korakom oz. sličico za sličico razkriva svoje skrivnosti. Svoj knjižni tečaj začne s privlačnim uvodom, v katerem nas nauči, kako je treba misliti kot čarodej in zakaj je dobro ohranjati prožne in spretne prste. Takoj nas popelje v ozadje nekaterih osnovnih improvizacij in pokaže več čarovnij, s katerimi boste blesteli za jedilno mizo, od zamenjave žlic prek karte v kruhu do začarane banane. Njegovi triki s kartami, ki sodijo med »poezijo čarodajstva«, segajo vse od iskanja štirih asov prek zmešanih kraljev, ki se sami obrnejo, do dvigajočih se kart in vsiljene štirice. Vav, za trenutek, boste ostali brez besed, potem pa začeli neusmiljeno piliti trik do popolnosti. Joshua Jay ne pozabi niti na tiste, ki hočejo navdušiti otroke, svoje sošolce v učilnici ali sodelavce v pisarni. Tudi zanje je pripravil razumljive in slikovno obogatene postopke čaranja po korakih. Ne izpusti niti trikov s kovanci, bankovci in mobilnim telefonom. Presenetite druge in sami sebe. > RENATE RUGELJ

Slovenija v žepu

Vodnik za male popotnike in velike radovedneže

Vojmir Tavčar, Mitja Tretjak

fotografije: Manuel Kalman et al.

ilustracije: Chiara Sepin

Založništvo tržaškega tiska,

2014, m. v., 256 str., 20 €

Od 8 do 99 let je ena od oznak, ki določajo bralce in uporabnike tega izletniškega priročnika, druga pa dodaja, da gre za vodnik za male popotnike in velike radovedneže. To z drugimi besedami pomeni, da so izločeni samo tisti, ki še niso prav trdni v branju, in na drugem koncu tisti, ki niso več dovolj trdni na nogah, pa še ti smejo zraven, če je pri roki primerno spremstvo. Z množico fotografij, risb in kart ilustrirani vodnik po uvodni predstavitvi obkroži Slovenijo od jugozahoda prek jugovzhoda in severovzhoda do severozahoda, za konec pa uporabnike popelje še po Ljubljani. Avtorja spotoma opozarjata na naravne bisere, pomembne osebnosti in kulturno dediščino, pa tudi na kulinarčne posebnosti, rekorde, skrite kotičke in številne drobne zanimivosti, ki naj pot – tudi s pomočjo več kot 200 internetnih povezav, kot je neizbežno v našem času – naredijo kar najbolj mikavno, kratkočasno in obenem poučno. > IZTOK ILICH

Fant, dečko in pobič

Otroci odkrivajo svet besed

Zlata Krašovec

Družina, 2014, t. v., 104 str., 19,50 €

Novinarka in publicistka se je v svojem prvcu poklonila maternemu jeziku in hkrati družini, ki s prihodom vsakega družinskega člana piše novo zgodbo o jeziku. Glavna v knjigi je Besednjakova družina, ki jo sestavljajo Ata, Mami in trije bratje – Fant, Dečko in Pobič. Dolgčasa ne poznajo, v središču njihovih zabavnih dogodivščin pa je ravno Beseda. Če najmlajši Pobič jezik šele odkriva in ob tem seveda izumi še kako novo besedo (zalepek), ki se v družinskem slovarju ohrani za vedno, starejša fanta že »brusita« svoje jezike v šaljivem zbadanju ali besednih igrah. Pri tem avtorica nevsiljivo poudarja, kako pomembna je družina, v kateri se materni jezik ustvarja, oblikuje in rojeva ljubezen zanj. > KRISTINA SLUGA

Grozni Gašper: Živali

Francesca Simon

ilustracije: Tony Ross

prevod: Ida Sternad

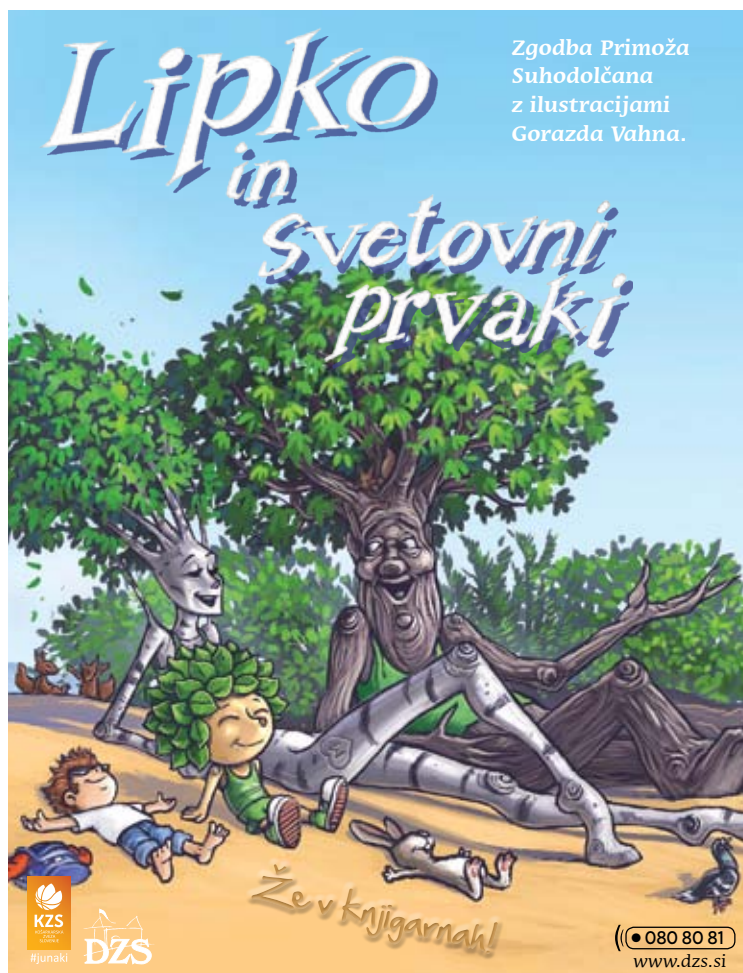
Učila International, zbirka Grozni leksikon,

2014, t. v., 112 str., 11,90 €

Kadar govorimo o živalih, priljubljeni otroški junak Gašper seveda nima v mislih puhastih krpic, ki se rade mečkajo, pač pa prave, resne živali, kot so krokodili ali kače, pa sloni in levi. Ampak gremo lepo po vrsti. Ob nagajivih domislicah razigranega dečka spoznamo pet družin živali: sesalce, plazilce, dvoživke, ptice in ribe. Zanimajo ga megapošasti in minizverine, pa njihove gnusne prehranjevalne navade in strašne sposobnosti preživetja v neprijaznih okoljih. Na koncu skupaj z Gašperjem potrdimo in zavržemo tudi nekaj običajnih trditev, od tega, da se sloni v resnici ne bojijo miši, do tega, da bikovi ne moti rdeča barva, pač pa mahanje in miganje matadorja, saj barv sploh ne ločijo. Zabavno učenje je zagotovljeno. > RENATE RUGELJ

www.bukla.si

Zgodba Primoža Suhodolčana z ilustracijami Gorazda Vahna.

KZS
#junaki
DZS

080 80 81
www.dzs.si

Javna agencija za knjigo RS (JAK) in Košarkarska zveza Slovenije (KZS) že vrsto let z različnimi projekti spodbujata bralno kulturo v Sloveniji, še posebej med mladimi, skupaj pa sta to počeli tudi pred EuroBasketom 2013 in med njim s kampanjo »Ni igre brez drame«. V ta namen je JAK letos podarila knjige projekta »Rastem s knjigo« že vsem slovenskim reprezentancam (ženskim in moškim) v mlajših in članskih kategorijah.

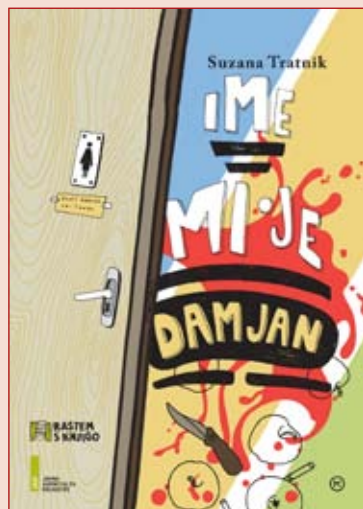
KNJIGA IN ŽOGA Z ROKO V ROKI Nacionalni projekt »RASTEM S KNJIGO«

Nacionalni projekt spodbujanja bralne kulture med mladimi »Rastem s knjigo« se vsako leto začne 8. septembra, ob mednarodnem dnevu pismenosti. V šolskem letu 2014/15 se bo že devetič izvajal v osnovnih in petič v srednjih šolah. Projekt vodi JAK, poteka pa v splošnih knjižnicah, slovenskih osnovnih in srednjih šolah, zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami ter šolah v zamejstvu, nekaterih Evropskih šolah, kjer so Slovenci, in v t. i. slovenskih sobotnih šolah po svetu.

JAK vsako leto na javnem razpisu izbere dve knjigi slovenskih mladinskih avtorjev, eno za sedmošolce in eno dijake prvih letnikov. Za sedmošolce je za letošnje šolsko leto izbrana knjiga *Odprava zelenega zmaja* pisatelja Slavka Pregla z

ilustracijami Marjana Mančka. Dijaki prvih letnikov pa bodo spoznavali knjigo pisateljice Suzane Tratnik z naslovom *Ime mi je Damjan*. Vsak sedmošolec oz. dijak prvega letnika v dar dobi izbrano knjigo ob obisku najbližje splošne knjižnice. Z avtorji so posneti kratki predstavitveni filmčki. Šole in drugi udeleženci projekta pa izbrano knjigo lahko uporabijo pri pouku za domače branje ali ob prebiranju knjig za bralno značko.

Tokratno sodelovanje knjige in žoge je potekalo med pripravami slovenske moške reprezentance pred svetovnim prvenstvom v Španiji 2014. Fantje so se sproščali s knjigami po naporih treningih. Kaj košarkaša menita o branju in knjigah projekta »Rastem s knjigo«, si lahko preberete v naslednjih vrsticah.

Erazem Lorbek:

»Najraje berem biografije o športnikih, recimo Novaku Djokoviću, Patu Rileyju, Philu Jacksonu, Pepu Guardioli in podobnih, in to zato, ker pomagajo pri dojetanju športa ter te učijo o disciplini, prehrani, treniranju, motivaciji, oziroma na splošno izboljšanju samega sebe tako na terenu kot zunaj njega. Všeč so mi tudi znanstvene knjige, recimo o vesolju, ker se vedno nekaj novega naučim in izvem.«

Goran Dragič:

»V zadnjem času vedno več berem. Včasih sem v prostem času igral igre na mobitelu ali tablici, zdaj pa me bolj sprošča knjiga, ki jo vselej vzajem s seboj na potovanja na tekme. Rad berem biografske knjige o športnikih, predvsem tistih v drugih panogah, saj me zanima, kako živijo. V tem trenutku berem knjigo Jaz sem Zlatan.«

Goran Dragič in Domen Lorbek

Stojita: Jaka Blažič, Zoran Dragič
Sedijo: Erazem Lorbek, Goran Dragič, Domen Lorbek, Edo Murić

Mia in jaz; Mijin prihod v Centopio

Isabella Mohn; prevod: Alexandra N. Zaleznik
TZS, 2014, t. v., 96 str., 19,99 €

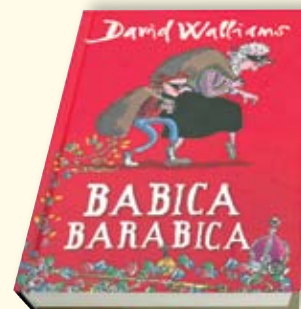
Deklica Mia je za darilo od staršev dobila magično knjigo in zapestnico, ki jo lahko poneseta v čarobno deželo Centopio. Tam spozna samoroga Lyria, prijaznega princa Moja in vilinko Yuko. Sama pa začudeno ugotovi, da se v tej deželi tudi ona iz šolarke spremeni v vilinko z roza kitkami, oblečeno v prikupno oblekico in pikčaste nadkolenke. Mia je prav posebna vilinka, ki zna govoriti s samorogi, in tako je iz Centopie že večkrat pomagala odgnati zlobne munke in njihovo gospodarico Gargono. Na televiziji so že dolgo na sporedu risanke *Mia in jaz*, ampak tudi knjiga je lepa. > ZOJA RUGELJ

Babica barabica

David Walliams
ilustracije: Tony Ross
prevod: Milan Dekleva
Mladinska knjiga,
2014, t. v., 260 str., 19,95 €

Nekatere babice so bolj zabavne, druge manj, a enajstletnemu Benu se zdi, da je prav njegova najbolj dolgočasna izmed vseh. Pred njim je še en konec tedna, ki ga mora preživeti z njo, ker sta njegova starša na plesu, in prepričan je, da se bodo ure spet vlekli kot desetletja. Kako se je tokrat motil! V zaprašeni kovinski škatli na polici v njeni kuhinji je namesto piškotov našel pravo bogastvo in se odločil, da bo raziskal, kaj v resnici počne njegova babica. Zapletel se je v tatinsko pustolovščino z najbolj zabavno babico vseh časov. Knjigo priljubljenega britanskega komika in pisatelja so prevedli v več kot trideset jezikov in zaseda sam vrh mednarodnih knjižnih lestvic. > RENATE RUGELJ

Pravljice za deklice

prevod: Manca Gašperšič
ilustracije: Stephen Aitken et al.
Učila International, 2014, t. v., 160 str., 19,90 €

V precej obsežni knjigi najdemo petnajst klasičnih zgodb, ki so nekoliko staromodno ilustrirane, a razkošno opremljene in v dolžini prilagojene prav za takšno zbirko. Med pravljicami za mlajše najdemo tudi *Rdečo kapico*, *Sneguljčico*, *Pepelko*, *Jakca in fižolovo steblo*, *Tri prašičke* in *Kraljično na zrnu graha*, med tistimi za večje pa *Lepotico in zver*, *Špicparkeljca*, *Aladina*, *Cesarjeva nova oblačila* in druge. Vse zgodbe so, ne glede na naslov, tako kot deklicam namenjene tudi dečkom. > ŽIGA VALETIČ

Pošastni učitelj plavanja

Jozua Douglas
ilustracije: Elly Hees
prevod: Mateja Seliškar Kenda
Mladinska knjiga,
zbirka Knjižnica Sinjega galeba,
2014, t. v., 208 str., 24,94 €

Kadar starši svoje otroke silijo početi reči, ki jih ne zanimajo, se iz tega po navadi ne izcimi nič dobrega. Ali pa vendarle? Treningi pri slavnem učitelju Borisu Brzinu, največjem plavalnem prvaku vseh časov, so se Levovemu očetu, gospodu Sivcu, zdeli sijajna zamisel in dobra priložnost, da bi njegov sin zaslovel. Za plavanje netaletirani Lev pa je imel druge načrte. Surovi učitelj je na treningih grdo ravnal z mulčki in čas je bil, da mu vrnejo milo za drago. Nizozemski pisatelj (1977) je z zabavno in napeto knjigo nevsiljivo posegel tudi na področje naravovarstva in za svoje delo prejel več nagrad. > RENATE RUGELJ

Anton pod vodo

Milena Baisch
ilustracije: Elke Kusche
prevod: Neža Božič
Mladinska knjiga, zbirka Pisanice,
2014, t. v., 96 str., 19,95 €

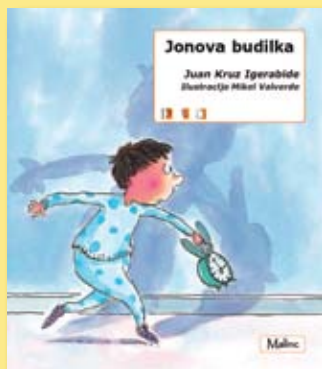
Počitnice z dedkom in babico, v kampu ob jezeru, kjer mulčki skačejo »na bombico« in se nikjer ne dogaja prav nič vznemirljivega, je, kot ugotavlja pubertetnik Anton, lahko »prava beda«. Za povrh Antonu, ki se ima sicer za pogumnega fanta, še na kraj pameti ne pride, da bi se kopal v jezeru, kjer zaradi visokih trav in mulja ni moč videti njegovega dna. A potem se tu nenadoma pojavi ribica, ki jo Anton krsti za Pirajo, od nekod se pojavi prikupna deklica Meri, povrh vsega pa še važni tipček, ki ga glavni junak zaradi polizane pričeske krsti za Pudlja. Več kot dovolj razlogov za začetek zabavne in razburljive dogodivščine ... Pisateljica je za to iskrivo napisano knjigo, prežeto s humorjem, pred tremi leti prejela nemško nagrado za mladinsko književnost. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Juan Kruz Igerabide Jonova budilka *El despertador de Jonás*

Ilustracije: Mikel Valverde
Prevod: Barbara Pregelj
36 str. 16,99€

- ⊗ Dvojezična, slovensko-španska izdaja,
- ⊗ prilagojena oklevajočim bralcem in bralcem z disleksijo,
- ⊗ didaktično gradivo.

leo, leo knjige v projektu leo, leo

ISOL Poredni Petit *Petit el monstro*

Ilustracije in besedilo: Isol
Prevod: Barbara Pregelj
40 str. 17,99€

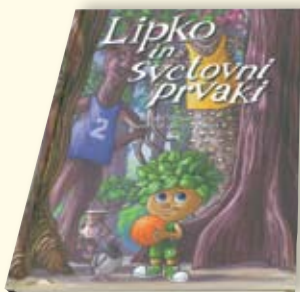
- ⊗ Dvojezična, slovensko-španska izdaja,
- ⊗ prilagojena oklevajočim bralcem in bralcem z disleksijo,
- ⊗ avtorjevi didaktični napotki.

Spominska nagrada Astrid Lindgren 2013

Lipko in svetovni prvaki

Primož Suhodolčan
ilustracije: Gorazd Vahen
DZS, 2014, t. v., 24 str., 16,95 €

Zoran Dragič, Domen Lorbek in Jaka Blažič

V teh dneh, ko je že znano, da so se slovenski košarkarji v Španiji uvrstili med osem najboljših ekip na svetu, je branje drugega dela priljubljene slikanice še posebej navdihujoče. Prikupni Lipko, košarkarski simbol, ki se je rodil pred dobrim letom dni in na tekmah spodbujal domače igralce in navijače, v prvi slikanici (*Lipko in KošoRok*) pa delal družbo osamljenemu dečku Roku, je tudi v drugo zelo aktiven. Povabljen je bil na svetovno prvenstvo, na tekmovanje, kjer se bodo v košarki pomerila najboljša drevesa iz vsega sveta. Družno so se naši znanci iz prvega dela, iglavci in listavci, podali na pot in mimogrede pred poseko rešili še manjšo dolino. Potem se je prvenstvo začelo. Dobili smo novo nepozabno doživetje zdaj že uigranega pisateljsko-illustratorskega dvojca. Super. > **RENATE RUGELJ**

Mala pošast Mici

Majda Koren
ilustracije: Jelka Godec Schmidt
Mladinska knjiga, zbirka Deteljica,
2014, t. v., 54 str., 19,95 €

Mali Šimen za svoj rojstni dan dobi nagajivo pošast Mici, ki mu pogosto ušpiči kakšne stvari. Igra se, da leti z dežnikom, telefonira, se šminka in druge reči. Nekoč pa se zgodi, da Mici pade iz Šimnovega nahrbtnika in se izgubi. Hodi po ulicah, zaide v kino, spozna psičko Ajko, radovedno pokuka v glasbeno šolo. V veleblagovnici jo zabavajo tekoče stopnice, pride tudi v gledališče, kjer prespi med lutkami, in naslednji dan pred šolo pričaka Šimna. Za vse njene norčije pa boste morali prebrati celo knjigo. > **ZOJA RUGELJ**

Poglej, knjiga!

Libby Gleeson
prevod: Barbara Majcenovič Kline
Skrivnost, 2014, t. v., 29 str., 17,90 €

Pisateljica Libby Gleeson in ilustratorica Freya Blackwood, ki sta skupaj ustvarili serijo očarljivih knjig o raziskujoči radoživosti pet- do desetletnih otrok, tokrat s komaj kaj besedami spregovorita o vrednosti in pomenu knjig. Prek subtilnih, nekoliko melanholičnih, a vrhunsko realističnih ilustracij se otroški bralci, tudi tisti, ki še ne znajo brati, za nekaj trenutkov lahko potopijo v svet dečka in deklice, ki na cesti naletita na sila občutljivo stvar, na knjigo. Morda jo je kdo izgubil. Le kaj naj naredita z njo? > **ŽIGA VALETIČ**

KAPITAN GATNIK

NOVO!

AKCIJA!

HUDI ŠTOSI!

PA TAKE FORE

Hej, starši, delajte se, da ni nič. Nekaj vam bom zašpecal, kar otrokom ni treba vedeti.

- S knjigami o kapitanu Gatniku lahko otroke prepričate, da ti da branje supermoč!
- Berejo jih tudi mulci, ki jim knjige smrd... ne dišijo.

NAJBOLJ CARSKA SERIJA, KI TRGA GATE!

Zbirka Knjižnica Čebelica

Mladinska knjiga,
2014, t. v., 16-32 str., 12,95 €/knjigo

So že smehci k vam prispeli?

David Bedrač

ilustracije: Tanja Komadina

Sonce in sončice

Tone Pavček

ilustracije: Marjan Manček

Skovirček

Amy Krouse Rosenthal

ilustracije: Jen Corace

prevod: Neža Božič

Vilko in Azaleja

Dana Todorović

ilustracije: Bojana Dimitrovski

prevod: Tatjana Cestnik

Spet je tukaj novo šolsko leto in z njim štiri nove »čebelice«, ki bodo najbolj razveselile naše najmlajše bralce. Prva od njih je zbirka trinajstih pesmi slovenskega pesnika in literarnega mentorja, Davida Bedrača (1978), ki so ga zadnja leta najmlajši bralci lahko srečali v otroških revijah *Ciciban* in *Cicido*, za odrasle pa piše že od leta 1998. Sproščene in navihane rime mu gladko tečejo, prikupne ilustracije pa nas hitro ponesejo v deželo veselih skrivalčkov, smehcev in smrčacev. Lenobnega mačka Vilka, ki nikakor ni maral zime, smo spoznali dve leti nazaj, tokrat pa srečamo še njegovo sestrično Azelejo, ki gre sprva Vilku zelo na živce, a čez čas začne njeno družbo prav pogrešati. Prvič pa v slovenščini srečamo malega Skovirčka. Ta si zvečer nadvse želi čim prej zlesti v posteljo, a mu starša tega ne dovolita, saj se za sove spodobi, da so čim dlje pokonci. Nabor pa sklene vedno priljubljeni Tone Pavček, ki se ob Mančkovih razigranih ilustracijah vrhunsko poigrava s soncem, očki, dedki in babicami. Sedem njegovih prikupnih pesmic je zbranih že v štiristotriinštirideseti Čebelici. > RENATE RUGELJ

Na kmetiji dinozavrov

Frann Preston-Gannon

prevod: Mateja Črv Sužnik,

Miha Sužnik

Zala, 2014, t. v., 30 str., 17,95 €

Delo na kmetiji ni kar tako, sploh, če si kmet, ki ima za domače živali prav posebne živali, ki so zelo lačne, precej umazane in je treba za njimi očistiti na kupe kakcev. Oskrbeti je treba tudi posebne rastline; poskrbeti mora za vsako bitje na kmetiji, naj bo veliko ali majhno. Kmet je ob koncu dneva zadovoljen, saj je postoril vse, kot je treba, in se lahko mirno odpravi spat. Ampak, oh, ne, da ni nečesa pozabil? Na kmetiji dinozavrov je resda malce drugače kot na običajni kmetiji, a ne tako zelo kot pri živalih, ki jih pozna otrok. Posrečena slikaniška kombinacija kmetije in izjemno priljubljenih dinozavrov bo zagotovo v mladih nadebudnejših vzbudila zanimanje, da bodo radi posegali po njej. > SABINA BURKELJCA

Medtem ko je medved spal ...

Ayano Imai;

prevod: Jana Osojnik

Kres, 2014, t. v., 23 str., 19,90 €

Fantazijska pravljica govori o samotarskem medvedu, ki se je izogibal družbe, dokler ni nekega dne v njegov klobuk žolna izvrtala luknje in se tudi sama nastanila tam. Vendar to še ni bilo vse! Kmalu so v klobuku nastale nove luknje in prišli so novi ptiči, začuda pa se je začel proti nebu dvigovati in rasti tudi klobuk. Ko je medved zdaj hodil po mestu, so njegov visoki klobuk začeli posnemati drugi meščani, nekega dne pa so hrupni jekleni ptiči na nebu spodili iz klobuka njegove razposajene družabnike in medved je znova ostal sam. Sledilo je otožno zimsko spanje, za njim pa nova pomlad in novo prenečenje ... > ŽIGA VALETIČ

Bežimo, vsi! Volk z orjaškimi zobmi nas lovi!

Helena Kraljič

ilustracije: Anna Laura Cantone

Morfem, 2014, t. v., 17 str., 19,90 €

Tu je še ena iz niza slikanic Helene Kraljič o velikem, a miroljubnem volku, ki se ga boji ves gozd, sam pa niti dobro ne ve zakaj. Tokrat se volk nameni pokazati drugim prebivalcem gozda svoje tri mladiče, toda takoj se vsi poženejo v beg. Jazbec Jaša steče k svoji mami, skupaj nato pobegneta in srečata srno Sašo, družčina v begu pa naleti še na zajčjo družino. Ko volk zagleda bežeče prebivalce gozda, se tudi sam ustraši in s svojimi mladiči začne bežati tudi on. Z nekoliko nadrealističnimi risbami italijanske ilustratorke Anne Laure Cantone. > ŽIGA VALETIČ

Orion in tema

Emma Yarlett

prevod: Mateja Črv Sužnik,

Miha Sužnik

Zala, 2014, t. v., 33 str., 19,95 €

Mali Orion se boji mnogih reči, najbolj od vsega pa ga je strah stranske Teme, zato sovraži čas za spanje. Neko noč pa, ko ne zdrži več, se s Temo sooči na štiri oči. Vljudni Orion Temi ponudi svojo roko; tako se spoznata in podata na zanimivo nočno dogodivščino. Orion spozna, da je Tema lahko prav zabavna, zanimiva in čarobna, še več, lahko je celo njegova prijateljica. Zjutraj, ko tema postane vsa blede, se morata poslovi, a ne za dolgo, kajti Tema ne bo nikoli daleč stran. Slikanica v pravem pomenu, saj je besedilo neločljivo del ilustracij, ki so tudi didaktično izjemno zanimive. Besedilo toplo sodeluje z ilustracijami in nevsiljivo ponuja pogovor z otrokom o njegovih strahovih. S to svetlo slikanico lahko nežno pomagamo že predšolskim otrokom, da se soočijo s strahom. > SABINA BURKELJCA

... slikanica v pravem pomenu, saj je besedilo neločljivo del ilustracij ...

Hiša iz besed; Tata zmaj

Patricija Peršolja
ilustracije: Silvan Omerzu
Pivec, 2014, t. v., 24 str., 16,90 €/knjigo

Dve novi slikanici v zelo prepoznavnem in do zadnje pike izčiščenemu slogu lepo dopolnjujeta obstoječo zbirko Patricijinih zgodb in Silvanovih ilustracij. Prva, *Hiša iz besed*, je sončna in čarobno pozitivna pripoved, ki uči o dobroti, ljubezni, prijaznosti in tistih srčnih besedah, ki zgradijo topel dom. Druga, *Tata zmaj*, pa se pogumno spopade z bolečo temo nasilja v družini in kljub srečnemu koncu govori o stvareh, ki se ne bi smele nikoli zgoditi. > **RENATE RUGELJ**

Alja dobi zajčka

Brane Mozetič
ilustracije: Maja Kastelic
Center za slovensko književnost,
zbirka Aleph,
2014, t. v., 24 str. 20 €

Prav posebna slikanica se dogaja v otroškem vrtcu, kjer se otroci po poletnih počitnicah srečajo z novo deklico v skupini. Ampak Alja ni še en običajno živahen in nagajiv petletnik, ampak nežna deklica na invalidskem vozičku, ki se je rodila z redko gensko poškodbo, zaradi katere ne more hoditi, pa tudi vidi ne in ne sliši. Vzgojiteljica otrokom prijazno razloži njene posebne potrebe in jo lepo vpelje v skupino, kjer jo otroci v kratkem po svojih najboljših močeh vključijo v svoje igre. Za rojstni dan jo celo obiščejo na njenem domu in tam spoznajo njenega puhastega prijatelja, ki ji dela družbo, kadar ni otrok. Brane Mozetič, ki je zgodbo popisal tako tenkočutno, da bralci, mlajši in starejši, že po prvih straneh dobijo cmok v grlu, je o lepo ilustrirani slikanici povedal »Knjiga je zelo koristna, zlasti za vrtce, ker otroci s posebnostmi niso več ločeni od sveta in zaprti v posebne institucije, ampak praviloma obiskujejo javne vrtce«. Čuteče. > **RENATE RUGELJ**

Moj prvi slovar o kmetiji; Moj prvi slovar vozil

ilustracije: Manfred Rohrbeck,
Stefan Seidel
prevod: Mojca Benedičič
Učila International,
2014, t. v., 14 str., 9,90 €/knjigo

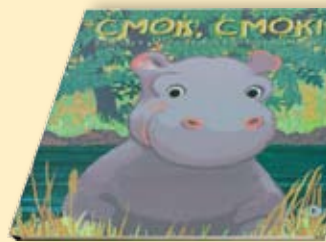
S prikupnimi kartonkami bodo najmlajši bralci spoznali veliko novih besed povezanih z življenjem na kmetiji, od skednja do žakljev, molznih strojev, krmil, komposta in gnezdilnice. Enako velja tudi za najmlajše navdušence nad vozili. Kakšna je razlika med kombajnom in nakladalnikom, valjarjem in bagerjem, pa tramvajem in vlakom. Dodatno zabavo omogočajo tudi majhne skrivnosti, ki se skrivajo pod številnimi zavihki. > **RENATE RUGELJ**

Cmok, cmok!

Margaret Wild
ilustracije: Bridget Strevens-Marzo
prevod: Sabrina Žgajnar Meze
Skrivnost, 2014, t. v., 24 str., 17,90 €

Prisrčna zgodbica avstralske otroške pisateljice Margaret Wild in britanske ilustratorke Bridget Strevens-Marzo govori o malem povodnem konju, ki gre zjutraj od doma, ne da bi poljubil svojo še spečo mamico. Odpravi se v širni dan in povsod, kjer se znajde, naleti na živali, na mamice in njihove otročiče, ki si izmenjajo poljubček ali dva. Prej ali slej se mora vrniti domov in seveda se branje takšne pravljice lahko konča samo na en način ... s poljubčkom ali dvema. *Cmok, cmok!* > **ŽIGA VALETIČ**

Lahko pokukam v tvojo pleničko?

Guido van Genechten
prevod: Stana Anželj
Sanje, zbirka Luna,
2014, t. v., 28 str., 14,50 €

Belgijec Guido van Genechten je eden najbolj prevajanih avtorjev slikanic za čisto najmlajše. Njegove živalice so vedno narisane čez celo stran. So dobrovoljne in prijazne raziskovalke, ki vsak dan spoznajo kaj novega. Mala miška med igro še vedno nosi plenice, toda tudi zajček skaklja okrog v plenica in kozliček in kužek in kravica, konjiček in pujsek. Pleničke v knjigi so narejene tako, da jih otrok lahko odpre in skupaj z miško pogleda, kakšni kakci nastajajo v njih. Vsi imajo polne pleničke, kaj pa miška? > **ŽIGA VALETIČ**

www.mohorjeva.com
www.mohorjeva.si

 **Mohorjeva
Celovec**

**Sabina Buchwald /
Kristina Krhin**

HANA IN VETROVI

**36 strani
trda vezava
€ 19,90
Mohorjeva Celovec**

Hana je deklica, ki ima veliko povedati, a je niti doma ne poslušajo. Nekega dne ji presede, zdrvi na vrt in si jezno reče: „Dala jim bom vetra!“ Komaj to izreče, že se dvigne močan veter, kaj eden, kar štirje so, ki se mali Hani predstavijo kot Burko, Tornadek, Širokec in Fenko. Vsakemu od njih da Hana pobalinsko nalogo. Nova zgodbica koroške avtorice Sabine Buchwald s slikami znane ilustratorke Kristine Krhin.

Prodaja: Družina d.o.o., Krekov trg 1, Ljubljana,
tel: (01) 360 28 28, narocila@druzina.si

O čem govorimo, ko govorimo o knjigah, če parafraziram preljubega mi Carverja. V tem hipu govorim zelo pragmatično: (osebno) kam v stanovanju namestiti še kako knjižno omaro ter (službeno) kam in kdaj preseliti obsežno knjižnico JAK iz starih prostorov na Viču vsaj v bližino novega sedeža agencije na Metelkovi, konkretno v vratarnici ali kapiji po staroselsko, kjer domujemo že skoraj mesec dni. Ker je lažje težiti soprogu kot pa direktorju, ministru in sploh pristojnim službam, sem začela doma.

»Ko se zaveš, da z nekom zaradi istih prebranih knjig živiš v isti republiki duha!«

Vlasta Vičič

Skratka, nujno rabim dodatne knjižne police, saj brez teh mi živeti ni. Soprogov komentar: »Že tako se počutim, kot da živim v knjižnici. A ne bi prej podarila knjig, ki jih ne bomo več brali?« In sva si šla ogledovat nabasane in nepregledne police, kajti knjige so seveda zložene v dveh vrstah. Izkazalo se je, da nikakor ne bomo podarjali knjig iz zbirk 100 romanov, Moderni klasiki, Žepna knjiga Zenit in Školjka (da ne bi mislili, da so žepnice na naših tleh založniški izum zadnjega desetletja, saj so jih slovenske založbe izdajale že od šestdesetih let prejšnjega stoletja dalje). Ah ja, Sto romanov, v mehki in trdi vezavi, posebej nostalgичni spomini na gimnazijske (moj tedanji izbravec je oboževal Prousta) in nato študijske čase – kot se spomnim pogovorov novopečenih brucev na oddelku za primerjalno književnost v davnih osemdesetih letih, se je večina vpisala na ta študij zaradi navdušenja nad (predvsem Pirjevčevimi) študijami k tej zbirki. Pirjavec je bil takrat že več let pokojni, študij smo malo prej ali malo pozneje končali, predvsem pa stkali prijateljstva, ki trajajo že desetletja. Je v primeru mojega prijateljstva z Alešem D., ki traja iz tistih sijajnih študentskih let, temu tako tudi zato, ker sva se po odgovorih na njegovo vprašanje, našteje svojih top 10 knjig, zavedla, da živiva v isti republiki duha? Od tistih top 10 mi je ostala v spominu samo ena, Marquezovih *Sto let samote*, naseljena z osebami, ki živijo »v ljubezni in v samoti in v samoti ljubezni« (tako nekako).

Pa sva s soprogom gledala dalje po knjižnih policah: prijazno zelene Studie Humanitatis, nepogrešljive, enako knjige *cf in Krtine, pa Misel in čas tedaj še samostojne Cankarjeve založbe, romani ugasle Pomurske založbe, Državne založbe Slovenije pred spremembo v Drzno znanilce sprememb (če že koga zanima, v času 10-dnevne vojne sem brala ravno pri DZS izdani roman *Pena dni/Popljuval bom vaše grobove* Borisa Viana in *Christine* Stephena Kinga). Tudi Nolitove blede rumene knjige od Walterja Benjamina do lingvističnih študij ostanejo, v spomin na eno najuglednejših založb bivše države (mimogrede, leta 2005 jo je kupil veteranski zavod Zemun in jo nato prodal tekstilni firmi, ki verjetno še danes na elitnih lokacijah nekdanjih Nolitovih knjigarn v Beogradu prodaja kitajsko robo). Sploh pa se ne morem odpovedati knjigam (krepko čez 150 jih je, vseh žal ne hranim doma), pod katere sem podpisana kot urednica in so izhajale pri Znanstvenem in publicističnem središču in njegovi naslednici založbi Sophia, ki še danes pogumno izdaja program družboslovnih in humanističnih knjig (kot je pred leti v kolumni ugotavljal Samo Rugelj, slovensko humanistiko še vedno »furajo« ženske).

»Kaj pa tistale zbirka Oddih?« je nazadnje upajoče namignil soprogo. »Tisto so lahki romančki, tega z Matjažem že ne bova brala, ti si pa tudi že prebrala.« Nemogoče, kaj res ni videl med temi sijajne *Dekline zgodbe* Margaret Atwood, Dumasove *Dame s kamelijami* in pa čisto sveže Elizabeth Gilbert *Pečat stvarjenja* (slednjo sem vzela v roke samo zato, ker mi jo je priporočil človek nezmotljivega

književnega okusa Andrej I., saj če bi bilo po moje, je spričo uspešnice *Jej, moli, ljubi* in za nameček še zanič filma po njej ne bi niti pogledala – s tega mesta pa imam celo privilegij, da jo priporočim zaradi izjemne tematike, zgodbe in seveda prevajalke – več kot vrhunske Vesne Velkoverh Bukilica itd.

Absolutno se v naši knjižnici ne bomo odpovedali knjigam iz zbirk Pisani življenjski svet in Zlata ptica, ki so se iz najinega otroštva naselile na sinovih knjižnih policah, kjer jim delajo družbo vsi *Kapitani Gatniki*, *Zgodbe iz Narnije*, Pullmanova *Njegova temna tvar*, pa vsi Moersi in *Jadrani Krti*, *Gospodar prstanov* vse do novejših pridobitev najstnika na pragu polnoletnosti (*My Cross to Bear*, biografija Grega Allmana, Hitler in vrsta knjig na temo soške fronte in svetovnih vojn). Ob temle pisanju se spomnim na anketo, ki so jo pred leti izvedli na FDV mlajši raziskovalci socio-kulturnih dejavnikov razvoja Slovenije, danes

vsi uveljavljeni strokovnjaki in profesorji, in je med drugim povpraševala po številu knjig, ki jih imajo v domači knjižnici študenti višjih letnikov FDV. Številke so bile osupljivo nizke, ducat ali dva, spomnim se svojega takratnega ogorčenega komentarja: Pa saj ima moj triletnik doma več knjig! Le kakšni bi bili rezultati ankete danes?

Po dolgotrajnem pregledovanju knjižnih polic sva s soprogom zaradi ljubelega miru le nabrala nekaj knjig, predvsem starejše izdaje romanov iz Sveta knjige, ki sem jih sama kupovala in brala kot najstnica (pa tu raje ne bi o kakem konkretnem naslovu), in jih odnesla na stojnico društva Sonček, kjer vsako soboto dopoldan v bližini knjižnice Šiška prijazni g. Silvo s pomočniki ob raznoraznih rabljenih stvarih za simbolično ceno prodaja tudi množico knjig. In sva knjige lepo podarila, ampak glej si ga zlomka, kaj vse se najde na Sončkovi stojnici: domov sva odšla z naročjem knjig, prav neumno ponosna, da sem izpod kupov knjig izbrskala Mauriacovo *Terezino krivdo* (Založba Obzorja, 1970), ki sem si jo zaželela imeti vse od lanskega ogleda istoimenskega filma Clauda Millerja.

In seveda ne gre končati brez nasvetov, kaj velja prebrati, kajti noben pošten bukvožer, knjigoljubeč ali kakor koli poimenujemo to vrsto ljudi, si ne more kaj, da ne bi družini, prijateljem, sodelavcem, znancem in sosedom stalno težil s priporočilnimi seznammi. Pa dajmo za pokušino: sijajna romana L. S. Christensena *Beatli* in Molesinija *Niso vsi pankrti z Dunaja*, in da ne bo kdo rekel, kako zanemarjam slovenske avtorje, Skubicev novi roman *Samo pridi domov*, moj nesporni favorit za naslednjega kresnika, zbirka kratkih zgodb Gabrijele Babnik *Nočne pokrajine* (ki bi zlahka bila favoritinja za Fabulo, če bi to še podeljevali), (ponatisnjena) kulturna knjiga Suzane Tratnik *Ime mi je Damjan*, pa še izvrstni najstniški roman Vladimirja P. Štefaneca *Sem punk čarovnica, debela lezbijka in ne maram vampov*. Toliko za zdaj, saj je zmanjkalo prostora, boste pa še več napotitev na dobre knjige zagotovo našli v tej in prihodnjih Buklah.

Knjige, ki spreminjajo telo in duha

Zbirka Angažirano

NOVO

Niall Ferguson CIVILIZACIJA

Kako so vrednote Zahoda osvojile svet

Kateri so tisti razlogi, ki so privedli do prevlade zahodne civilizacije v razmeroma kratkem času od leta 1500 pa do danes.

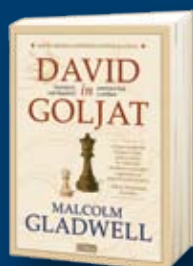
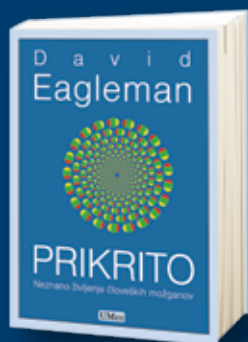
503 strani • 28,90 €

David Eagleman PRIKRITO

Neznano življenje človeških možganov

Izvirno in intrigantno predstavljena številna strokovna dognanja v zvezi z delovanjem človeških možganov.

266 strani • 24,90 €

Malcolm Gladwell DAVID IN GOLJAT

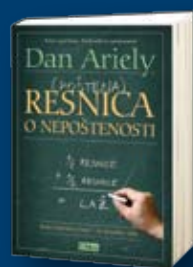
Outsiderji, neprilagojenci in umetnost boja z velikani

266 strani
24,90 €

Jonathan Haidt PRAVIČNIŠKI UM

Zakaj dobre ljudi ločujeta politika in religija

469 strani
28,90 €

Dan Ariely (POŠTENA) RESNICA O NEPOŠTENOSTI

*Kako lažemo vsem
– še posebej sebi*

265 strani
24,90 €

Chris Anderson IZDELOVALCI

Nova industrijska revolucija

255 strani
24,90 €

NOVO

Boštjan Videmšek, Samo Rugelj, Žiga X Gombač ULTRABLUES

Kako so se trije kompanjoni lotili ultramaratona

447 strani • 24,90 €

Karen Horney KDO SEM?

Samoanaliza za vsako glavo

Sijajna psihološka klasika za vsakdanjo uporabo.

265 strani • 24,90 €

TIK PRED IZIDOM

Robert Lustig MASTNA LAŽ

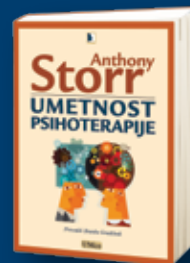
Grenka resnica o sladkorju

433 strani
28,90 €

Robb Wolf PALEORECEPT

Način prehranjevanja in gibanja prednamcev, ki lahko modernemu človeku reši zdravje

388 strani
28,90 €

Anthony Storr UMETNOST PSIHOTERAPIJE

283 strani
26,90 €

Thomas Szasz KRAJA ČLOVEKA

Eseji proti medikalizaciji vsakdanjega življenja

288 strani
24,90 €

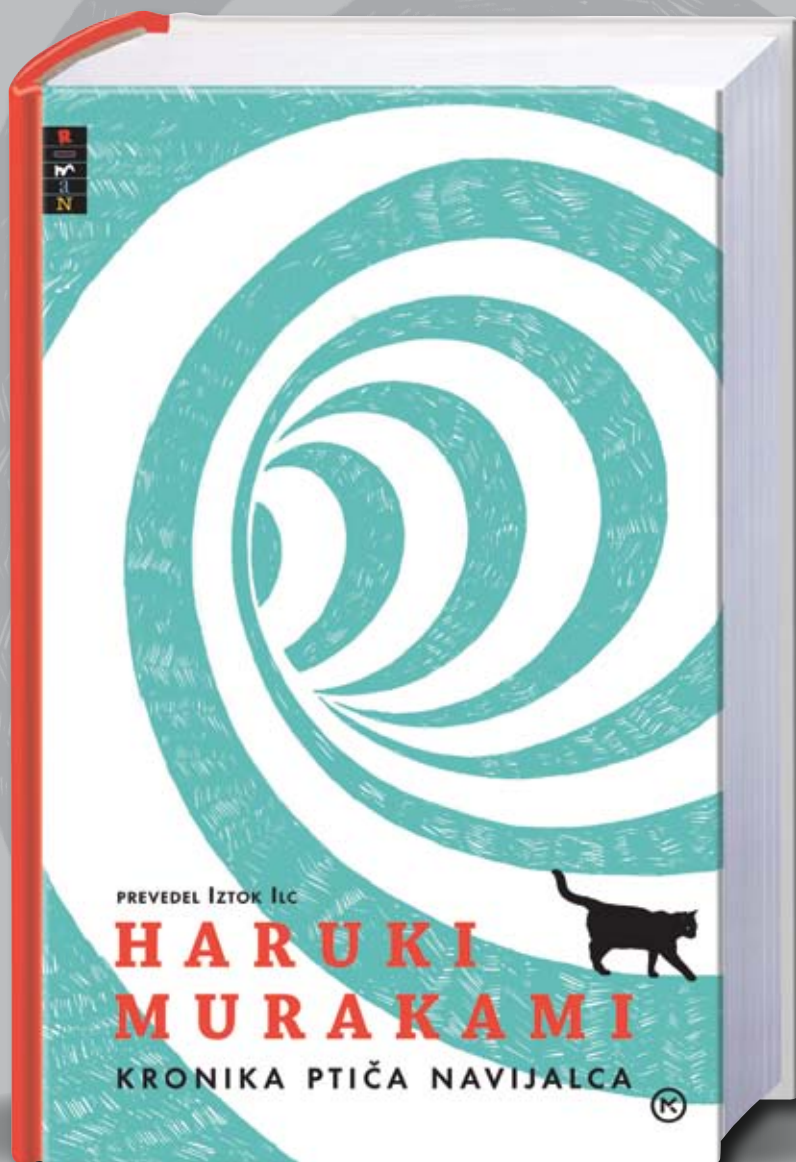

Zbirka Preobrazba

OBVEZNO BRANJE:

MURAKAMI

ENIGMATIČEN. PREROŠKI. VRHUNSKI.

Na svoj seznam **NUJNO PREBERI** dodajte še:

Literarizirani spomini mladega vojaka v brutalni rusko-čečenski vojni ...

Tudi kot žepnica.

Čas je za nov odmerek smeha z Artom Paasilinno.

Roman, s katerim si je Murakami utrdil status enega najboljših svetovnih romanopiscev, se začne, ko mlademu Toru nekega dne izgine maček. Njegovo iskanje sproži verigo dogodkov, v katerih izgine še Torujeva žena ...